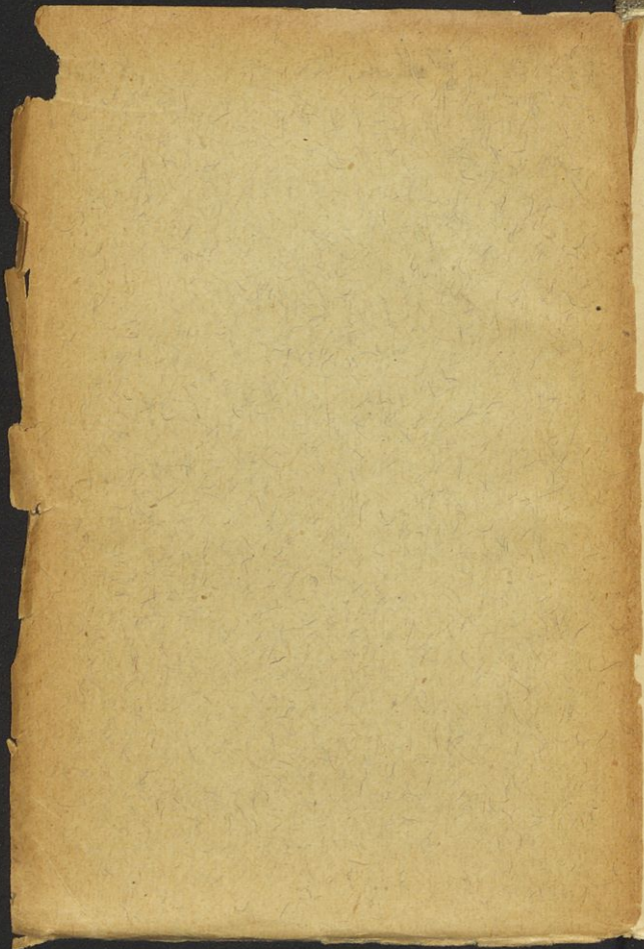

37744

Seingette

1913

in klava ne boli!
 Zelo se ne opeša
 Porjsem ti jed diši!

Čez "FLORIAN" ne stabi in ne omami,
 ampak daje moč in veselje do dela!

Zavzetejte ponaredbel!
 Najbolje izrečno "FLORIAN"!

Čez

ga ni!

Po njem ti jed diši,

Želodec ne opeša

In glava ne boli!

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in veselje do dela!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!

Zavračajte ponaredbe!

37744. —

TRGOVSKI KOLEDAR

ZA LETO 1913.

UREDIL
DR. RUDOLF MARN

VII. LETNIK

IZDALO IN ZALOŽILO »SLOV. TRG. DRUŠTVO MERKUR«
V LJUBLJANI

○○○○○○○○

TISK »NARODNE TISKARNE«.

JOS. ROJINA

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3

poleg pošte.

Krojačnica
za gospode.

Elegantne obleke.

Krasne angleške
novosti

Najnovejši kroj.

Športne obleke.

Pelerine.

Uniforme
vseh vrst.

Točna in solidna
postrežba.

KAZALO.

	Stran
Slov. trgovsko društvo „Merkur“ in odbor	1
Posredovalnica	3
Trgovski dom	3
Koledar	4
Koledar za dnevne beležke	8
Podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd.	69
Poštno določbe	73
Obrestne tabele	83
Tabela za razredčenje alkohola	90
Kolkovna lestvica	92
Mere za sukno	93
Uteži	94
Dolgotna mera	95
Kovani denar raznih držav	96
Preračunjevalne tabele	98
Tabela za preračunanje domačega in tujega de- narja	102
Tabela za izračunanje dni od enega datuma do drugega	105
Preračunavanje anuitet in sestavljanje amortizač- nih načrtov	107
Amortizačni načrt	108
Anuitetni faktorji	109
Užitninska tarifa za mesto Ljubljano	110
Užitninska tarifa za meso in vino izven zaprtih krajev	114
Tabela za osebno dohodnino	116
Vojaška taksa	117

	Stran
Občna pridobnina	118
Hišni davek	120
Avstrijski konzulati	122
Kako se dobiva davka prosti bencin	125
Ugodnosti na železnicah za trgovske potnike, ki imajo kovčge z vzorci	127
Dopustnost trgovskega potovanja	128
Kako se protokolira firma?	129
Obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko ter prodajalcev čevljev	130
Pokojninski zakon za zasebne uslužbence	131
Delovni čas trgovskih uslužbencev in zapiranje trgovin	135
Delovni čas v trafikah in zapiranje trafik	137
Nedeljski počitek v trgovinskih obrtih na Kranjskem	139
Najvažnejša določila sotrudniškega zakona	143
Trgovsko obrtni strokovni tolmač	148
Pravilnik podpornega zaklada slov. trgov. društva „Merkur“	164

SLOVENSKO TRGOVSKO DRUŠTVO „MERKUR“ v LJUBLJANI je strokovna organizacija, ki zastopa stanovske in splošne interese slovenskega trgovstva. Društvo izdaja svoje glasilo „Trgovski vestnik“, ki je hkratu glasilo slovenskega trgovskega društva v Celju in slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Mariboru. Društvo izdaja strokovne knjige v slovenskem jeziku, vzdržuje čitalnico in knjižnico; prireja učne tečaje za trgovske vede, poučna predavanja in shode. V Kranju je sedež društvene podružnice za Gorenjsko. Društvo „Merkur“ zbira zaklad za „Trgovski dom“ in ima lastni „Podporni zaklad“, iz katerega se podpirajo društveniki, če so brez krivde brezposelni, in rodbine umrlih članov. Društvo ima lastno posredovalnico služb, ki posluje za vse delodajalce in za nastavljence, ki so člani, brezplačno, za nastavljence, ki niso člani, proti odškodnini 2 K. Društvo vzdržuje vajensko zavetišče in zabavišče. Društvo daje članom brezplačno pravni pouk in vsakovrstna druga pojasnila ter preskrbuje prevode iz tujih jezikov. Članarina znaša za redne člane 12 K, za podporne 8 K na leto. Ustanovni člani plačajo 200 K. Društveno glasilo „Trgovski vestnik“ dobivajo člani brezplačno, sicer velja letna naročnina za „Trgovski vestnik“, ki izhaja enkrat na mesec, 5 K. Društveni prostori so v „Narodnem domu“, pritličje, na levo. Slovenski trgovci in trgovski sotrudniki, oklenite se te prepotrebne in živahno delujoče stanovske organizacije!

Društveni odbor za leto 1912.

Predsednik: Ivan Murnik, ces. svetnik, vitez Franc Jožef. reda in železne krone III. reda itd.

I. podpredsednik: Alojzij Lilleg, trgovec in posestnik v Ljubljani.

II. podpredsednik: Josip Drčar, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Predsednik društv. razsodišča: dr. Karel Triller, odvetnik in dež. poslanec v Ljubljani.

Tajnik: Fran Golob, uradnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tajnika namestnik: Josip Tičar, knjigovodja v Ljubljani.

Blagajnik: Hanuš Krofta, prokurist „Kreditne banke“ v Ljubljani.

Blagajnika namestnik: Ljudevit Vašič, trgov. sodrudnik v Ljubljani.

Knjižničar: Konrad Liseč, kontorist v Ljubljani.

Gospodar in vodja društvene posredovalnice: Ivan Volk, knjigovodja v Ljubljani.

Odborniki:

Pavel Fabiani, trgovski sodrudnik v Ljubljani.

Ivan Jelačin, trgovec v Ljubljani.

Jurjevec Avgust, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.

Franc Kovač, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Ivan Mejač, svetnik trgovske zbornice in trgovec v Ljubljani.

Dr. Viktor Murnik, tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ignacij Novak, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Ivan Samec, trgovec v Ljubljani.

Andrej Šarabon, trgovec in posestnik v Ljubljani.

Josip Šelovin, trgovski potnik v Ljubljani.

Dr. Fran Windischer, tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Pregledovalca računov:

Anton Dečman, tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Avgust Peruzzi, knjigovodja v Ljubljani.

Kuratorij podpornega zaklada: Načelnik Andrej Šarabon, njegov namestnik Fran Kovač, zapisnikar Fran Petan, člana Ivan Kostevc in Veličan Volk.

Društveni uradnik: Ivan Delacorda.

Posredovalnica slovenskega trgovskega društva „Merkur“ opozarja vse interesente, da se v slučajih potrebe obračajo do nje. Posredovalnica posluje vsak dan ter rešuje vposlane dopise točno. Posreduje za vse vrste služb in mest, ki so običajna v trgovinah, t. j. kontorsko osebje, prodajalci, vajenci, praktikanti, trgovski sluge in trgovski hlapi. Pisma je nasloviti: Slov. trgovsko društvo „Merkur“, posredovalni odsek, Ljubljana. — Uradne ure vsak dan razen nedelj in praznikov od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ter v torek in petek $1/2$ 9. do $1/2$ 10. zvečer.

„Trgovski dom“. Člani in prijatelji trgovske organizacije „Merkur“, spominjajte se pri vsaki priliki zaklada za zgradbo „Trgovskega doma“. Še posebej Vas prosimo, da pridno razpečavate kavne surrogate Kolinske tovarne v Ljubljani, od katerih dobi prispevke naš „Trgovski dom“ in „Podporni zaklad“.

Leto 1913 je navadno leto ter ima 365 dni.
Solnčni in lunini mrki. Solnčne mrkne trikrat in sicer dne 6. aprila zvečer, 31. avgusta zvečer in 30. septembra zjutraj; ti mrki so malenkostni. Luna mrkne dvakrat popolnoma in sicer dne 22. marca opoldne in 15. septembra opoldne. Pri nas so tako solnčni kakor lunini mrki nevidni. ◇ ◇

Prazniki so kakor doslej zaznamovani, ker niso povsod odpravljene in se jih ljudstvo kakor uradi še vedno drži.

Sv. Janez Krstnik se bo praznoval mesto 24. junija v nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom.

Lunine mene. ☽ polna luna, ☾ zadnji krajec ● mlaj, ☽ prvi krajec.

Cerkveni prepovedani časi. Ženitve se ne smejo obhajati od prve adventne nedelje do razglasenja Gospodovega in od pepelnice do bele nedelje.

Državni prepovedani časi. Igre v gledališčih in plesi so prepovedani: 1. veliki četrtek, 2. veliki petek, 3. veliko soboto, 4. na praznik sv. Rešnjega telesa in 5. na božični dan. Druge veselice na pr. koncerti, godba itd. se ne smejo prirejati zadnje tri dni velikega tedna in 24. decembra. — Sodna opravila se ne izvršujejo: od Božiča do sv. Treh kraljev, od cvetne nedelje do velikonočnega ponedeljka, v osmini sv. Rešnjega telesa in vsako nedeljo in praznik.

Januar	Februar	Marec	April	Maj	Juni
1 S Novo leto	1 S Ignacij	1 S Albin	1 T Hugon	1 Č Vneboh.	1 N Fortunat
2 C Makarij	2 N Svečnica	2 N Simplicij	2 S Franc P.	2 P Atanazij	2 P Erazem
3 P Genovefa	3 P Blaž	3 P Kunižunda	3 Č Rihard šk.	3 S Najdba sv. k.	3 T Klotilda
4 S Tit	4 T Pust Vern.	4 T Kazimir	4 P Izidor	4 N Florjan	4 S Kvirin
5 N Telesfor	5 C Pepel. Agat.	5 C Friderik	5 S Irena	5 P Pij V. Iren	5 C Bonifacij
6 P Sv. trije kr.	6 C Rotija	6 C Fridolin	6 N Sikst	6 T Judita	6 P Norbert
7 T Valentin	7 C Rihard kr.	7 P Tomaz Akv.	7 N Herman	7 S Stanislav	7 S Robert
8 S Severin	8 S Janez, Mat.	8 S Jan. od B.	8 T Adalbert	8 C Heladij	8 N Medart
9 Č Marcelin	9 N Apolonija	9 N Tiha. Frč.	9 S Mar. Kl.	9 P Gregor	9 P Primož
10 P Agaton	10 P Skolast.	10 P 40 mučen.	10 C Ecehijel	10 S Antonin	10 T Marjeta
11 S Higin	11 T Adolf	11 T Heraklij	11 P Leon	11 N Binkošti	11 S Barnaba
12 N Ernest	12 S Gregor	12 Č Katarina	12 S Julij	12 P Bink. pon.	12 C Janez Fak.
13 P Hilarij	13 Č Katarina	13 C Rozina	13 N Hermeneg.	13 T Servacij	13 P Anton Pad.
14 T Feliks	14 P Valentin	14 P Matilda	14 P Justin	14 S Bonifacij	14 S Bazilij
15 S Pavel p.	15 S Favstin	15 S Longin	15 T Helena	15 C Zofija	15 N Vid
16 Č Marcel	16 N Julijana	16 N Cvetna. H.	16 S Kalist	16 P Janez N	16 P Benon
17 P Anton p.	17 P Kristijan	17 P Jedet	17 S Rudolf	17 S Paskal	17 T Adolf
18 S Sv. P. st.	18 T Simeon	18 T Mar. 7 žal.	18 P Apolonij	18 N Sv. Trojica	18 S Gervazij
19 N Marij	19 S Konrad	19 S Jožef	19 S Krescencij	19 P Celestin	19 Č Protazij
20 P Fab in Seb.	20 C Eleverterij	20 C Feliks	20 N Viktor	20 T Bernard	20 P Silverij
21 T Neža	21 P Eleonora	21 S Benedikt	21 P Anzeln	21 S Valent	21 S Alojzij
22 S Vincenc	22 S Stol sv. Pet	22 S Katarina	22 P Soter, Kajet.	22 Č Sv. R. Telo	22 N Ahac, J. Kr.
23 C Mar. poroka	23 N Peter Dam.	23 N Velika noč	23 S Vojteh	23 P Dezider	23 P Cenon
24 P Timotej	24 P Matija	24 P V. p. Gabr.	24 C Jurij	24 S Ivana	24 T Kresni dan
25 S Spr. sv. Pav.	25 T Valburga	25 T Ozn. M. D.	25 P Marko	25 N Urban	25 S Viljem
26 N Polikarp	26 S Marjeta Kort	26 S Emanuel	26 S Klet	26 P Filip	26 C Janez in Pav.
27 P Janez Zl.	27 Č Leander	27 S Rupert	27 N Peregrin	27 T Magdal. Pac	27 P Ladislav
28 T Julijan	28 P Roman	28 P Janez Kap.	28 P Pav. od k.	28 S Avg. šk.	28 S Leon II.
29 S Franc. S.	29 S Bertold	29 S Bertold	29 T Robert	29 Č Maksim	29 N Pet. in P.
30 C Martina	30 N Kvirin	30 N Kvirin	30 S Katarina S	30 P Ferdinand	30 P Sp. sv. Pav.
31 P Peter Nol.	31 P Benjamin	31 P Benjamin	31 S Angela	31 S Angela	

Julij		Avgust		September		Oktober		November		December	
1	T Teobald	1	P Vezi sv. P.	1	P Egidij	1	S Remigij	1	S Vsi svctn.	1	P Eligij
2	S Mar. obisk.	2	S Porciunk.	2	T Stefan. kr.	2	C Leodegar	2	C Leodegar	2	T Bibijana
3	C Heliodor	3	N Najd. sv. S.	3	S Evfemija	3	P Bogomil	3	P Bogomil	3	S Franc Ks.
4	P Urh	4	P Dominik	4	C Rozalija	4	S Franc Seraf.	4	T Karol Bor.	4	C Barbara
5	S Ciril in Met.	5	T M. D. Snež.	5	P Lavrencij	5	N Rozniven.	5	S Caharija	5	P Sab Krišp.
6	N Izajja	6	S Izpr. G.	6	S Hermagor	6	P Bruno	6	C Lenart	6	S Nikolaj
7	P Vilibald	7	C Kajetan	7	N Regina	7	T Marko	7	P Engelbert	7	N Ambrož
8	T Kilijan	8	P M. Šmaren	8	T Korbinijan	8	S Brigita	8	S Bogomir	8	P Mar. spoč.
9	S Anadolija	9	S Roman	9	T Nikolaj Tol.	9	C Dionizij	9	N Božidar	9	T Valerija
10	C Amalija	10	N Lovro	10	S Nikolaj Tol.	10	P Franc B.	10	P Andrej	10	S Evlajija
11	P Pij	11	T Klara	11	C Teodosa	11	S Nikazij	11	T Martin	11	C Damaz
12	S Mohor in F.	12	S Hipolit	12	P Gvidon	12	N Maksimil.	12	S Kunibert	12	P Kolomb
13	N Evgen	13	S Evzebij	13	S Notburga	13	P Edward	13	C Stanislav	13	S Lucija
14	P Bonav.	14	C Evzebij	14	N Pov. sv. Kr.	14	T Kalist	14	P Klementin	14	N Spiridion
15	T Henrik	15	P V. Šmaren	15	P Ime Mar.	15	S Terezija	15	P Leopold	15	P Krištof
16	S Marija Kar.	16	S Rok	16	T Ljudmila	16	C Gal, Maks	16	N Otmar	16	T Albina
17	C Aleš	17	N Bertram	17	S Hildegarda	17	P Jadviga	17	P Gregor	17	S Lazar
18	P Friderik	18	P Helena	18	C Tomaž V.	18	S Luka ev.	18	T Evgen	18	C Gracijan
19	S Vinc. Pav.	19	T Ludvik	19	P Januarij	19	N Žegnan.	19	S Elizabeta	19	P Nemezij
20	N Jeronim	20	S Bernard	20	S Evstahij	20	P Vendelin	20	C Edmund	20	S Liberat
21	P Danijel	21	C Ivana	21	N Matevž ev.	21	T Ursula	21	P Dar. M.	21	N Tomaž
22	T Mar. Mag.	22	P Timotej	22	P Mavricij	22	S Kordula	22	S Cecilija	22	P Demetrij
23	S Apolinar	23	S Filip Bonif.	23	T Tekla	23	C Janez Kap.	23	N Klement	23	T Viktorija
24	C Kristina	24	N Jernej	24	S Gerard	24	P Rafael	24	P Janez	24	S A. in Eva
25	P Jakob	25	P Ludvik	25	C Kleofa	25	S Bonifacij	25	T Katarina	25	C Božič
26	S Ana	26	T Ceferin	26	P Justina	26	N Evarist	26	S Konrad	26	P Stefan
27	S Natalija	27	S Jožef Kal.	27	S Kozma	27	P Frumencij	27	C Virgil	27	S Janez ev.
28	P Inocencij	28	P Avgušt Kal.	28	N Vencoslav	28	T Simon in J.	28	P Jakob	28	N Ned. otr.
29	T Marta	29	P Janez obgl.	29	P Mihael	29	S Narcis	29	S Saturnin	29	P Tomaž
30	S Abdon	30	S Roza Lim.	30	T Hieronim	30	C Marcel	30	N Andrej	30	T David
31	C Ignacij	31	N Angel v.	31	P Volbenk	31	P Volbenk	31	P Volbenk	31	S Silvester

Koledar za dnevne beležke.

Hrv.-srbsko : Sječanj   Prosinac 1913   Januar   Češko : Leden

1. Sreda

Novo leto

2. Četrtek

Makarij

3. Petek

Genovefa

4. Sobota

Tit

5. Nedelja

Telesfor

Hrv.-srbsko : Sječanj   Prosinec 1913   Januar   Češko : Leden

---

6. Ponedjeljek

Sveti trije kralji

---

7. Torek

Valentin

---

8. Sreda

Severin

---

9. Četrtek

Marcelin

---

10. Petek

Agaton

---

11. Sobota

Higin

12. Nedelja   Ernest

Koledar za dnevne beleške.

---

13. Ponedeljek   Hilarij

---

14. Torek   Feliks

---

15. Sreda   Pavel pušč.

---

16. Četrtek   Marcel

---

17. Petek   Anton pušč.

Hrv.-srbsko : Sječanj 1913. Prosinec 1913. Januar 1913. Češko : Leden

---

18. Sobota

Sv. Petra stol

---

19. Nedelja

stobots Marij

---

20. Ponedeljek

Fab. in Seb.

---

21. Torek

onedeljek Neža

---

22. Sreda

onedeljek Vincenc

---

23. Četrtek

Pu Mar. poroka

Hrv.-srbsko: Sječanj   Prosinec 1913   Januar   Češko: Leden

---

24. Petek   Timotej

---

25. Sobota   Spr. sv. Pav.

---

26. Nedelja   Polikarp

---

27. Ponedeljek   Janez Zl.

---

28. Torek   Julijan

---

29. Sreda   Franc Sal.

Hrv.-srbsko : Sječanj   Prosinec 1913.   Januar   Češko : Leden

---

30. Četrtek

Martina

---

31. Petek

Peter Nol.

Hrv.-srbsko : Veljača   Svečan 1913   Februar   Češko : Unor

---

1. Sobota

Ignacij

---

2. Nedelja

Svečnica

---

3. Ponedjeljek

Blaž

---

4. Torek

Pust. Veronika

Hrv.-srbsko : Veljača Svečan, 1913 Februar Češko : Unor

---

5. Sreda

Pepelnica. Agata

---

6. Četrtek

Rotija

---

7. Petek

Rihard kr.

---

8. Sobota

Janez, Mat.

---

9. Nedelja

Tiha. Franč.

---

10. Ponedjeljek

40 mučen.

11. Torek

Adolf

---

12. Sreda

Gregor

---

13. Četrtek

Katarina

---

14. Petek

Valentin

---

15. Sobota

Favstin

---

16. Nedelja

Julijana

17. Ponedjeljek

Pepelnica Kristijan I

---

18. Torek

Simeon

---

19. Sreda

Konrad

---

20. Četrtek

Janec Elevterij

---

21. Petek

Tihz. Eleonora

---

22. Sobota

Stol sv. Petra

23. Nedelja

Peter Dam.

---

24. Ponedeljek

Matija

---

25. Torek

Valburga

---

26. Sreda

Marjeta Kort.

---

27. Četrtek

Leander

---

28. Petek

Roman

---

1. Sobota Albin

---

2. Nedelja Simplicij

---

3. Ponedjeljek Kunigunda

---

4. Torek Kazimir

---

5. Sreda Friderik

---

6. Četrtek Fridolin

7. Petek

Tomaž. Akv.

---

8. Sobota

Janez od B.

---

9. Nedelja

Tiha. Franč.

---

10. Ponedjeljek

40 mučen.

---

11. Torek

Heraklij

---

12. Sreda

Gregor

---

13. Četrtek

Rozina

---

14. Petek

Matilda

---

15. Sobota

Longin

---

16. Nedelja

Cvetna. Heribert

---

17. Ponedjeljek

Jedert

---

18. Torek

Mar. 7 žal.

19. Sreda

Jožef

---

20. Četrtek

Feliks

---

21. Petek

Benedikt

---

22. Sobota

Katarina

---

23. Nedelja

Velika noč

---

24. Ponedeljek

Vel. pon. Gabrijel

25. Torek

Ozn. M. D.

---

26. Sreda

Emanuel

---

27. Četrtek

Rupert

---

28. Petek

Cvetil Janez Kap.

---

29. Sobota

Bertold

---

30. Nedelja

Kvirin

Hrv.-srbsko : Ožujak Sušec 1913 Marec Češko : Brezen

---

31. Ponedjeljek

Benjamin

Hrv.-srbsko : Travanj Mali traven 1913 April Češko : Duben

---

1. Torek

Hugon

2. Sreda

Franc P.

3. Četrtek

Rihard

4. Petek

Izidor

5. Sobota

Irena

6. Nedelja

Sikst

7. Ponedjeljek

Herman

Hugon

1. Torek

8. Torek

Adalbert

Franc P.

2. Sreda

9. Sreda

Mar. Kl.

Richard

3. Četrtek

10. Četrtek

Ecehijel

Izidor

4. Petek

11. Petek

Leon

Ilma

5. Sobota

---

12. Sobota

Julij

---

13. Nedelja

Hermenegild

---

14. Ponedjeljek

Justin

---

15. Torek

Helena

---

16. Sreda

Kalisto

---

17. Četrtek

Rudolf

---

18. Petek

Apolonij

---

19. Sobota

Krescencij

---

20. Nedelja

Viktor

---

21. Ponedjeljek

Anzelm

---

22. Torek

Soter, Kaj.

---

23. Sreda

Vojteh

Hrv.-srbsko : Travanj   Mali traven 1913   Aprii   Češko : Duben

---

24. Četrtek   Jurij

---

25. Petek   Marko

---

26. Sobota   Klet

---

27. Nedelja   Peregrin

---

28. Ponedeljek   Pavel od Kr.

---

29. Torek   Robert

Hrv.-srbsko : Travanj   Mali traven 1913 April   Češko : Duben

---

30. Sreda

Katarina S.

Hrv.-srbsko : Svibanj   Veliki traven 1913 Maj   Češko : Květen

---

1. Četrtek

Vnebohod

---

2. Petek

Atanazij

---

3. Sobota

Najdba sv. Kr.

---

4. Nedelja

Florijan

---

5. Ponedeljek

Pij V. Iren

Hrv.-srbsko : Svibanj Veliki traven 1913 Maj Češko : Květen

6. Torek

Judita

7. Sreda

Stanislav

8. Četrtek

Heladij

9. Petek

Gregor

10. Sobota

Antonin

11. Nedelja

Binkošti

12. Ponedjeljek

Bink. pon. Pank.

13. Torek

Servacij

1. Četrtek

Vnebohod

14. Sreda

Bonifacij

2. Petek

Atanazij

15. Četrtek

Zofija

3. Sobota

Najdba sv. Kr.

16. Petek

Janez N.

4. Nedelja

Pijorjan

17. Sobota

Paskal

---

18. Nedelja

Sv. Trojica

---

19. Ponedjeljek

Celestin

---

20. Torek

Bernard

---

21. Sreda

Valentin

---

22. Četrtek

Sv. R. Telo

---

23. Petek

Dezider

Hrv.-srbsko : Svibanj Veliki traven 1913 Maj Češko : Květen

---

24. Sobota

Ivana

---

25. Nedelja

Urban

---

26. Ponedjeljek

Filip

---

27. Torek

Magdal. Pac.

---

28. Sreda

Avgust šk.

---

29. Četrtek

Maksim

Hrv.-srbsko : Svibanj   Veliki traven 1913 Maj   Češko : Květen

30. Petek

Ferdinand

31. Sobota

Angela

Hrv.-srbsko : Lipanj

Rožnik 1913 Junij

Češko : Červan

1. Nedelja

Fortunat

2. Ponedjeljek

Erazem

3. Torek

Klotilda

4. Sreda

Kvirin

5. Četrtek

Bonifacij

6. Petek

Norbert

7. Sobota

Robert

8. Nedelja

Medard

9. Ponedjeljek

Primož

10. Torek

Marjeta

---

11. Sreda Barnaba

---

12. Četrtek Janez Fak.

---

13. Petek Anton Pad.

---

14. Sobota Bazilij

---

15. Nedelja Vid

---

16. Ponedeljek Benon

---

17. Torek

Adolf

---

18. Sreda

Gervazij

---

19. Četrtek

Protazij

---

20. Petek

Silverij

---

21. Sobota

Alojzij

---

22. Nedelja

Janez Krst.

---

23. Ponedjeljek

Ceion

---

24. Torek

Kresni dan

---

25. Sreda

Viljem

---

26. Četrtek

Janez in Pav.

---

27. Petek

Ladislav

---

28. Sobota

Leon II.

Hrv.-srbsko : Lipanj   Rožnik 1913 Junij   Češko : Červanj

---

29. Nedelja

Pet. in Pav.

---

30. Ponedeljek

Sp. sv. Pav.

Hrv.-srbsko : Srpanj   Mali srpan 1913 Julij   Češko : Cervenec

---

1. Torek

Teobald

---

2. Sreda

Mar. obisk.

---

3. Četrtek

Heliodor

---

4. Petek

Urh

---

5. Sobota

Ciril in Met.

---

6. Nedelja

Izaija

---

7. Ponedeljek

Vilibald

---

8. Torek

Kilijan

---

9. Sreda

Anatolija

---

10. Četrtek

Amalija

Hrv.-srbsko: Srpanj | Mali srpan 1913 | Julij | Češko: Červenec

---

11. Petek

stodo2 Pij

---

12. Sobota

Mohor in Fort.

---

13. Nedelja

Evgen

---

14. Ponedeljek

Boňav.

---

15. Torek

Henrik

---

16. Sreda

Marija Kar.

Hrv.-srbsko : Srpanj   Mali srpan 1913 Julij   Češko : Cervenec

---

17. Četrtek

Aleš

---

18. Petek

Friderik

---

19. Sobota

Vinc. Pavl.

---

20. Nedelja

Jeronim

---

21. Ponedeljek

Danijel

---

22. Torek

Mar. Magd.

---

23. Sreda

Apolinar

---

24. Četrtek

Kristina

---

25. Petek

Jakob

---

26. Sobota

Ana

---

27. Nedelja

Natalija

---

28. Ponedeljek

Inocencij

Hrv.-srbsko : Srpanj   Mali srpan 1913 Julij   Češko : Cervenec

---

29. Torek

Marta

---

30. Sreda

Abdon

---

31. Četrtek

Ignacij

Hrv.-srbsko : Kolovoz   Veliki srpan 1913 Avgust   Češko : Srpen

---

1. Petek

Vezi sv. Petra

---

2. Sobota

Porciunkula

---

3. Nedelja

Najdba sv. Št.

---

4. Ponedjeljek

Dominik

---

5. Torek

M. D. Snež.

---

6. Sreda

Izpr. G.

---

7. Četrtek

Kajetan

---

8. Petek

Cirijak

---

9. Sobota

Roman

10. Nedelja

stod Lovro

11. Ponedjeljek

stija Suzana

12. Torek

stija Klara

13. Sreda

stija Hipolit

14. Četrtek

stija Evzebij

15. Petek

Vel. Šmaren

Hrv.-srbsko : Kolovoz **Veliki srpanj** 1913 Avgust **Češko : Srpen**

---

16. Sobota

Rok

---

17. Nedelja

Bertram

---

18. Ponedjeljek

Helena

---

19. Torek

Ludovik

---

20. Sreda

Bernard

---

21. Četrtek

Ivana

Hrv.-srbsko : Kolovoz Veliki srpan 1913 Avgust Česko : Srpen

22. Petek

Timotej

23. Sobota

Filip, Bonif.

24. Nedelja

Jernej

25. Ponedeljek

Ludovik

26. Torek

Ceferin

27. Sreda

Jožef Kal.

Hrv.-srbsko : Kolovoz Veliki srpan 1913 Avgust Češko : Srpen

---

28. Četrtek

Avguštin

---

29. Petek

Janez obgl.

---

30. Sobota

Roza Lim.

---

31. Nedelja

Angel v.

Hrv.-srbsko : Rujan Kimavec 1913 September Češko : Září

---

1. Ponedeljek

Egidij

---

2. Torek

Štefan Kr.

3. Sreda

Evfemija

---

4. Četrtek

Rozalija

---

5. Petek

Lavrencij

---

6. Sobota

Hermagor

---

7. Nedelja

Regina

---

8. Ponedeljek

M. Šmarin

---

9. Torek

Korbinijan

---

10. Sreda

Nikolaj Tol.

---

11. Četrtek

Teodosa

---

12. Petek

Gvidon

---

13. Sobota

Notburga

---

14. Nedelja

Pov. sv. Kr.

15. Ponedjeljek

Ime Mar.

---

16. Torek

Ljudmila

---

17. Sreda

Hildegarda

---

18. Četrtek

Tomaž V.

---

19. Petek

Januarij

---

20. Sobota

Evstahij

Hrv.-srbsko : Rujan ~~domst~~ Kimavec 1913 September ~~Rujanj~~ Češko : Zářĩ

---

21. Nedelja

~~edjeljek~~ Matevž

---

22. Ponedeljek

~~edjeljek~~ Mavricij

---

23. Torek

~~edjeljek~~ Tekla

---

24. Sreda

~~edjeljek~~ Gerard

---

25. Četrtek

~~edjeljek~~ Kleofa

---

26. Petek

~~edjeljek~~ Justina

Hrv.-srbsko : Rujan   Kimavec 1913   September   Češko : Září

---

27. Sobota

Kozma

---

28. Nedelja

Venčeslav

---

29. Ponedeljek

Mihael

---

30. Torek

Jeronim

Hrv.-srbsko : Listopad   Vinotok 1913   Oktober   Češko : Říjen

---

1. Sreda

Remigij

---

2. Četrtek

Leodegar

Hrv.-srbsko : Listopad Vinotok 1913. Oktobar Češko : Rijen

---

3. Petek

Bogomil

---

4. Sobota

Franc Seraf.

---

5. Nedelja

Rožniven.

---

6. Ponedjeljak

Bruno

---

7. Torek

Marko

---

8. Sreda

Brigita

9. Četrtek

Dionizij

---

10. Petek

Franc. B.

---

11. Sobota

Nikazij

---

12. Nedelja

Maksimilijan

---

13. Ponedjeljek

Edvard

---

14. Torek

Kalist

15. Sreda

Terezija

---

16. Četrtek

Gal, Maks

---

17. Petek

Jadviga

---

18. Sobota

Luka ev.

---

19. Nedelja

Žegnan.

---

20. Ponedeljek

Vendelin

21. Torek

Uršula

---

22. Sreda

Kordula

---

23. Četrtek

Janez Kap.

---

24. Petek

Rafael

---

25. Sobota

Bonifacij

---

26. Nedelja

Evarist

Hrv.-srbsko: Listopad Vinotok 1913 Oktober Češko: Rijen

---

27. Ponedjeljek

Frumencij

---

28. Torek

Simon in Juda

---

29. Sreda

Narcis

---

30. Četrtek

Marcel

---

31. Petek

Volbenk

Hrv.-srbsko: Studen Listopad 1913 November Češko: Listopad

---

1. Sobota

Vsi svetniki

Hrv.-srbsko : Studen Listopad 1913 November Češko : Listopad

---

2. Nedelja

Zahvalna

---

3. Ponedjeljek

Hubert

---

4. Torek

Karol Bor.

---

5. Sreda

Caharija

---

6. Četrtek

Lenart

---

7. Petek

Engelbert

Hrv.-srbsko : Studen Listopad 1913 November Češko : Listopad

---

8. Sobota

Bogomir

---

9. Nedelja

Božidar

---

10. Ponedeljek

Andrej

---

11. Torek

Martin

---

12. Sreda

Kunibert

---

13. Četrtek

Stanislav K.

Hrv.-srbsko : Studen Listopad 1913 November Češko : Listopad

---

14. Petek

Klementin

---

15. Sobota

Leopold

---

16. Nedelja

Otmar

---

17. Ponedjeljek

Gregor

---

18. Torek

Evgen

Hrv.-srbsko : Prosinac   Gruđen 1913   Decembar   Češko : Prosinac

---

19. Sreda

Elizabeta

Hrv.-srbsko : Studen Listopad 1913 November Češko : Listopad

---

20. Četrtek

Edmund

---

21. Petek

Dar. M. Dev.

---

22. Sobota

Cecilija

---

23. Nedelja

Klement

---

24. Ponedeljek

Janez

---

25. Torek

Katarina

Hrv.-srbsko: Studen Listopad 1913 November Češko: Listopad

---

26. Sreda

Konrad

---

27. Četrtek

Virgil

---

28. Petek

Jakob

---

29. Sobota

Saturnin

---

30. Nedelja

Andrej

Hrv.-srbsko: Prosinac Gruden 1913 December Češko: Prosinec

---

1. Ponedjeljak

Eligij

2. Torek

Bibijana

3. Sreda

Franc Ks.

4. Četrtek

Barbara

5. Petek

Saba, Krišp.

6. Sobota

Nikolaj

7. Nedelja

Ambrož

8. Ponedjeljek

Mar. spoč.

---

9. Torek

Valerija

---

10. Sreda

Evlatija

---

11. Četrtek

Damaz

---

12. Petek

Kolumb

---

13. Sobota

Lucija

---

14. Nedelja

Špiridijon

---

15. Ponedjeljek

Krištof

---

16. Torek

Albina

---

17. Sreda

Lazar

---

18. Četrtek

Gracijan

---

19. Petek

Nemezij

20. Sobota

Liberat

---

21. Nedelja

Tomaž

---

22. Ponedjeljek

Demetrij

---

23. Torek

Viktorija

---

24. Sreda

Ad. in Eva

---

25. Četrtek

Božič

---

26. Petek

Štefan

---

27. Sobota

Janez ev.

---

28. Nedelja

Nedolžni otr.

---

29. Ponedeljek

Tomaž

---

30. Torek

David

---

31. Sreda

Silvester

Podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd.

Amortizacija, prošnje za uvedbo amortizacijskega postopanja ali za končno amortiziranje od 1 pole 2 K.

Cesije, od terjatev po lestvici II., žiri na menticah in trgovskih nakaznicah koleka prosti; — na drugih trgovskih nakazilih, ki se ne glase na denar od vsakega odstopa 10 h, pri delnicah po lestvici II.

Dedinske pogodbe od prve pole 2 K.

Dobavne pogodbe, s katerimi se prevzame dolžnost, dobaviti komu stvari ali delo s stvarino vred za gotovo ceno, po lestvici III, ako velja pogodba samo za delo brez stvarine po lestvici II.

Dolžna pisma po lestvici II.

Izkaznice, glej legitimacije.

Izpričevala, glej „Zdravniška izpričevala“

Izvillečki iz zemljiške knjige, trgovskega registra, depozitne knjige itd. od vsake pole 2 K.

Krošnjariji, uradno dovoljenje 2 K.

Kupne pogodbe a) od premočnih stvari po lestvici III. b) od nepremičnin od listine 1 K ter prenosno pristojbino.

Legitimacije a) za posle, pomočnike in osebe, ki žive od dnine, od kosa 30 h, b) vse druge torej tudi izkaznice za trgovske potnike 2 K. Za izkaznice, ki veljajo največ 8 dni, od kosa 1 K.

Lovske karte, certifikati, ribiške karte 2 K.

Menice, po lestvici I, če dospe menična vsota vsaj v šestih mesecih po izdaji v plačilo, sicer pa po lestvici II.

Menjalne pogodbe a) listine, če sta menjalna predmeta premočnini po lestvici III, če sta nepremičnini 1 K in pa prenosna pristojbina.

Milostne prošnje od vsake pole 1 K, izvenredne milostne prošnje v dohodarstveno-kazenskem postopanju od pole 2 K.

Najemninske pogodbe po lestvici II. Kot vrednost je vzeti cel znesek, ki se plača v najemni dobi. Če se napravi pogodba na pet let proti letni najemščini 300 K, je vzeti pristojbino po lestvici II. od 1500 K.

Nakaznice trgovcev ali na trgovce; *a*) ako obstoji dajatev v denarju in je plačilni rok določen največ na 8 dni, od kosa 10 vin., *b*) če je dajatev v denarju in je plačilni rok čez osem dni po lestvici I., *c*) nakazila na uslužbenca in pooblaščenca izdateljeve so koleka prosta, *d*) vse druge nakaznice po lestvici II.

Naznani la v policijskih in kazenskih zadevah so koleka prosta.

Odpovedi stanovanj pri sodišču, če najemna doba traja najdalj 1 mesec, 24 h, sicer 1 K.

Orožni list vsak kos 2 K, prošnjo za podelitev tega ter priziv koleka prosto.

Pobočnice po lestvici II.

Ponudbe od pole 1 K.

Pooblastila od vsake pole 1 K, pooblastila za prejemanje poštnih pošiljatev ter za izvrševanje volilne pravice pri občinskih in deželnozborskih volitvah so koleka prosta.

Poravnave, *a*) če se predmet ne da ceniti, od pole 1 K, *b*) če preide vsled poravnave kaka nepremičnina v druge roke, od listine 1 K ter prenosna pristojbina, *c*) če se vsled poravnave sklene pravno opravilo, podvrženo lestvici III., tedaj po tej, *d*) v vseh drugih slučajih po lestvici II.

Prestave (prevodi), ako jih preskrbi zapri-seženi tolmač 2 K od prve pole.

Priglasitve terjatve v konkurzu ali k zapuščini, od vsake pole 1 K.

Priloge od pole 30 h.

Pritožbe zoper odmero davka. Proti odmeri občne pridobnine, če znaša davčni znesek največ 100 K, 30 h, če iznaša čez 100 K 1 K; pritožbe zoper odmero osebne dohodnine so koleka proste.

Računi trgovcev in obrtnikov ne glede na to, so li saldirani ali ne. Za zneske do 20 K koleka prosti, za zneske od 20 do 100 K 2 h in za zneske čez 100 K 10 h. Teh določb se je treba najbolj strogo držati, kajti ako finančne oblasti zasačijo nekolekovan račun, se kot kazen predpiše 50 kratni povišek, dočim se pri drugih listinah in vlogah vzame kot kazen le polovica ali tretjina manjkajoče pristojbine.

Reklamacije v davčnih in volilnih zadevah ter v osebnih dajatvih državi, deželi ali občini so koleka proste.

Reverzi, a) za predmete, ki se dajo ceniti, po lestvici II, b) vsi drugi od pole 1 K.

Stavbne pogodbe po lestvici III.

Trgovske in obrtne knjige morajo biti večinoma vse kolkovane. Kolkovanje trgovskih knjig oskrbujejo davčni uradi. V svrhu kolkovanja mora trgovec bodisi pri (mehko ali trdo) vezanih, bodisi pri perforiranih, to je preluknjanih in z vrvico zvezanih knjigah napisati na prvo stran namen knjige, torej svrhu, kateri bo služila, n. pr. ali naj bo glavna, kontokorent ali saldo-konti, ali pomožna knjiga. Potem mora trgovec navesti na prvi strani število v knjigi nahajajočih se listov in površino knjige. Za vse te navedbe jamči trgovec s svojim podpisom pod kaznijo. Tudi pri vezani knjigi morajo biti listi tako zvezani z vrvico, da se moreta oba njena konca zapečatiti na prvi ali zadnji platnici knjige.

Kolkovina znaša za glavne knjige, kontokorent in saldo-konti, trgovcev, tovarnarjev in obrtnikov za vsako (normalno) polo 50 h, za pomožne knjige pa 10 h. Pomožne knjige so sledeče: dnevna, blagajniška, fakturna, inventarna, bilančna knjiga, štraca, primanota, skladiščna knjiga itd., knjižice v notranjem obratu, n. pr. o manipulaciji, knjižice, katere nosijo trgovci in obrtniki v žepih, da si sproti zapisujejo razne stvari, niso kolku podvržene, vse druge pa, naj so vezane ali ne vezane, ali pa tudi na

posameznih njihovih delih ali pomožnih napravah za kak trgovski ali obrtni obrat. Normalna pola obsega pri glavnih knjigah, kontokurentu, saldokontu 5040 cm^2 , pri pomožnih knjigah 2640 cm^2 . Ako so pole vezanih knjig večje ali manjše, treba je dognati, koliko normalnih pol dá isto površino papirja, kakršna je v dotični knjigi, ali koliko je normalnih pol v nji. To se izračuna tako, da se določi najprej površina ene pole knjige v cm^2 , s tem, da se množi dolžino lista s širino v cm ; ta produkt pomnožen s številom listov knjige, dá površino knjige v cm^2 ; kolikokrat je število 5040 za glavne, 2640 za pomožne knjige zapopadeno v številu površine, za toliko normalnih pol je treba knjigo kolkovati s 50 h, oziroma 10 h.

Trgovske knjige se vodijo pa tudi lahko na posameznih polah vsaj nekatere. Take pole se morajo tudi kolkovati s 50 h, oziroma 10 h, ako niso večje, nego so omenjene normalne pole. Ako pa presega površina pole take glavne knjige 5040 cm^2 , tedaj se mora kolkovati dvakrat, to je z 1 K. Istotako se morajo kolkovati pole pomožnih knjig, ki obsegajo površino čez 2640 cm^2 z 20 h, namesto z 10 h, ako pa presega površino normalne pole glavnih knjig, pa celo s 30 h.

Omeniti je, da se dobe tudi že kolkovane trgovske knjige na prodaj. Tudi je finančnemu ministrstvu dovoljeno, da trgovca na prošnjo oprosti kolkovanja knjig proti primernemu letnemu pavšalu.

Vloge na vse oblasti, bodisi državne, deželne ali občinske in na vse javne zavode od vsake pole 1 K, vloge na sodišča v izvenspornih zadevah tudi 1 K; v spornih zadevah pa, če sporni predmet ne presega vrednosti 100 K, 24 h od pole, sicer pa 1 K. Priloge v prvem slučaju se kolekujejo z 20 h, sicer pa s 30 h, kakor vsaka priloga. Za podelitev pravice za podjetja, za katera je treba posebne oblastvene dovolitve (licence) n. pr. za javne plese, za podaljšanje policijske ure v gostilnah in kavarnah, za kon-

certe, gledališke predstave, za razstave posebnosti itd. proti vstopnini od vsake pole 2 K.

Zdravniška izpričevala 1 K. — Izpričevala izdana od državnih oblasti in uradov 2 K; od privatnih oseb izdana 1 K; izpričevala za posle, pomočnike, vajence in take osebe, katerih zaslužek ne presega navadne dneve, od pole 30 h; izpričevala o naravnosti in o premoženjskih razmerah 1 K.

Poštne določbe.

1. Pisemska pošta.

Navadna pisma namenjena v Avstro-Ogrsko, kneževino Lichtenstein, v Bosno in Hercegovino ter v Nemčijo ne smejo prekoračiti 250 g, težja pisma je pošiljati z vozno pošto. Za pisma v navedene dežele se plača do 20 g po 10 h, od 20 do 250 g po 20 h. V vse druge države je teža pisem *neomejena*. Za ta pisma je plačati v Srbijo in Črnogoro za vsakih 20 g po 20 h, v ostale inozemske kraje pa za prvih 20 g po 25 h in za vsakih nadaljnjih 20 g po 15 h.

Kot *pisma* se smatrajo vse pošiljatve, ki se na kakršenkoli način na pošto *zaprite* oddajo in ki nimajo nikake *vrednosti* označene.

Dopisnice, navadne in z odgovorom, se lahko pošiljajo v vse države in stanejo v Avstro-Ogrsko, Lichtenstein, Bosno in Hercegovino, Nemčijo, Srbijo in Črnogoro po 5 h, v vse druge države po 10 h. Dopisnice z odgovorom stanejo še enkrat toliko kakor navadne. Privatnim potom izdelane dopisnice morajo biti v vsakem oziru enake uradnim, t. j. ne smejo biti daljše kot 14 cm in ne krajše kot 10 cm, v širjavi ne smejo imeti nad 9 in ne pod 7 cm. Levo polovico prednje strani in zadnjo stran sme odpošilja-

telj porabiti za svoje beležke, desna polovica prednje strani pa je izključno za poštno manipulacijo. Na dopisnice se sme na označenih mestih prilepljati — vinjete, slike i. dr. iz tankega papirja; nedopustno pa je pošiljati na dopisnicah pripete ali prilepljene vzorce. Dopisnice, ki ne odgovarjajo navedenim določilom, je frankirati kot pisma.

Tiskovine. Pristojbine za tiskovine, ki so namenjene v Avstro-Ogrsko, kneževino Lichtenstein — v Bosno, Hercegovino ter v Nemčijo so: do 50 *gr* 3 h, do 100 *gr* 5 h, do 250 *gr* 10 h, do 500 *gr* 20 h in do 1 *kg* 30 h. Težje tiskovine v te dežele niso dovoljene. V vse druge države dovoljena je teža do 2 *kg* in je plačati za vsakih 50 *gr* po 5 h. Kot tiskovine se sme pošiljati vsak na papir, pergament ali trd papir napravljen odtis ali pomnožitev, ki se doseže s tiskom, rezom, litografijo in avtografijo, ali s kakim drugim mehaničnim postopanjem razen s pisalnim strojem.

S pristojbinami za tiskovine se pošiljajo tudi s črnilom ali pisalnim strojem izgotovljena pisanja, ki se mehaničnim potom (kromografijo i. t. d.) pomnože s pogojem, da se te pomnožitve v najmanj 20 eksemplarih na pošti, (ne v nabiralnik) odda. Velikost tiskovine ne sme v nobeni smeri 45 *cm* prekoračiti. V slučaju, da so zvite (Rollentorm) smejo imeti 75 *cm* dolžine in 10 *cm* premera. Tiskovine morajo biti vsaj deloma frankirane, sicer jih pošte ne odpošljejo naslovniku. Zavite morajo biti tako, da se lahko pregleda vsebina, pisani odstavki niso dopuščeni. Olajšave glede pisanih dostavkov so sledeče: na zavoju pošiljatve se sme zapisati ime, tvrdka, stan, bivališče odpošiljatelja in dan odpošiljatve. Na *tiskanih* vizitnicah, kakor tudi na dopisnicah za Božič in Novo leto se smejo pozdravi, voščila, izrazi zahvale in sočutja zabeležiti z največ petimi besedami. Gotove besede se tudi lahko prečrta ali podčrta. V cenikih (ponudbah, kurznih listih, trgovskih cirkularjih in prospektih) se sme z rokopisom ali mehaničnim potom številke

vpisati. Na vabilih je dovoljeno vpisati ime vabljenca, dan in kraj kakor tudi namen zborovanja ali vabila. Na knjigah, muzikalijah, časopisih, fotografijah in rezih se sme navesti stanovanje in priložiti dotični račun. Na nakaznicah ali položnicah, ki se razpošiljajo s tiskovinami, se sme zabeležiti znesek, ki je za plačati kakor tudi kontrolno črko ali številko. Tiskovine morajo biti tako zavite, da se lahko njih vsebina pregleda.

Poslovni papirji se pošiljajo samo v inozemstvo, izvzemši Nemčijo in Črnogoro. V tuzemstvo, Bosno, Hercegovino, Nemčijo in Črnogoro jih je pošiljati kot pisma. Za poslovne papirje je smatrati vsa pisma in listine, ki so docela ali deloma pisane ali risane in ki imajo značaj osebne korespondence, kakor n. pr. pisma, dopisnice starejšega datuma, ki so že izpolnile svoj namen, od javnih uradnikov izstavljenе listine, tovarni listi, računi, različni poslovni papirji zavarovalnih družb. Te pošiljatve morajo biti vsaj deloma frankirane in njih teža ter velikost je lahko enaka kakor pri tiskovinah. Pristojbina znaša za prvih 50 g 25 h, za vsakih nadaljnjih 50 g po 5 h.

Blagovni vzorci. Dovoljena je teža do 350 g. Za Avstro-Ogrsko, Lichtenstein, Bosno in Hercegovino ter Nemčijo znaša pristojbina do 250 g 10 h, do 350 g 20 h. V vse druge države za prvih 50 g 10 h, za vsakih nadaljnjih 50 g po 5 h. Velikost sme biti: v dolžini 30, v širini 20 in višini 10 cm. Pri zvutih oblikah je dolžina lahko 30 in premer 15 cm. Vzorčne pošiljatve ne smejo imeti nobene vrednosti in nikake druge pisane opazke kot ime ali tvrdko odpošiljatelja, tovarniško ali trgovsko znamenje, redovno številko, cene in podatke glede teže, mere, razpoložljivo množino ter izvir in vrsto blaga. Vzorci morajo biti vsaj deloma frankirani.

Spojene pošiljatve. V prometu v tuzemstvo, Bosno, Hercegovino, Črnogoro in Nemčijo se sme pošiljatev vzorcev s tiskovinami pošiljati. Take pošiljatve ne smejo prekoračiti 350 g in tudi ne veli-

kosti vzorcev. Pristojbina ista kakor pri vzorcih. V inozemstvo (izvzemši Nemčijo in Črnogoro) se lahko pošiljajo vzorci, tiskovine in poslovni papirji kot eno pošiljatev pod naslednjimi pogoji: nobena spojenih predmetov ne sme prekoračiti ne velikosti ne teže, ki sta predpisani za posamezne. Skupna teža ne sme imeti nad 2 kg. Ako vsebuje taka pošiljatev poslovne papirje, znaša pristojbina za prvih 50 g 25 h, za vsakih nadaljnih 50 g 5 h; ako pa le vzorce in tiskovine za prvih 50 g 10 h in za nadaljnih 50 g po 5 h.

Priporočene pošiljatve. Vse pisemske pošiljatve se lahko oddajo priporočeno, izvzemši pisem, ki nimajo polnega naslova in katerih naslov je pisan s svinčnikom ali pa direktno na pismo in se ga le vsled pozornosti ovoja čita ter pisma, ki so namenjena v države, ki ne pripadajo svetovnemu poštnem prometu. Pristojbina znaša poleg navadne poštnje pristojbine še 25 h. K vsaki priporočeni pošiljatvi sme odpošiljatelj zahtevati tudi povratnico (Retour-Recepis), za katero je plačati še 25 h posebej.

Ekspresne pisemske pošiljatve se sme pošiljati v našo državo, Bosno in Hercegovino, Argentinijo, Belgijo, Čile, Kolumbijo, Kostariko, Nemčijo, Dansko, Danske Antile, Francosko z Monako in Alžirrom, Angleško, Angleške kolonije, Guyano, Mauricij, Santa Lucija, Siera Leone, Cajnean-otoke, Italijo z Eritrejo, Japonsko s Formozo in Japonske zavode v Kini, Korejo, Liberijo, Luksemburg, Črnogoro, Nizozemsko, Paragvaj, Portugalsko, portugalske kolonije, Švedsko, Švico, Sirbijo in Sijam. Ekspresne pisemske pošiljatve v lokalnem prometu niso dovoljene. Odpošiljatelj ima označiti na naslovni strani opombo „ekspresno“. Plačati je poleg drugih pristojbin še 30 h. Prav toliko se plača tudi za ekspresna denarna pisma po 50 h poleg drugih pristojbin. Ekspresne pošiljatve se ne dostavljajo od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj. Ako pa odpošiljatelj hoče, da se dostavi tudi ponoči, ima to označiti na naslovni strani z opombo „Tudi

ponoči dostaviti“. Vsak naslovnik ima pravico pri poštni upravi zahtevati, da se mu vse došle ekspresne pošiljatve dostavljajo tudi v nočnem času, čeprav ne nosijo poprej omenjene označbe.

Ne frankirane poštne pošiljatve. Tiskovine, vzorci in poslovni papirji morajo biti vsaj deloma frankirani, ker jih sicer poštna uprava ne odpošlje. Za vse nezadostno ali nič frankirane pošiljatve plača prejemnik *dvakratni* primankljaj, izvzemši *navadnih pisem* iz Ogrske, Bosne in Hercegovine ter Nemčije, za katere se plača primanjkljaj do popolne frankature in 10 h dokladne pristojbine.

II. Poštne nakaznice.

Navadne. Za odpošiljanje denarja se je posluževati samo uradno napravljenih blanketov, ki stanejo 3 h. Nakaznice ne smejo biti s svinčnikom pisane in morajo biti izpolnjene v valuti tiste države, kamor so namenjene. Najvišji znesek, ki se ga sme z eno nakazniso odposlati, je 1000 K, oziroma ta vrednost v valuti tuje države. Pristojbine znašajo 1.) za Avstro-Ogrsko, Bosno in Hercegovino do 20 K 10 h, do 100 K 20 h, do 300 K 40 h, do 600 K 60 h in do 1000 K 1 K, 2.) za Nemčijo in Luksemburg do 40 K 20 h, za vsakih nadaljnih 20 K 10 h, 3.) za Črnogoro, Srbijo in c. kr. avstrijske poštne urade v Levanti (izvzemši Adrianopel) do 50 K 20 h, do 100 K 40 h, do 300 K 80 h, do 600 K 1 K 20 h in do 1000 K 2 K. Glede pristojbin v druge države kakor tudi v kateri valuti in do kakega zneska se sme pošiljati denar, je najbolje vprašati na pošti, kjer se dobe natančna pojasnila.

Ekspresne poštne nakaznice. Za to je poleg navadnih pristojbin plačati še 30 h. Ekspresne nakaznice se tudi lahko v lokalnem prometu odpošljejo.

Brzobjavne poštna nakaznice. Za te je plačati 1.) navadno pristojbino, 2.) brzobjavno pristojbino in 3.) v Avstro-Ogrsko in Bosno ter Hercegovino, če ni nakaznica označena s „poštno ležeče“ še 30 v za ekspresno dostavitev. V inozemstvo se pod 3 označene pristojbine ne plača, ker jo mora prejemnik nakaznice plačati. Kam in do katerega zneska so brzobjavne nakaznice dovoljene, se izve na pošti.

Pri navadnih kakor brzobjavnih nakaznicah sme odpošiljatelj zahtevati potrdilo o izplačilu (avis de payment), za kar plača 25 v.

III. Poštni nalogi.

Poštni nalogi se lahko odpošiljajo v Avstro-Ogrsko, Bosno, Hercegovino, Egipt, Belgijo, Dansko, Nemčijo, Francosko z Alžirrom, Italijo z Eritrejo, Luksemburg, Nizozemsko in nizozemsko Vzhodno Indijo, Norveško, Romunsko, Švedsko, Švico, Srbijo, Tunis in na c. kr. avstrijske poštna urade v Turčiji. Poštni nalogi ne smeje presegati zneska 1000 K, oziroma te vrednosti v valuti drugih držav. Znesek mora biti označen vedno v valuti države, v katero se nalog odpošlje. Poštni nalogi so vselej priporočeno oddati. Na zadnji strani ovoja je zabeležiti natančni naslov odpošiljatelja. Prepovedana je vsaka osebna korespondenca. Predmet poštnega naloga so: zadolžnice, menice, pobotnice, računi, kuponi itd. V tuzemstvu se sme v prometu z Ogrsko, Bosno in Hercegovino z enim poštnim nalogom odposlati *pet* različnih listin na *pet* različnih upnikov, ki morajo kajpada stanovati vsi v enem in istem kraju. V inozemskem prometu je število listin neomejeno. V tuzemskem prometu lahko odpošiljatelj zahteva, da se ga takoj obvesti, če noče dolžnik naloga sprejeti, kar mora označiti z besedami: „Če ne sprejeto, takoj obvestiti.“ To obvestilo stane 25 v.

Priporočena pisemska povzetja. Vse pisemske pošiljatve se lahko oddajo proti povzetju do

1000 K oziroma do te vrednosti v valuti države, kamor se povzete pošlje. Te pošiljatve je oddati priporočeno in na ovoju natanko označiti naslov kakor tudi znesek povzeta s številko in besedo v valuti dotične države, kamor je pošiljatev namenjena.

IV. Vožna pošta.

Denarna pisma. V tuzemskem prometu, potem na Ogrsko, v Bosno, Hercegovino in v Nemčijo se lahko pošilja papirnat denar in kovan denar (zlato, srebro, in v malih zneskih tudi nikel in brons) ali vrednostni papirji v obliki pisem do 250 g brez poštna spremnice. Zavitki, ki se jih je posluževati, so ali uradni, ali privatni. Prve se mora na dveh, zadnje na petih krajih z enakim pečatom zapečatiti. Če pre-sega vsota odposlanega denarja 1000 K, se odda pismo lahko odprto na pošti, kjer se denar uradno prešteje in šele potem zapečati; prinese je svoj pečat s seboj. Pri takih denarnih pismih jamči pošta za vsebino, zu to manipulacijo je treba plačati poldrugi znesek vrednostne pristojbine. Odprta denarna pisma se sprejema le v tuzemskem, in v prometu z Ogrsko. Denarna pisma nad 250 g se pošiljajo kot denarni paketi s poštno spremnico. — Pristojbina za denarna pisma v omenjene dežele obsega 1. pristojbino za težo in sicer za vsa pisma do 250 g enako za I. pas (10. geog. milj) 24 v, za vse druge daljave (II.—VI. pas) 48 v. 2. pristojbino za vrednost in sicer za Avstro-Ogrsko, Bosno in Hercegovino do 100 K 6 v, od 100 do 600 K 12 v in za vsakih nadaljnih 300 K 6 v več. V vse druge države se pošilja v vrednostnih pismih (*Lettre de valeur*) ali v vrednostnih paketih. Na kateri način in do koliko vrednosti se sme v različne države pošiljati, se poizve pri poštnem uradu.

Poštni zavoji. Za pošiljanje poštnih zavojev v inozemstvo, izvzemši Nemčijo, veljajo za vsako

posamezno državo posebni predpisi, ki se jih poizve pri pristojnem poštnem uradu. V naslednjem se ozi-ramo samo na predpise v tuzemskem in prometu z Ogrsko, Bosno, Hercegovino in Nemčijo, ker so enotni.

Stvari, ki bi lahko uslužbenca ali druge reči poškodovale, so iz prometa izključene. Kdor odda pod napačno deklaracijo take stvari na pošto, jamči za vso škodo, ki bi utegnila nastati in se kaznuje vrhu tega še s 50 K. Najvišja teža za razne zavoje je skoro splošno za vse stvari na 50 kg določena. Pri odpošiljanju živih živali, ki se sprejme pogojema v promet, ima odpošiljatelj na zavoj in spremnico sledeče zabeležiti: 1. „Če ni sprejeto nazaj!“ 2. „Če ni sprejeto, prodati!“ 3. „Če ni sprejeto, brzojavno obvestilo na moje stroške.“ Razpošiljanje tekočin v pletenicah po pošti je le pogojno dovoljeno. Te steklenice ne smejo imeti nad 3 l. Plačati se ima zanje višjo pristojbino (Sperrgut) in ne prevzame poštna uprava nikakega jamstva zanje.

Z eno in isto poštno spremnico se lahko odpošlje do troje zavojev na enega naslovnika. Ti zavoji morajo biti enotni t. j. ali vsi brez vrednosti, ali z vrednostjo do 100 K oziroma na Ogrsko, Bosno in Hercegovino ter Nemčijo do 600 K ter vsi frankirani ali nefrankirani.

Pristojbina obsega 1. pristojbino za težo in sicer za zavoje do 5 kg za I. pas 30 v, za vse druge daljave 60 v. Za težje pošiljatve za prvih 5 kg kakor navedeno, potem pa za vsak nadaljni kg za I. pas 6 v, II. pas 12 v, III. pas 24 v, IV. pas 36 v, V. pas 48 v in za VI. pas 60 v. V lokalnem prometu se računa I. pas. Za zavoje, na katere je treba posebno paziti (Sperrgut), se plača ta pristojbina v poldrugem znesku. 2. Pristojbina za vrednost je ista kakor pri denarnih pismih. Pri nefrankiranih pismih in zavojih se plača še prikladna pristojbina 12 v. Za pošiljatve, ki se pošiljajo po vozni pošti, se lahko zahteva povratnica (returrecepis) kakor tudi ekspresno dostavljanje in sicer pod pogoji, ki so pri pisemski pošti

navedeni. Vsaka pošiljatev se lahko tudi obteži s povzetjem do 1000 K oziroma do te vrednosti namembne države. Za te pošiljatve je plačati še poleg navedenih pristojbin tudi provizijo za povzetje, ki znaša 1. v tuzemstvu in prometu z Ogrsko, Bosno, Hercegovino, Črnogoro in Srbijo 2 v za vsake 4 K, (najmanj pa 12 v, 2. v prometu z Nemčijo, Švico in c. kr. avstr. poštними uradi v Turčiji po 2 v za vsake 2 K, najmanj pa 12 v in 3. za vse druge države po 20 v za 20 K.

V. Brzjavi.

Za lokalne brzjavke znaša najmanjša pristojbina (10 besed) 40 h; vsaka nadaljna beseda po 2 v. Za promet v Avstro-Ogrski, Bosni in Hercegovini ter Nemčiji znaša najmanjša taksa 60 v, vsaka nadaljna beseda 6 v. Za besedo se šteje do 15 črk ali 5 števil, Besede v naslovu in podpisu se vzamejo v račun prav tako, kakor besede v tekstu. Obrazci za brzjave stanejo 2 v.

Za mednarodni promet je določena za vsak brzjav osnovna taksa per 60 v. Za vsako besedo (največ 15 črk ali 5 števil) se pa plača brzjav v Algir in Tunis 26 v, Belgijo 21 v, Bolgarijo 16 v, Črnogoro 9 v, Dansko 21 v, Francosko 16 v, Grško 41 v, Italijo 16 v (v obmejnem prometu le 8 vin.), Nizozemsko 19 v, Portugalsko 33 v, Romunijo 9 vin. Rusijo 24 v, Švedsko 24 v, Švico 9 v, Srbijo 9 v, Turčijo evropsko 28 v, azijsko 40 v, Veliko Britanijo 26 v. Za brzjave v Ameriko obstoje posebne tarife za vsako državo. V severno Ameriko namenjene brzjavke stanejo za vsako besedo od 1.70 K do 4.85 K, v južno Ameriko od 8.90 K do 41.08 K.

Natiskovanje poštних vrednostnic na pisemske ovoje, dopisnice i. dr. Natiskovanje poštних vrednostnic se more napravljati na pisemske ovoje, ki so opremljene s firmo odpošiljatelja, Natiskovanje poštних vrednostnic pa se more

napravljati tudi na one pisemske ovoje, katere vlagatelj izroča v ta namen drugim osebam, da jih rabijo za pošiljanje na njegov naslov. Natiskovanje poštnih vrednostnic je dalje dovoljeno tudi na onih pisemskih ovojih, na katerih je mesto polnega naslova (tvrške) pošiljatelja natisnjeno le konvencionalno znamenje, znamka tvrške, grb, okrajšano ime, črke, monogram. V takih primerih mora vlagatelj dati osrednjemu kolkovnemu uradu vzorce na razpolago in mu naznaniti poštni urad oziroma poštne urade, pri katerih ali v katerih nabiralnih okrajih se bodo tozadevne pošiljatve oddajale.

Z ozirom na poškodbe, ki se dogajajo pri natiskovanju se mora vsaki naročbi priložiti primeren dodatek (10%) pisemskih ovojev i dr. Ako pa ta dodatek ne zadostuje za dobavo polnega naročenega števila poštnih vrednostnic, ki naj se natisnejo, se izda vlagatelju za ostanek potrdilo, na podlagi katerega mora dobiti natiskane vrednostnice poljubne vrste na novem materialu do zneska, ki je razviden iz navedenega potrdila.

Na mednarodni promet je določena za vsak državo osnovna taksa per 60 v. Za vsako pesedo (največ 15 črt ali 5 števil) se pa plača priložav v Alžir in Tunis 26 v. B. 21 v. Bolgarjo 16 v. Črnogoro 9 v. Dansko 21 v. Francosko 16 v. Grško 41 v. Italijo 16 v. (v obmejnem prometu le 8 v.). Nizozemska 19 v. Portugalsko 33 v. Romunijo 9 v. Rusijo 24 v. Švedsko 24 v. Švicijo 9 v. Turčijo evropsko 28 v. azijsko 40 v. Veliko Britanijo 26 v. Za priložave v Ameriko obstoje posebne tarife za vsako državo. V severno Ameriko namenjajo priložavke stanje za vsako pesedo od 1-70 K. do 1-85 K. v južno Ameriko od 8-90 K. do 41-08 K.

Natiskovanje poštnih vrednostnic na pisemskih ovojih, dopisnic i. dr. Natiskovanje poštnih vrednostnic se more napravljati na pisemske ovoje, ki so opremljene s firmo odposiljalca. Natiskovanje poštnih vrednostnic pa se more

Obrestne tabele.

1/20/0 obresti od												
glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 meseca		za 1 mesec		za 1 dan	
K	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	02	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	02	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	03	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	03	—	01	—	—	—	—	—	—	—	—
8	—	04	—	02	—	01	—	—	—	—	—	—
9	—	04	—	02	—	01	—	—	—	—	—	—
10	—	05	—	02	—	01	—	—	—	—	—	—
20	—	10	—	05	—	02	—	01	—	—	—	—
25	—	12	—	06	—	03	—	02	—	01	—	—
30	—	15	—	07	—	03	—	02	—	01	—	—
35	—	17	—	08	—	04	—	02	—	01	—	—
40	—	20	—	10	—	05	—	03	—	01	—	—
50	—	25	—	12	—	06	—	04	—	02	—	—
60	—	30	—	15	—	07	—	05	—	02	—	—
70	—	35	—	17	—	09	—	05	—	03	—	—
80	—	40	—	20	—	10	—	07	—	03	—	—
90	—	45	—	22	—	11	—	07	—	03	—	—
100	—	50	—	25	—	12	—	08	—	04	—	—
200	1	—	—	50	—	25	—	17	—	08	—	—
300	1	50	—	75	—	37	—	25	—	12	—	—
400	2	—	1	—	—	50	—	33	—	17	—	—
500	2	50	1	25	—	62	—	41	—	21	—	—
600	3	—	1	50	—	75	—	50	—	25	—	—
700	3	50	1	75	—	87	—	58	—	29	—	—
800	4	—	2	—	1	—	—	66	—	33	—	01
900	4	50	2	25	1	12	—	75	—	37	—	01
1000	5	—	2	50	1	25	—	83	—	41	—	01
2000	10	—	5	—	2	50	1	66	—	83	—	02
3000	15	—	7	50	3	75	2	50	1	25	—	04
4000	20	—	10	—	5	—	3	33	1	66	—	05
5000	25	—	12	50	6	25	4	16	2	08	—	06

3¹/₂⁰/₀ obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 mesece		za 1 mesec		za 1 dan	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	—	3·5	—	1·75	—	0·88	—	0·58	—	0·29	—	0·01
2	—	7	—	3·5	—	1·75	—	1·17	—	0·58	—	0·02
3	—	10·5	—	5·25	—	2·63	—	1·75	—	0·88	—	0·03
4	—	14	—	7	—	3·5	—	2·33	—	1·17	—	0·04
5	—	17·5	—	8·75	—	4·38	—	2·92	—	1·46	—	0·05
6	—	21	—	10·5	—	5·25	—	3·5	—	1·75	—	0·06
7	—	24·5	—	12·25	—	6·13	—	4·08	—	2·04	—	0·07
8	—	28	—	14	—	7	—	4·67	—	2·33	—	0·08
9	—	31·5	—	15·75	—	7·88	—	5·25	—	2·63	—	0·09
10	—	35	—	17·5	—	8·75	—	5·83	—	2·92	—	0·10
15	—	52·5	—	26·25	—	13·13	—	8·75	—	4·38	—	0·15
20	—	70	—	35	—	17·5	—	11·67	—	5·83	—	0·19
25	—	87·5	—	43·75	—	21·88	—	14·58	—	7·29	—	0·24
30	1	05	—	52·5	—	26·25	—	17·5	—	8·75	—	0·29
35	1	22·5	—	61·25	—	30·63	—	20·42	—	10·21	—	0·34
40	1	40	—	70	—	35	—	23·33	—	11·67	—	0·39
50	1	75	—	78·5	—	43·75	—	29·17	—	14·58	—	0·49
60	2	10	1	05	—	52·5	—	35	—	17·5	—	0·58
70	2	45	1	22·5	—	61·25	—	40·83	—	20·42	—	0·68
80	2	80	1	40	—	70	—	46·67	—	23·33	—	0·78
90	3	15	1	57·5	—	78·75	—	52·5	—	26·25	—	0·87
100	3	50	1	75	—	87·5	—	58·33	—	29·17	—	0·97
200	7	—	3	50	1	75	1	16·67	—	58·33	—	1·94
300	10	50	5	25	2	62·5	1	75	—	87·5	—	2·92
400	14	—	7	—	3	50	2	33·33	1	16·67	—	3·89
500	17	50	8	75	4	37·5	2	91·67	1	45·83	—	4·86
600	21	—	10	50	5	25	3	50	1	75	—	5·83
700	24	50	12	25	6	12·5	4	08·33	2	04·17	—	6·81
800	28	—	14	—	7	—	4	66·67	2	33·33	—	7·78
900	31	50	15	75	7	87·5	5	25	2	62·5	—	8·75
1000	35	—	17	50	8	75	5	83·33	2	91·67	—	9·72
2000	70	—	35	—	17	50	11	66·67	5	83·33	—	19·44
3000	105	—	52	50	26	25	17	50	8	75	—	29·17
4000	140	—	70	—	35	—	23	33·33	11	66·67	—	38·89
5000	175	—	87	50	48	75	29	16·67	14	58·33	—	48·61

4% obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 meseca		za 1 mesec		za 1 dan	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	—	4	—	2	—	1	—	0.67	—	0.33	—	0.01
2	—	8	—	4	—	2	—	1.33	—	0.67	—	0.02
3	—	12	—	6	—	3	—	2	—	1	—	0.03
4	—	16	—	8	—	4	—	2.67	—	1.33	—	0.04
5	—	20	—	10	—	5	—	3.33	—	1.67	—	0.06
6	—	24	—	12	—	6	—	4	—	2	—	0.07
7	—	28	—	14	—	7	—	4.67	—	2.33	—	0.08
8	—	32	—	16	—	8	—	5.33	—	2.67	—	0.09
9	—	36	—	18	—	9	—	6	—	3	—	0.10
10	—	40	—	20	—	10	—	6.67	—	3.33	—	0.11
15	—	60	—	30	—	15	—	10	—	5	—	0.17
20	—	80	—	40	—	20	—	13.33	—	6.67	—	0.22
25	1	—	—	50	—	25	—	16.67	—	8.33	—	0.28
30	1	20	—	60	—	30	—	20	—	10	—	0.33
35	1	40	—	70	—	35	—	23.33	—	11.67	—	0.39
40	1	60	—	80	—	40	—	26.67	—	13.33	—	0.44
50	2	—	—	1	—	50	—	33.33	—	16.67	—	0.56
60	2	40	—	1 20	—	60	—	40	—	20	—	0.67
70	2	80	—	1 40	—	70	—	46.67	—	23.33	—	0.78
80	3	20	—	1 60	—	80	—	53.33	—	26.67	—	0.89
90	3	60	—	1 80	—	90	—	60	—	30	—	1
100	4	—	—	2	—	1	—	66.67	—	33.33	—	1.11
200	8	—	—	4	—	2	—	1 33.33	—	66.67	—	2.22
300	12	—	—	6	—	3	—	2	—	1	—	3.33
400	16	—	—	8	—	4	—	2 66.67	—	1 33.33	—	4.44
500	20	—	—	10	—	5	—	3 33.33	—	1 66.67	—	5.56
600	24	—	—	12	—	6	—	4	—	2	—	6.67
700	28	—	—	14	—	7	—	4 66.67	—	2 33.33	—	7.78
800	32	—	—	16	—	8	—	5 33.33	—	2 66.67	—	8.89
900	36	—	—	18	—	9	—	6	—	3	—	10
1000	40	—	—	20	—	10	—	6 66.67	—	3 33.33	—	11.11
2000	80	—	—	40	—	20	—	13 33.33	—	6 66.67	—	22.22
3000	120	—	—	60	—	30	—	20	—	10	—	33.33
4000	160	—	—	80	—	40	—	26 66.67	—	13 33.33	—	44.44
5000	200	—	—	100	—	50	—	33 33.33	—	16 66.67	—	55.56

4¹/₂ ‰ obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 meseca		za 1 mesec		za 1 dan	
	K	K h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	—	4·5	—	2 25	—	1·13	—	0·75	—	0 38	—	0·01
2	—	9	—	4·5	—	2·25	—	1·5	—	0 75	—	0·03
3	—	13·5	—	6·75	—	3 38	—	2·25	—	1 13	—	0·04
4	—	18	—	9	—	4·5	—	3	—	1·5	—	0·05
5	—	22·5	—	11 25	—	5 63	—	3·75	—	1·88	—	0·06
6	—	27	—	13·5	—	6·75	—	4·5	—	2 25	—	0·08
7	—	31·5	—	15·75	—	7·88	—	5·25	—	2·63	—	0·09
8	—	36	—	18	—	9	—	6	—	3	—	0 10
9	—	40·5	—	20·25	—	10·13	—	6·75	—	3·38	—	0·11
10	—	45	—	22 5	—	11 25	—	7 5	—	3·75	—	0 13
15	—	67 5	—	33 75	—	16 88	—	11 25	—	5 63	—	0·19
20	—	90	—	45	—	22 5	—	15	—	7 5	—	0·25
25	1	12·5	—	56 25	—	28·13	—	18 75	—	9 38	—	0·31
30	1	35	—	67 5	—	33 75	—	22 5	—	11 25	—	0·38
35	1	57·5	—	78 75	—	39 38	—	26 25	—	13 13	—	0·44
40	1	80	—	90	—	45	—	30	—	15	—	0·5
50	2	25	—	1 12·5	—	56 25	—	37·5	—	18 75	—	0 63
60	2	70	—	1 35	—	67 5	—	45	—	22 5	—	0·75
70	3	15	—	1 57·5	—	78 75	—	52 5	—	26 25	—	0·88
80	3	60	—	1 80	—	90	—	60	—	30	—	↑
90	4	05	—	2 02·5	—	1 01 25	—	67 5	—	33 75	—	1·13
100	4	50	—	2 25	—	1 12·5	—	75	—	37·5	—	1·25
200	9	—	—	4 50	—	2 25	—	1 50	—	75	—	2 5
300	13	50	—	6 75	—	3 37 5	—	2 25	—	1 12·5	—	3·75
400	18	—	—	9	—	4 50	—	3	—	1 50	—	5
500	22	50	—	11 25	—	5 62 5	—	3 75	—	1 87·5	—	6·25
600	27	—	—	13 50	—	6 75	—	4 50	—	2 25	—	7 5
700	31	50	—	15 75	—	7 87 5	—	5 25	—	2 62 5	—	8 75
800	36	—	—	18	—	9	—	6	—	3	—	10
900	40	50	—	20 25	—	10 13	—	6 75	—	3 37 5	—	11 25
1000	45	—	—	22 50	—	11 25	—	7 50	—	3 75	—	12 5
2000	90	—	—	45	—	22 50	—	15	—	7 50	—	25
3000	135	—	—	67 50	—	33 75	—	22 50	—	11 25	—	37·5
4000	180	—	—	90	—	45	—	30	—	15	—	50
5000	225	—	—	112 50	—	56 25	—	37 50	—	18 75	—	62 5

5% obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 meseca		za 1 mesec		za 1 dan					
	K	K h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h				
1	—	5	—	2·5	—	1·25	—	0·83	—	0·42	—	0·01				
2	—	10	—	5	—	2·5	—	1·67	—	0·83	—	0·03				
3	—	15	—	7·5	—	3·75	—	2·50	—	1·25	—	0·04				
4	—	20	—	10	—	5	—	3·33	—	1·67	—	0·06				
5	—	25	—	12·5	—	6·25	—	4·17	—	2·08	—	0·07				
6	—	30	—	15	—	7·5	—	5	—	2·5	—	0·08				
7	—	35	—	17·5	—	8·75	—	5·83	—	2·92	—	0·10				
8	—	40	—	20	—	10	—	6·67	—	3·33	—	0·11				
9	—	45	—	22·5	—	11·25	—	7·5	—	3·75	—	0·12				
10	—	50	—	25	—	12·5	—	8·33	—	4·17	—	0·14				
15	—	75	—	27·5	—	18·75	—	12·5	—	6·25	—	0·21				
20	1	—	—	50	—	25	—	16·67	—	8·33	—	0·28				
25	1	25	—	62·5	—	31·25	—	20·83	—	10·42	—	0·35				
30	1	50	—	75	—	37·50	—	25	—	12·5	—	0·42				
35	1	75	—	87·5	—	43·75	—	29·17	—	14·58	—	0·49				
40	2	—	—	1	—	50	—	33·33	—	16·67	—	0·56				
50	2	50	—	1	25	—	62·5	—	41·67	—	20·83	—	0·69			
60	3	—	—	1	50	—	75	—	50	—	25	—	0·83			
70	3	50	—	1	75	—	87·5	—	58·33	—	29·17	—	0·97			
80	4	—	—	2	—	—	1	—	66·67	—	33·33	—	1·11			
90	4	50	—	2	25	—	1	12·5	—	75	—	37·5	—	1·25		
100	5	—	—	2	50	—	1	25	—	83·33	—	41·67	—	1·39		
200	10	—	—	5	—	—	2	50	—	1	66·67	—	83·33	—	2·78	
300	15	—	—	7	50	—	3	75	—	2	50	—	1	25	—	4·17
400	20	—	—	10	—	—	5	—	—	3	33·33	—	1	66·67	—	5·56
500	25	—	—	12	50	—	6	25	—	4	16·67	—	2	08·33	—	6·94
600	30	—	—	15	—	—	7	50	—	5	—	—	2	50	—	8·33
700	35	—	—	17	50	—	8	75	—	5	83·33	—	2	91·67	—	9·72
800	40	—	—	20	—	—	10	—	—	6	66·67	—	3	33·33	—	11·11
900	45	—	—	22	50	—	11	25	—	7	50	—	3	75	—	12·5
1000	50	—	—	25	—	—	12	50	—	8	33·33	—	4	16·67	—	13·89
2000	100	—	—	50	—	—	25	—	—	16	66·67	—	8	33·33	—	27·78
3000	150	—	—	75	—	—	37	50	—	25	—	—	12	50	—	41·67
4000	200	—	—	100	—	—	50	—	—	33	33·33	—	16	66·67	—	55·56
5000	250	—	—	125	—	—	62	50	—	41	66·67	—	20	83·33	—	69·44

5 1/2 % obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesecev		za 2 mesecev		za 1 mesecev		za 1 dan	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	5	5	2	75	1	38	0	92	0	46	0	02
2	11		5	5	2	75	1	83	0	92	0	03
3	16	5	8	25	4	13	2	75	1	38	0	05
4	22		11		5	5	3	67	1	83	0	06
5	27	5	13	75	6	88	4	58	2	29	0	08
6	33		16	5	8	25	5	5	2	75	0	09
7	38	5	19	25	9	63	6	42	3	21	0	11
8	44		22		11		7	33	3	67	0	12
9	49	5	24	75	12	38	8	25	4	13	0	14
10	55		27	5	13	75	9	17	4	58	0	15
15	82	5	41	25	20	63	13	75	6	88	0	23
20	1	10	55		27	5	18	33	9	17	0	31
25	1	37·5	68	75	34	38	22	92	11	96	0	38
30	1	65	82	5	41	25	27	5	13	75	0	46
35	1	92·5	96	25	48	13	32	8	16	04	0	53
40	2	20	1	10	55		36	67	18	33	0	61
50	2	75	1	37·5	68	75	45	83	22	91	0	76
60	3	30	1	65	82	5	55		27	5	0	92
70	3	85	1	92·5	96	25	64	17	32	08	1	07
80	4	40	2	20	1	10	73	33	36	67	1	22
90	4	95	2	47·5	1	23·75	82	5	41	25	1	37
100	5	50	2	75	1	37·5	91	67	45	83	1	53
200	11		5	50	2	75	1	83·34	91	67	3	08
300	16	50	8	25	4	12·5	2	75	1	37·5	4	58
400	22		11		5	50	3	66·67	1	83·33	6	11
500	27	50	13	75	6	87·5	4	58·33	2	29·17	7	64
600	33		16	50	8	25	5	50	2	75	9	17
700	38	50	19	25	9	62·5	6	41·67	3	20·83	10	69
800	44		22		11		7	33·33	3	66·67	12	22
900	49	50	24	75	12	37·5	8	25	4	12·5	13	75
1000	55		27	50	13	75	9	16·67	4	58·33	15	28
2000	110		55		27	50	18	33·33	9	16·67	30	55
3000	165		82	50	41	25	27	50	13	75	45	83
4000	220		111		55		36	66·67	18	33·33	61	11
5000	275		137	50	68	75	45	83·33	22	91·67	76	39

6% obresti od

glav- nice	za 12 mesecev		za 6 mesecev		za 3 mesece		za 2 meseca		za 1 mesec		za 1 dan	
	K	K h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1		6		3	—	1·5	—	1	—	0·5	—	0 02
2		12		6	—	3	—	2	—	1	—	0 04
3		18		9	—	4·5	—	3	—	1·5	—	0 06
4		24		12	—	6	—	4	—	2	—	0 06
5		30		15	—	7·5	—	5	—	2·5	—	0 08
6		36		18	—	9	—	6	—	3	—	0 1
7		42		21	—	10·5	—	7	—	3·5	—	0 12
8		48		24	—	12	—	8	—	4	—	0 14
9		54		27	—	13·5	—	9	—	4·5	—	0 16
10		60		30	—	15	—	10	—	5	—	0 16
15		90		45	—	22·5	—	15	—	7·5	—	0 26
20	1	20		60	—	30	—	20	—	10	—	0 34
25	1	50		75	—	35	—	25	—	12·5	—	0 42
30	1	80		90	—	45	—	30	—	15	—	0 50
35	2	10	1	05	—	52·5	—	35	—	17·5	—	0 58
40	2	40	1	20	—	60	—	40	—	20	—	0 66
50	3	—	1	50	—	75	—	50	—	25	—	0 84
60	3	60	1	80	—	90	—	60	—	30	—	1
70	4	20	2	10	1	05	—	70	—	35	—	1 16
80	4	80	2	40	1	20	—	80	—	40	—	1 34
90	5	40	2	70	1	35	—	90	—	45	—	1 5
100	6	—	3	—	1	50	—	1	—	50	—	1 66
200	12	—	6	—	3	—	2	—	1	—	3 34	
300	18	—	9	—	4	50	—	3	—	1 50	—	5
400	24	—	12	—	6	—	4	—	2	—	6 66	
500	30	—	15	—	7	50	—	5	—	2 50	—	8 34
600	36	—	18	—	9	—	6	—	3	—	10	—
700	42	—	21	—	10	50	—	7	—	3 50	—	11 66
800	48	—	24	—	12	—	8	—	4	—	13 34	
900	54	—	27	—	13	50	—	9	—	4 50	—	15
1000	60	—	30	—	15	—	10	—	5	—	16 66	
2000	120	—	60	—	30	—	20	—	10	—	23 34	
3000	180	—	90	—	45	—	30	—	15	—	50	
4000	240	—	120	—	60	—	40	—	20	—	66 66	
5000	300	—	150	—	75	—	50	—	25	—	83 34	

Tabela za razredčenje alkohola.

	100°	95°	92°	90°	86°	85°	80°	75°	70°	65°	60°	56°	55°	50°	45°	40°	35°	30°	25°	20°	15°	
95°	917																					
	83																					
92°	873	952																				
	127	48																				
90°	850	926	973																			
	150	74	27																			
86°	800	872	916	941																		
	200	128	84	59																		
85°	790	861	904	929	987																	
	210	139	96	71	13																	
80°	730	796	836	858	912	924																
	270	204	164	142	88	76																
75°	673	733	770	791	841	851	921															
	327	267	230	209	159	149	79															
70°	620	676	710	729	775	784	849	921														
	380	324	290	271	225	216	151	79														
65°	560	610	641	658	700	708	767	832	903													
	440	390	359	342	300	292	233	168	97													
60°	510	556	584	600	637	670	698	757	822	910												
	490	444	416	400	363	330	302	243	178	90												
56°	470	512	538	552	587	587	643	701	758	839	921											
	530	488	462	448	413	413	357	299	242	161	79											

55°	460	501	526	541	575	582	630	683	741	821	901	978									
	540	499	474	459	425	418	370	317	259	179	99	22									
50°	415	452	475	488	518	525	568	616	669	741	813	883	902								
	585	548	525	512	482	475	432	384	331	259	187	117	98								
45°	380	414	435	447	475	481	520	564	612	678	745	808	826	915							
	620	586	565	553	525	519	480	436	388	322	255	192	174	85							
40°	335	365	383	394	418	424	458	497	540	598	656	712	728	807	881						
	665	635	617	606	582	576	542	503	460	402	344	288	272	193	119						
35°	290	316	332	341	362	366	397	430	467	517	569	617	630	698	763	865					
	710	684	668	659	638	634	603	570	533	483	431	383	370	302	237	135					
30°	255	278	292	300	318	322	349	378	411	457	500	563	554	614	671	762	879				
	745	722	708	700	682	678	651	622	589	543	500	437	446	386	329	238	121				
25°	225	245	257	264	281	284	308	334	362	401	441	478	489	542	592	671	775	882			
	775	755	743	736	719	716	692	666	638	599	559	522	511	458	408	329	225	118			
20°	185	201	211	217	231	234	253	274	298	330	362	393	402	445	486	552	637	725	822		
	815	799	789	783	769	766	747	726	702	670	638	607	598	555	514	448	363	275	178		
15°	150	163	171	176	187	189	205	222	241	267	294	319	326	361	394	447	517	588	666	810	
	850	837	829	824	813	811	795	778	759	733	706	681	674	639	606	553	483	412	334	190	
10°	110	119	126	129	137	139	150	163	177	196	215	234	239	265	289	328	379	431	488	594	733
	890	881	874	871	863	861	850	837	823	804	785	766	761	735	711	672	621	569	512	406	267

Številke v poševni prvi vrsti naznamajo stopinje alkohola, ki ga hočemo zredčiti, številke v navpični vrsti pa stopinje alkohola, ki ga hočemo dobiti; pod številko alkoholske množine, ki se ima porabiti, stoji množina vode, ki se zmeša z alkoholom. Ako hočemo n. pr. zredčiti alkohol, ki ima 90° na takega, ki ima 60°, najdemo na mestu, kjer se strinjata vrsti od 90° in 60° števili 600 in 400, to se pravi, mešati moramo 600 cm³ alkohola s 400 cm³ vode.

Kolkovne lestvice.

Lestvica I.

(Za menice, trg. nakaznice itd.)

Do	150 K	·	K	—10
"	300	·	"	·20
"	600	·	"	·40
"	900	·	"	·60
"	1200	·	"	·80
"	1500	·	"	1.—
"	1800	·	"	1.20
"	2100	·	"	1.40
"	2400	·	"	1.60
"	2700	·	"	1.80
"	3000	·	"	2.—

id. za vsakih 3000 K za 2 K več, pri tem je vsak delni znesek pod 3000 K vzeti v račun kol poln znesek.

Lestvica II.

(Za potrdila, pobotnice in za pravne listine, ki ne spadajo pod lestvico I. ali III.)

Do	40 K	·	K	—14
"	80	·	"	·26
"	120	·	"	·38
"	200	·	"	·64
"	400	·	"	1.26
"	600	·	"	1.88
"	800	·	"	2.50
"	1600	·	"	5.—
"	2400	·	"	7.50

id. za vsakih 800 K za K 2-50 več, vsak delni znesek pod 800 K se vzame v račun kol poln znesek.

Lestvica III.

(Za pogodbe, kakor kupne, službene I. dr.)

Do	20 K	·	K	—14
"	40	·	"	·26
"	60	·	"	·38
"	100	·	"	·64
"	200	·	"	1.26
"	300	·	"	1.88
"	400	·	"	2.50
"	800	·	"	5.—
"	1200	·	"	7.50
"	1600	·	"	10.—

id. za vsakih 400 K za K 2-50 več, vsak delni znesek pod 400 K se računa za polni znesek.

Mere za sukno.

Meter	Yard	Aršin (rusko)	Alen (dansko)	Laket (brabantiski)
100	109.36	140.60	159.30	143.88
91.44	100	128.57	145.68	131.57
71.12	77.78	100	113.30	102.33
62.77	68.65	88.26	100	90.31
69.50	76.00	97.72	111.71	100

314 yardov = ? ruskih aršinov?

100 yardov = 128 57 aršinov, tedaj $314 \times \frac{128.57}{100} = 403.7$ aršinov.

Kõnnum Uteži. 979M.

Kilogram	Angleški funt (Sev. Amerike)	Ruski funt	Danski funt nemški carinski funt, švicarski funt	Japonski funt (Kätti) 100 Kätti = 1 pikul
100	220.46	244.19	200	165.34
45.36	100	110.76	90.72	75.00
40.95	90.28	100 = 2 1/2 pudov	81.91	67.71
50.00	110.23	122.09	100	82.67
60.48	133 1/3	147.68	120.96	100

124 rus. funtov = ? kg
 100 rus. funtov = 40.95 kg, tedaj $124 \times \frac{40.95}{100} = 50.78$ kg

Dolgostna mera.

Kilometer	Morska milja (vseh držav)	Angl. milja	Verst (ruska)	Geogr. milja
100	53.9	61.1	97.7	13.5
185.5	100	115.3	173.9	25
160.9	86.8	100	150.9	21.7
106.7	57.5	66.3	100	14.4
742.0	400	161.1	695.6	100

613 angl. milj = ? km

100 angl. milj = 160.9 km. tedaj $613 \times \frac{160.9}{100}$

Kovani denar raznih držav.

Ime dežele.	Ime denarja.	Avstr. vrednost K.
Abesinija:	1 menelik. dolar	2:35
Angleška:	1 funt šterlingov = 20 šilingov	24:02
Belgija:	1 frank = 100 centimov	0:95
Brazilija:	1 milrejs = 1000 rejs	2:70
Bolgarija:	1 lev = 100 stotinki	0:95
Dansko:	1 krona = 100 oer	1:32
Egipt:	1 egipt. funt = 100 pijastrov	24:41
Francija:	1 frank = 100 centimov	0:95
Grško:	1 drahma = 100 leptov	0:95
Holandsko: (Nizozemsko):	1 goldinar = 100 cent.	1:98
Italija:	1 lira = 100 centesimov	0:95
Japonska:	1 yen = 100 senov	4:92
Kitajska:	1 haikuam tael = 1200 — 1700 keš	7:54
Maroko:	1 dolar = 5 peset = 20 reals à 25 centim.	4:92
Nemčija:	1 marka = 100 pfenigov	1:18
Norveška:	1 krona = 100 oer	1:32
Portugalska:	1 milrejs = 1000 rejs	5:34
Perzija:	1 kran = 1000 dinarjev	0:95
Rusija:	1 rubelj = 100 kopejk	2:54
Romunija:	1 lej = 100 banijev	0:95
Šrbija:	1 dinar = 100 para	0:95
Španija:	1 peseta = 100 centimov	0:95
Švedska:	1 krona = 100 oer	1:32
Švica:	1 frank = 100 rapov	0:95
Turčija:	1 pijaster = 40 par	0:21
Združene države:	1 dolar = 100 cents	4:94
Argentinija:	1 peso = 100 centavos	4:75
Bolivija:	1 peso = 100 centavos	4:75
Chile:	1 peso = 100 centavos	4:75
Columbija:	1 peso = 100 centavos	4:75

Ime dežele.	Ime denarja.	Avstr. vrednost K.
Costarica:	1 (peso) colon 9 = 100 cents	4.75
Dominik. rep.:	zlat dolar = 100 cent	4.75
Ecuador:	1 sukre = 100 cents	4.75
Guatemala:	1 peso = 100 centavos	4.75
Haiti:	1 gourde = 100 cents	4.75
Honduras:	1 dolar = 100 cents	4.75
Mexiko:	1 peso = 100 centavos	4.75
Nicaragua:	1 peso = 100 centavos	4.75
Panama:	1 dolar = 100 cents	4.94
Paraguay:	1 peso = 100 centavos	4.75
Peru:	1 sol = 100 centavos	4.75
Salvador:	1 peso = 100 centavos	4.75
Uruguay:	1 peso = 100 centavos	4.75
Venezuela:	1 bolivar = 100 cents	4.75
	1 peso = 5 bolivar	4.75

Pripomni se pa, da so navedene vrednosti povprečne kurzne vrednosti in da je merodajen pri menjavi oziroma računu kurz dotičnega dneva.

Ime dežele.	Ime denarja.	Avstr. vrednost K.
Costarica:	1 (peso) colon 9 = 100 cents	4.75
Dominik. rep.:	zlat dolar = 100 cent	4.75
Ecuador:	1 sukre = 100 cents	4.75
Guatemala:	1 peso = 100 centavos	4.75
Haiti:	1 gourde = 100 cents	4.75
Honduras:	1 dolar = 100 cents	4.75
Mexiko:	1 peso = 100 centavos	4.75
Nicaragua:	1 peso = 100 centavos	4.75
Panama:	1 dolar = 100 cents	4.94
Paraguay:	1 peso = 100 centavos	4.75
Peru:	1 sol = 100 centavos	4.75
Salvador:	1 peso = 100 centavos	4.75
Uruguay:	1 peso = 100 centavos	4.75
Venezuela:	1 bolivar = 100 cents	4.75
	1 peso = 5 bolivar	4.75

Preračunjevalne tabele.

K r o n e v m a r k e						K r o n e v f r a n k e						
	krona	vinarji	marke	pfenigi		krona	vinarji	franki	centimi	krona	franki	centimi
1	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
3	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
4	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
5	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
6	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
7	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700
8	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800
9	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900
10	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
11	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100	1100
12	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200
13	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1300
14	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400
15	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
16	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600
17	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700
18	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800
19	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900
20	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
21	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100
22	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200	2200
23	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300
24	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400
25	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
26	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600
27	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700
28	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800
29	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900	2900
30	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
31	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100	3100
32	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200
33	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	3300
34	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400	3400
35	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500
36	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600
37	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700	3700
38	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800
39	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900	3900
40	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000
41	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100	4100
42	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200	4200
43	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300	4300
44	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400	4400
45	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500	4500
46	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600	4600
47	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700
48	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800	4800
49	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900	4900
50	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000

Krone v dolarje

Krone v funte sterlingov

Krone v dolarje		Krone v funte sterlingov					
krone	vinarji	dolarji	cents	krone	vinarji	šilingi	pence
1	—	—	2 ¹⁰ / ₁₀	—	1	—	1 ¹⁰ / ₁₀
2	—	—	4 ¹⁰ / ₁₀	—	2	—	2 ¹⁰ / ₁₀
3	—	—	6 ¹⁰ / ₁₀	—	3	—	3 ¹⁰ / ₁₀
4	—	1	8 ¹⁰ / ₁₀	—	4	—	4 ¹⁰ / ₁₀
5	—	1	1	—	5	—	5 ¹⁰ / ₁₀
6	—	1	12 ¹⁰ / ₁₀	—	6	—	6 ¹⁰ / ₁₀
7	—	1	14 ¹⁰ / ₁₀	—	7	—	7 ¹⁰ / ₁₀
8	—	1	16 ¹⁰ / ₁₀	—	8	—	8 ¹⁰ / ₁₀
9	—	2	18 ¹⁰ / ₁₀	—	9	—	9 ¹⁰ / ₁₀
10	—	2	2	—	10	—	10
20	—	4	5 ¹ / ₄	—	20	—	20
30	—	6	8	—	30	—	30
40	—	8	10 ¹ / ₂	—	40	—	40
50	—	10	13	—	50	—	50
60	—	12	16	—	60	—	60
70	—	14	18 ¹ / ₂	—	70	—	70
80	—	16	21	—	80	—	80
90	—	18	24	—	90	—	90
100	—	20	26 ¹ / ₄	—	100	—	100
500	—	101	31 ¹ / ₂	—	500	—	500
1000	—	202	63	—	1000	—	1000
5000	—	1013	15	—	5000	—	5000
1	—	—	—	—	1	—	—
2	—	—	—	—	2	—	—

Dolarji v krome					Funte sterlingov v krome									
dolarji	cents	krome	vinarji	dolarji	krome	vinarji	šilingi	pence	krome	vinarji	livres ster.	šilingi	krome	vinarji
1	2	—	5	3	14	80 ¹ / ₂	—	1	—	10	—	11	13	20
2	3	—	10	4	19	74	—	2	—	20	—	12	14	40
3	4	—	15	5	24	67 ¹ / ₂	—	3	—	30	—	13	15	60
4	5	—	20	6	29	61	—	4	—	40	—	14	16	80
5	6	—	24 ¹ / ₂	7	34	54 ¹ / ₂	—	5	—	50	—	15	18	—
6	7	—	29 ¹ / ₂	8	39	48	—	6	—	60	—	16	19	20
7	8	—	34 ¹ / ₂	9	44	41 ¹ / ₂	—	7	—	70	—	17	20	40
8	9	—	39 ¹ / ₂	10	49	35	—	8	—	80	—	18	21	60
9	—	—	44 ¹ / ₂	20	98	—	—	9	—	90	—	19	22	80
10	—	—	49 ¹ / ₂	30	148	5 ¹ / ₂	—	10	—	—	—	—	—	—
20	—	—	98 ¹ / ₂	40	197	—	—	—	1	20	1	—	24	2
30	—	1	48	50	246	41	—	1	1	40	2	—	48	3
40	—	1	97 ¹ / ₂	60	296	76	—	2	2	60	3	—	72	5
50	—	1	47	70	345	11	—	3	3	80	4	—	96	7
60	—	2	96	80	394	46 ¹ / ₂	—	4	4	—	5	—	120	8
70	—	2	45 ¹ / ₂	90	444	81 ¹ / ₂	—	5	4	20	6	—	144	10
80	—	3	95	100	493	17	—	6	7	40	7	—	168	12
90	—	4	44	100	543	52	—	7	8	60	8	—	192	13
—	—	4	93 ¹ / ₂	1000	2467	60	—	8	9	80	9	—	216	15
—	—	4	87	5000	4935	—	—	9	10	—	10	—	240	17
—	—	9	—	—	24676	—	—	10	12	—	100	—	2401	74

Marké v k r o n e				F r a n k e v k r o n e			
marke	pěnígi	kroné	vinariji	marke	kroné	vinariji	centimi
1	1	—	1	3	3	1	1
2	2	—	2	4	4	2	2
3	3	—	3 ^{1/2}	5	5	3	3
4	4	—	4 ^{1/2}	6	7	4	4
5	5	—	5 ^{1/2}	7	8	5	5
6	6	—	7	8	9	6	6
7	7	—	8	9	10	7	7
8	8	—	8	10	11	8	8
9	9	—	9	11	12	9	9
10	10	—	10 ^{1/2}	20	23	10	10
20	20	—	11 ^{1/2}	30	35	20	20
30	30	—	23 ^{1/2}	40	47	30	30
40	40	—	35	50	58	40	40
50	50	—	47	60	70	50	50
60	60	—	58 ^{1/2}	70	82	60	60
70	70	—	70 ^{1/2}	80	94	70	70
80	80	—	82	90	105	80	80
90	90	1	94	100	117	90	90
1	1	1	5 ^{1/2}	500	588	—	—
2	2	2	17	1000	1176	—	—
			35	5000	5880	—	—
						1	1
						90	90
						1000	1000
						5000	5000
						476	476
						952	952
						4761	4761
						86	86
						81	81
						76	76
						71	71
						66	66
						62	62
						57	57
						52	52
						5	5
						19	19
						28	28
						38	38
						47	47
						57	57
						66	66
						76	76
						85	85
						95	95
						13	13
						23	23
						26	26
						29	29

Tabela za preračunanje domačega in tujega denarja.

Avstrijske krona	Skandin. krona	Nemške marke	Funti sterling (Angleška)	Franki in lire	Holandski goldinarji	Dolarji	Pesos (Argentinija)	Rublji	Pesos (Čile)	Jen (Japan, Kina)
100	75.47	84.89	4.1583	104.71	50.30	20.16	20.94	39.29	54.95	40.57
132.50	100	112.48	5.5097	138.74	66.65	26.71	27.75	52.06	72.81	53.76
117.80	88.90	100	4.8985	123.35	59.25	23.75	24.67	46.28	64.73	47.79
2406.00	1815.81	2042.45	100	2519.32	1210.22	485.05	503.82	945.32	1322.10	976.11
95.50	72.07	81.07	3.9712	100	48.08	19.25	20.00	37.52	52.48	38.74
198.80	150.03	168.76	8.2667	208.16	100	40.08	41.63	78.11	109.24	80.65
496.00	374.33	421.05	20.6252	519.36	249.49	100	103.86	194.88	272.55	201.23
477.50	360.37	405.33	19.8559	499.99	240.18	96.26	100	187.61	262.39	193.72
254.50	192.07	216.05	10.5829	266.49	128.01	51.31	53.39	100	139.85	103.25
182.00	137.36	154.50	7.5681	190.57	91.55	36.00	38.11	71.51	100	73.84
246.50	186.03	209.25	10.2501	258.11	123.99	49.69	51.62	96.85	135.45	100

Ta Tabela je proračunjena po stalnih kurzih, ki jih rabi c. kr. pošta. V tabeli so navedene vse valute, v katerih se lahko nakaže denar s poštno nakaznico. Postne nakaznice v inozemstvo se namreč morajo napraviti v inozemski vrednosti (na Nemško v markah, na Rusko v rubljih itd.) Nastopni primeri pojasnujejo rabo te tabele.

1. Račun se glasi na mark 450·25. Koliko se mora plačati v kronah? 100 mark je K 117·80, tedaj

$$\frac{450 \cdot 25 \times 117 \cdot 8}{100} = K 530 \cdot 39$$

2. ali račun berlinskega trgovca se glasi na K 445·50. Na koliko mark se mora glasiti avstrijska poštna nakaznica? 100 K je 84·89 mark, tedaj

$$\frac{445 \cdot 5 \times 84 \cdot 89}{100} = \text{mark } 378 \cdot 18$$

3. Račun iz New Yorka se glasi na 45·96 dolarjev. Koliko je to v kronah? 100 dolarjev je 496 K tedaj

$$\frac{45 \cdot 96 \times 496}{100} = K 227 \cdot 96$$

4. ali avstrijski trgovec dolguje v New Yorku K 65·50. Na koliko dolarjev se mora glasiti poštna nakaznica? 100 kron je 20·16 dolarjev, tedaj

$$\frac{65 \cdot 5 \times 20 \cdot 16}{100} = 13 \cdot 20 \text{ dolarjev}$$

Vse v tabeli navedene valute so razdeljene v 100 stotink, izvzemši angleško. Funt sterling (£) ima 20 šilingov (*s*) in 1 šiling 12 pens (*d*),

1 £	je	K	24·06
1 <i>s</i>	"	"	1·20
1 <i>d</i>	"	"	0·10

Račun se glasi € 1" 3" 5" (1 sterling, 3 šilinge, 5 pens). Koliko je to v kronah?

5 d	je	K	0:50
3 s	"	"	3:60
1 €	"	"	24:06
		K	28:16

Trgovec dolguje angleškemu trgovcu K 450:60. Koliko je to v angleški veljavi? Izračunali bomo najprej, koliko je to v d. K 1 = 10 d, tedaj

$$K 450:60 \times 10 = 4506 d: \text{koliko je to € in s?}$$

4506	:	240	=	€	18
4320					
ostane	186	d	:	12	=
	180				
ostane	6	d	=	d	6
				€	18" 15" 6"

(240 d = 1 €, 12 = 1 s.)

Kakor že zgoraj omenjeno, je te kurze določila pošta za denarne nakaznice, da pošiljatelj denarja zanesljivo ve, koliko mora plačati v naši veljavi. Ako se pa račun poravna drugim potom, se naj v preračunavanje porablja dnevni kurz na borzi, ki ga prinaša vsak večji list med borznimi poročili pod „valute“ in je navadno nižji kot pa v tabeli porabljeni.

Vse v tabeli navedene valute so razdeljene v 100 stotink izvezem angleško funt sterling (£) ima 20 šilingov (s) in 1 šiling 12 pens (p).

Denar	Je
(Bank, Kina)	1 £ = 24:08
	1 s = 12:00
	1 p = 0:10
	193:72
	100:25
	73:84
	100:

Tabela za izračunanje dni od enega datuma do drugega

	od	do	januar	februar	marec	april	maj	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december
januar	.	.	365	31	59	90	120	151	181	212	243	273	304	334
februar	.	.	334	365	28	59	89	120	150	181	212	242	273	303
marec	.	.	306	337	365	31	61	92	122	154	184	214	245	275
april	.	.	275	306	337	365	30	61	92	122	153	183	214	244
maj	.	.	245	276	304	335	365	31	61	92	123	153	184	214
junij	.	.	214	245	273	304	334	365	30	61	92	123	153	183
julij	.	.	184	215	243	273	304	335	365	31	62	92	123	153
avgust	.	.	153	184	212	243	273	304	334	365	31	61	92	122
september	.	.	122	153	181	212	242	273	303	334	365	30	61	91
oktober	.	.	92	123	151	182	212	243	273	304	335	365	31	61
november	.	.	61	92	120	151	181	212	242	273	304	334	365	30
december	.	.	31	62	90	121	151	182	212	243	274	304	335	365

Pri računanju obresti je treba mnogokrat vedeti, koliko dni je preteklo od enega datuma do drugega, n. pr. od 2. februarja do 9. julija. S pomočjo predstojee tabele se število preteklih dni lahko hitro najde. Ako poiščemo v dotičnih stolpičih številko, je ta v našem slučaju 120. Tej številki pa je še prišteti razliko med dnevi t. j. 7 ($9 - 2 = 7$) torej je preteklo od 2. februarja do 9. junija 127 dni.

$$\begin{array}{r} \text{Od 2. februarja do 2. junija} = 120 \text{ dni} \\ \text{od 2. junija do 9. junija} = 7 \text{ dni} \\ \hline 127 \text{ dni} \end{array}$$

Od 15. avgusta do 15. novembra je preteklo 92 dni. V tabeli je računjen februar po 28 dni. V prestopnem letu je treba februarju 1 dan prišteti.

ostanu	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200																																																																					
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300

Preračunavanje anuitet in sestavljanje amortizačnih načrtov.

Zlasti pri hipotečnih zavodih in hranilnicah velja običaj, da se odplačujejo najeta posojila v zneskih, ki so vsako leto enaki. Ti zneski obsegajo v prvi vrsti narasle obresti, poleg tega pa tudi še del odplačila na glavnico.

Obresti in odplačilo na glavnico imenujemo skupno „anuiteto“. Jasno je, da morajo biti vsakoletne obresti vsled rednega odplačevanja na glavnico vedno manjše. Načrt, iz katerega je razvidno, koliko znaša vsako leto ostanek dolga in koliko obresti od tega dolga, imenujemo amortizačni načrt.

Ker je preračunavanje amortizačnih načrtov zelo zamudno in za marsikoga jako težavno, sestavile so se praktične tabele, s pomočjo katerih je vsakomur mogoče določiti anuiteto za dano posojilo po dogovorjeni obrestni meri in za dogovorjeno dobo let.

V tabelah na naslednjih straneh imamo takozvane anuitetne faktorje za 1 K po $3\frac{1}{2}\%$, 4% , $4\frac{1}{2}\%$ in 5% za dobo 30 let. Za vsako posojilo najdemo anuiteto na ta način, da znesek posojila pomnožimo z dotičnim anuitetnim faktorjem.

Vzemimo, da hočemo posojilo K 20.000 odplačati pri 4% obrestovanju v 8 enakih letnih anuitetah. V razpredelnici za 4% obrestovanje v 8 vrsti najdemo anuitetni faktor 0.14852783. Če posojilo 20.000 K s tem faktorjem pomnožimo, dobimo letno anuiteto 2970 K 56 h.

Sestavimo si sedaj amortizačni načrt k rej primeri.

Amortizačni načrt
posojila K 20.000, vračljivega v 8 letnih anuitetah
po 2970 K 56 h po 4⁰/₀

Leto	Ostanek dolga začetkom leta		Od K 2970-56 odpade				Ostanek dolga	
			na 4 ⁰ / ₀ obr. od dolga		za glav- nico			
I.	20.000	—	800	—	2170	50	17.829	44
II.	17.829	44	713	18	2257	38	15.572	06
III.	15.572	06	622	88	2347	68	13.224	38
IV.	13.224	38	528	97	2441	59	10.782	79
V.	10.782	79	431	31	2539	25	8.243	54
VI.	8.243	54	329	74	2640	82	5.602	72
VII.	5.602	72	224	11	2746	45	2.856	27
VIII.	2.856	27	114	25	2856	31	—	—

Anuitetni faktorji.

Doba (leta)	3 ¹ / ₂ %	4%	4 ¹ / ₂ %	5%
1	1.035	1.04	1.045	1.05
2	0.52640049	0.53019608	0.53399756	0.53780488
3	0.35693418	0.36034854	0.36377336	0.36720856
4	0.27225114	0.27549005	0.27874365	0.28201183
5	0.22148137	0.22462711	0.22779164	0.23097480
6	0.18766821	0.19076190	0.19387839	0.19701747
7	0.16354449	0.16660961	0.16970147	0.17281982
8	0.14547665	0.14852783	0.15160965	0.15472181
9	0.13144601	0.13449299	0.13757447	0.14069008
10	0.12024137	0.12329094	0.12637882	0.12950458
11	0.11109197	0.11414904	0.11724818	0.12038889
12	0.10348395	0.10655217	0.10966619	0.11282541
13	0.09706157	0.10014373	0.10327535	0.10645577
14	0.09157073	0.09466897	0.09782032	0.10102397
15	0.08682507	0.08994110	0.09311381	0.09634229
16	0.08268483	0.08582000	0.08901537	0.09226991
17	0.07904313	0.08219852	0.08541758	0.08869914
18	0.07581684	0.07899333	0.08223690	0.08554622
19	0.07294033	0.07613862	0.07940734	0.08274501
20	0.07036108	0.07358175	0.07687614	0.08024259
21	0.06803659	0.07128011	0.07460057	0.07799611
22	0.06593207	0.06919881	0.07254565	0.07597051
23	0.06401880	0.06730906	0.07068249	0.07413683
24	0.06227283	0.06558683	0.06898703	0.07247090
25	0.06067404	0.06401196	0.06743903	0.07095246
26	0.05920540	0.06256738	0.06602137	0.06956432
27	0.05785241	0.06123854	0.06471946	0.06829186
28	0.05660265	0.06001298	0.06352081	0.06712253
29	0.05544538	0.05887993	0.06241461	0.06604551
30	0.05437133	0.05783010	0.06139154	0.06505144

Užitninska tarifa za mesto Ljubljano.

Zap. štev.	Užitnini podvrženi predmeti	Mera, za katero je določen davek	Davek in mestna doklada	
			K	h
1	Rum, arak, rozolija, punčeva esenca, likerji in vse druge sladke opojne pijače . . .	1 <i>hl</i>	14	14
2	Špirit . . . . . Opombra: Ob vvozu v Ljubljano se štejejo k tej postavki firmež iz vinskega cveta, politura za mizarje, dišeči cveti, tinkture, esence in sploh vse z ingrediencijami mešane tekočine, v katerih je glavna snov špirit.	1 „	14	14
3	Žganje	1 „	7	06
4	Vino	1 „	12	65 ⁶
5	Vinski mošt in vinska brozga	1 „	9	26 ⁴
6	Sadni mošt	1 „	3	54
7	Medica	1 „	2	23 ²
8	Pivo ob vvozu . . . . . Ob izdelovanju piva je plačati nžitninski davek po zato določenih predpisih.	1 „	4	18
9	Kis	1 „	2	06 ⁸
10	Klavna žrvina, voli, biki, krave in teleta, stara nad eno leto . . . . . V Ljubljani ni plačati davka za klavno živino ob vvozu, marveč še le predno se jo zakolje.	1 kom.	15	54
11	Teleta do enega leta	1 „	2	94
12	Ovce, ovni, koze, kozli in kostruni	1 „	1	02 ⁸
13	Jagnjeta do 14 <i>kg</i> , kozlički, prašički do 5 <i>kg</i>	1 „	—	56

Zap. št. št.	Užitnini podvrženi predmeti	Mera, za katero je določen davek	Davek in mestna doklada	
			K	h
14	Prašički od 5 – 19 ¹ / ₂ kg . . .	1 kom.	1	68
15	Prašiči nad 19 ¹ / ₂ kg brez razlike . . .	1 „	4	41
16	Sveže meso brez razlike, posamezni deli mesa zaklane živine, osoljeno in posušeno meso, salame in klobase . . .	100 kg	8	11 ²
17	Krotka perutnina: purani, gosi, race, kapuni itd. . .	1 kom.	—	13 ²
18	Kokoši, piščeta in golobje . . .	1 „	—	4
19	Divjačina: jeleni . . .	1 „	4	62
20	Divji prašiči od 17 kg naprej in šarenjaki . . .	1 „	3	47 ⁶
21	Mladi divji prašiči, srne, divje koze . . .	1 „	1	51 ³
22	Zajci . . .	1 „	—	17 ²
23	Razsekani jeleni in razsekana druga divjačina . . .	100 kg	4	48 ⁸
24	Divja perutnina: fazani, divji petelini in ruševci . . .	1 kom.	—	25 ²
25	Jerebice, divje gosi, divje race, kljunači, jerebi in divji golobi . . .	1 „	—	13 ²
26	Liske, potaplavke, kozice . . .	1 „	—	4 ⁸
27	Drozgi, brinjevke, prepelice, škrjanci in druge užitne ptice . . .	1 duc.	—	8 ⁸
28	Ribe (žlahadne) in lupinarice, ki niso posebej navedene, iz morja, rek, potokov, . . .	100 kom.	—	—

Zap. števil.	Užitnini podvrženi predmeti	Mera, za katero je določen davek	Davek in mestna doklada	
			K	h
	jezer in ribnjakov, sveže, marinirane, osoljene, okajene potem ribja jajca, sardine in sardele v olju . . .	100 kg	6	98 ⁸
29	Navadne ribe iz rek in morja, klini, polenovke, slaniki, sardele itd. raki, polži, žabe ostrige, morski pajki in morski raki . . .	100 „	3	36 ⁸
30	Riž	100 „	6	98 ⁸
31	Moka, kaša, škrob, kruh in vse drugo pecivo	100 „		86 ⁴
32	Žito v zrnju	—		—
33	Oves v zrnju	100 „	—	60
34	Seno, slama, otrobi, rezanica	100 „		32
35	Zelenjava kakor cvetno zelje, špargeljni, grah, fižol v stročju, kamare	100 „	—	45 ⁶
36	Sveže sadje, jagode, maline, sveže smokve, kostanj in orehi	100 „	—	88 ⁸
37	Suho in vloženo sadje	100 „	2	18
38	Surovo maslo, maslo, gosja mast, stearin, stearinova kislina, lojene, stearinove in parafinove sveče	100 „	6	98 ⁸
39	Loj, surov in prekuhan, tolišča, glicerin	100 „	6	24 ⁴
40	Mast, slanina in mozeg	100 „	6	7 ⁴
41	Milo	100 „	7	14
42	Sir	100 „	6	82 ⁴
43	Jajca	100 kom.	—	13 ²

Zap. št. v.	Užitnini podvrženi predmeti	Mera, za katero je določen davek	Davek in mestna doklada	
			K	h
44	Vosek, voščene sveče in izdelki iz voska	100 kg	11	25 ⁶
45	Olje laško, konopno, laneno, repino	100 „	3	74 ⁴
46	Druge vrste olja za kurivo, oljkino, mandelnovo, makovo, orehovo, palmino in kokosovo olje	100 „	3	74 ⁴
47	Trda drva, borov in brinjevali	1 m ³	—	29 ²
48	Mehka drva in butarice	1 „	—	17
49	Oglje	100 kg	—	26 ⁴
50	Premog in koks	100 „	—	86 ⁴

Užitninska tarifa za meso in vino izven zaprtih krajev.

Št.	Užitnini podvrženi predmeti.	Merilo obdav- čenja	r a z r e d					
			I.		II.		III.	
			K	h	K	h	K	h
			Užitninski znesek					
1	Voli, biki, krave in teleta čez eno leto	od kosa	10	08	7	56	5	04
2	Teleta do starosti enega leta		1	68	1	26	—	84
3	Ovce, ovni, koze, kozli, koštunni in skopci	"	—	64	—	50	—	34
4	Jagnjeta do 14 kg, kozlički, prašički pod 5 kg	"	—	42	—	34	—	22
5	Prašiči od 5 do 19 ¹ / ₂ kg	"	1	26	—	84	—	64
6	Prašiči čez 19 ¹ / ₂ kg brez razločka	"	2	52	1	90	1	26
7	Sveže meso, to je izvzemši krvi in droba vsi še neobdelani, za vživanje sposobni deli zaklane živali od 1. do 6. postavke, dalje prekajeno in nasoljeno meso takih živali, zlasti tudi prekajena slanina, dalje konzervno meso, salami in mesene klobase (tudi iz konjskega mesa)	100 kg	3	74	3	—	1	88

1. Za živali, katerim manjkajo le posamezni deli (glava, noge), je plačati užitnino od kosa.

2. Kot teleta, ki niso že prekoračila starosti enega leta, se smatrajo ona, katerim ne manjka noben mlečnik. Protidokaz je izključen.

3. Glede utežnih postavk v postavkah 4, 5, in 6 je omeniti, da veljajo za takrat, ko se živali obdavčijo.

4. Pri določitvi teže se taki deli, ki niso užitni, pa so v zvezi z mesom, n. pr. kosti, ne odbijejo.

5. V I. tarifni razred spadajo kraji, ki imajo čez 20.000 duš, v II. razred kraji s prebivalstvom od 10.000 do 20.000 duš in v III. razred vsi drugi kraji. Za naše kraje pride torej le III. razred v poštev, ker je Ljubljana zaprto ozemlje in pobira svojo užitnino (glej tabelo). Število duš velja le za posamezne kraje, ne pa n. pr. za celo občino.

Užitnina za vino in mošt znaša za vse dežele od hektolitra 5 K 94 h. Vendar pa veljajo za nekatere kraje izjeme in so ti kraji v posebnih razglasih izvzeti.

Na Kranjskem znaša užitnina za nekdanje Postojnsko in Novomeško okrožje od hektolitra 4 K 64 h. Ti okraji in občine so v posebnih razglasih označeni kot kraji, kjer se prideluje vino slabše vrste.

Isto velja za Štajersko, Koroško in Primorsko, kjer znaša v nekaterih krajih užitnina tudi le 4 K 46 h od hektolitra. V nekaterih okrajih Goriške, Gradišćanske in Istrije ter na kvarnerskih otokih znaša užitnina, ker je tamošnje vino v ceni veliko nižje nego drugod, le 3 K 72 h od hektolitra.

Sploh pa opozarjamo na tozadevni zakon o užitnini na meso in vino, kajti če se tega zakona ne pozna dobro, se ne more presoditi, po katerem merilu se pobira užitnina zlasti od vina.

Tabela za osebno dohodnino.

Osebno dohodnino plačujejo one osebe, ki imajo več nego 1200 K dohodkov. Napoved za osebno dohodnino morajo vložiti oni, ki so pozvani v to in ki imajo nad 2000 K dohodkov. Rok za vložitev je do 31. januarja vsakega leta in sicer se napovedo dohodki prejšnjega leta. Opozarjamo tudi na to da so delodajalci, ki imajo uslužbenca z več nego 1200 K dohodki, obvezani, take osebe naznaniti davčnemu oblastvu. Prizivi in vloge glede osebne dohodnine so koleka prosti. Koliko je treba plačati davka, nam pojasni naslednja tabela:

Stopinja	Dohodki		davek	Stopinja	Dohodki		davek
	od	do			od	do	
k r o n				k r o n			
1	1200	1250	7·20	21	4000	4400	68·—
2	1250	1300	8·—	22	4400	4800	78·—
3	1300	1350	8·80	23	4800	5200	88·—
4	1350	1400	9·60	24	5200	5600	98·—
5	1400	1500	10·80	25	5600	6000	110·—
6	1500	1600	12·—	26	6000	6600	124·—
7	1600	1700	13·60	27	6600	7200	142·—
8	1700	1800	15·20	28	7200	7800	160·—
9	1800	1900	16·80	29	7800	8400	180·—
10	1900	2000	18·40	30	8400	9200	202·—
11	2000	2200	20·—	31	9200	10000	228·—
12	2200	2400	24·—	32	10000	11000	258·—
13	2400	2600	28·—	33	11000	12000	292·—
14	2600	2800	32·—	34	12000	13000	326·—
15	2800	3000	36·—	35	13000	14000	362·—
16	3000	3200	40·—	36	14000	15000	398·—
17	3200	3400	44·—	37	15000	16000	434·—
18	3400	3600	48·—	38	16000	17000	470·—
19	3600	3800	54·—	39	17000	18000	506·—
20	3800	4000	60·—	40	18000	19000	544·—

Od višjih dohodkov je po stopnjah tudi dohodnina višja.

Vojaška taksa.

Ako nam je iz prejšnje tabele znana višina osebne dohodnine, lahko izvemo iz naslednje tabele višino vojaške takse.

Razred	Ako znaša osebno-dohodninski davek		Znaša vojaška taksa
	K	do K	K
1	7·20	8·—	6
2	8·80	9·60	7
3	10·80	12·—	9
4	13·60	15·20	11
5	16·80	18·40	13
6	20·—	24·—	17
7	28·—	32·—	23
8	36·—	40·—	29
9	44·—	48·—	35
10	54·—	60·—	43
11	68·—	78·—	55
12	88·—	98·—	70
13	110·—	124·—	88
14	142·—	160·—	113
15	180·—	202·—	143
16	228·—	258·—	182
17	292·—	326·—	232
18	362·—	398·—	285
19	434·—	470·—	339
20	506·—	544·—	394

i. t. d.

Občna pridobnina.

Ta davek mora plačevati vsakdo, kdor izvršuje v tuzemstvu t. j. v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru kako pridobitno podjetje, ali se sploh peča s kakim na dobiček proračunjenim opravilom. Bistveni pogoj za utemeljenost občne pridobnine je, da se podjetje ali opravilo dejansko izvršuje brez razločka, ali je podvrženo obrtnemu redu ali ne, in namen, da se iz podjetja ali opravila doseže kak dobiček, naj se nameravani dobiček uresniči ali ne, torej so občni pridobnini podvržena tudi pasivna podjetja, ki izkazujejo izgubo v bilanci.

Občni pridobnini niso podvržena 1. javnemu dejanju računov zavezana podjetja, ker so ista obdačena s posebno pridobnino; 2. opravila, ki se vrše v službenem razmerju proti plačilu ali mezdi; vendar so agentje ali potniki nastavljeni proti proviziji, tudi če delujejo za eno samo tvrdko, zavezani občni pridobnini; 3. obrat kmetijstva in gozdarstva, kamor je prištevati tudi vrtnarstvo, lov, ribarjenje. Lov po tujem zemljišču, ribarjenje v javnih ali v zakup vzetih vodah in umetno ali trgovinsko vrtnarstvo pa je podvrženo občni pridobnini.

Občne pridobnine so po zakonu oproščeni med drugimi tudi domači obrtniki, ki narejajo ali obdelujejo obrtnijske izdelke samo po nalogu in na račun podjetnikov sami ali s svojo družino. Oproščena tega davka so tudi vsa postranska opravila, če njih letni donos ne presega 100 K in ako jih ni morda šteti za del rednega obsežnejšega obrtovanja.

Revne pridobninske zavezance, ki opravljajo svoj obrt brez pomagačev ali samo z cnim pomagačem, sme pridobninska komisija, oziroma davčna oblast odvezati plačevanja pridobnine.

Davčna dolžnost se prične začetkom onega meseca, tekom katerega se je začel obrt izvrševati, neha se pa koncem onega četrtertletja, v katerem se je obrtovanje nehalo; seveda je treba v ta namen najkasneje

tekom štirih tednov po prenehanju obrtovanja to z nekolekovano vlogo naznaniti davčni oblasti, ker bi se sicer pridobnina odpisala šele od onega četrletja naprej, ki sledi tozadevnemu naznanilu. Davčni oblasti se mora naznaniti tudi vsaka preselitev obrta, kakor tudi prevzetje obrta. Občna pridobnina se odmerja za vsaki dve leti (priredbena doba) na novo. Za vse dežele zastopane v državnem zboru je občna pridobnina za vsako leto določena v znesku 35.464.000 K. Ta pridobninska glavna vsota se pa ne razdeli neposredno na posamezne davčne zavezance, marveč razdeli to glavno vsoto kontingentna komisija na Dunaju na posamezne davčne družbe. Davčni zavezanci vsakega priredbenega okraja se uvrstijo po visokosti doslej plačevane prirodbine v štiri razrede. Pripadniki vsakega takega pridobninskega razreda v enem priredbenem okraju tvorijo eno davčno družbo. Priredbene okraje za prvi in drugi razred sestavljajo okraji trgovinskih zbornic, za tretji in četrti razred so priredbeni okraji mesta in obrtnijski kraji z več kakor 20.000 prebivalci in pa politični okraji. Za vsako davčno družbo določeni del glavne vsote razdeli na posamezne davčne zavezance pridobninska komisija in sicer na ta način, da odloči vsakemu davkoplačevalcu en davčni postavek. Ako se vsota vseh davčnih postavkov ene davčne družbe ne vjema z onim zneskom, ki ga mora ta davčna družba vsled sklepa kontingentne komisije plačati, bodisi da tega zneska ne doseže, bodisi da ga presega, tedaj je treba to razliko poravnati ali potom pribitka k davčnemu postavku ali pa potom odbitka. Pridobninska komisija odkaže vsakemu davčnemu zavezancu tisti davčni postavek, ki po njenem prevdanku najbolj ustreza sredni donosnosti njegovega obrta ali opravila v razmerju do srednje donosnosti obrtov in opravil drugih davčnih zavezancev iste davčne družbe. To srednjo donosnost presoja pridobninska komisija na podlagi poizvedenih in sicer ji znanih merodajnih razmer. Davčni postavki za občno pridobnino so sledeči:

3.—	42.—	180.—	1040.—
4.—	48.—	200.—	1160.—
5.—	56.—	240.—	1320.—
6.—	64.—	280.—	1480.—
8.—	72.—	320.—	1640.—
10.—	80.—	360.—	1800.—
12.—	90.—	440.—	2000.—
16.—	100.—	520.—	2200.—
20.—	110.—	600.—	2400.—
24.—	120.—	680.—	2600.—
30.—	140.—	800.—	
36.—	160.—	920.—	

Naslednji davčni postavki rastejo po 400 K.

Hišni davek.

Hišni davek je ali hišno-najemni, ali hišno-razredni ali pa 5 odstotni davek. Hišno-najemnemu davku so podvržena vsa poslopja stoječa v takih krajih, ki so podvrženi hišnonajemnemu davku, t. j. v krajih, kjer je vsaj polovica vseh poslopij in razen tega vsaj polovica stanovalnih delov v najem oddanih. V takih krajih se mora torej hišna najemnina plačevati tudi od onih poslopij, ki niso v najem oddana in v katerih prebiva lastnik sam ali pa jih brezplačno prepušča drugim za stanovanje ali porabo. Hišnonajemni davek se mora pa plačevati razen od poslopij stoječih v pravkar omenjenih krajih tudi od onih poslopij sploh, ki so v celoti ali deloma v najem oddana. Hišnonajemni davek znaša za Ljubljano s predmestji 26 ²/₃ % one hišne najemščine, ki preostaja, ako se od kosmate najemščine odbije 15 % za vzdržavanje in amortizacijo poslopij, za vse druge hišnonajemnemu davku podvržene kraje pa 20 % po odbitku 30 % odstotkov za vzdržavanje in amortizacijo preostajajoče najemščine.

Na Kranjskem so v celoti podvrženi 200/0 najemnemu davku po 300/0 odbitka za vzdrževalne stroške naslednji kraji: Idrija, Kranj, Litija, Radovljica in Sp. Šiška. Hišnonajemni davek se odmeri za dve leti skupaj in sicer na podlagi napovedi, podanih od davkoplavalcev samih. Letos 1912. se oddajo napovedi za l. 1913 in 1914 in sicer se napovedo najemnine v letih 1911 in 1912.

Hišnorazredni davek je davek od porabne vrednosti poslopij določenih za prebivanje in se odmerja po tarifu. Temu davku so torej podvržena samo ona poslopja, ki v resnici služijo za prebivanje, ali pa so vsaj za prebivanje namenjena. Za uvrstitev poslopij v posamezne tarifne razrede je edino merodajno število stanovalnih prostorov.

50/0 davek se mora plačevati od vseh onih poslopij, ki so iz naslova zidave oproščena hišnonajemnega davka. Ta davek znaša 50/0 čiste najemščine, po odbitku 150/0 oziroma 300/0 za vzdržavanje in amortizacijo. Ta davek se plačuje torej samo od onih poslopij, ki bi bila sicer podvržena hišnonajemnemu davku.

Ako stanovanje ni v najem oddano, ima gospodar pravico zahtevati, da se mu za čas, v katerem stoji stanovanje prazno, hišnonajemni davek odpiše; seveda mora to naznaniti davčnemu oblastvu (davčni administraciji ali pa okrajnemu glavarstvu) tekom štirinajstih dni po izpraznenju stanovanja.

Vse novozgrajene hiše, kakor tudi vse prizidave, dozidave in prizidave so po zakonu z dne 25. marca 1880. drž. zak. št. 39. za 12letno dobo hišnega davka proste in se tekom te dobe plačuje od njih samo 50/0 davek. Dotične nekolekovane prošnje je vlagati najkasneje tekom 45 dni po dovršitvi stavbe, vsekakor pa pred vporabo dotične stavbe. Prošnji je treba priložiti stavbno dovoljenje, oblastveno potrjeni načrt, potrdilo o dovršitvi stavbe, prebivatno dovoljenje in krajepis hiše.

Avstrijski konzulati.

Države, ki imajo svoje podanike v tujih državah, ali ki imajo večje trgovske zveze v inozemstvu, imajo v dotičnih državah svoje konzulate. Tako ima tudi naša država po važnih mestih celega sveta svoje konzulate in tudi diplomatična zastopstva. V delokrog konzulatov spada, varovati interese svojih podanikov, poročati svoji vladi o trgovskih, industrijskih in kmetijskih razmerah dotične države, gledati na to, da postanejo trgovske razmere med njimi in tujo državo vedno močnejše. Dalje je namen konzulatov, poskrbeti informacije o tvrdkah konzularnega okoliša itd.

V trgovskih razmerah dopisujejo konzulati ponajveč s trgovskim ministrtvom in trgovskimi zbornicami. Interesentom, ki žele informacije, pojasnila, naslove itd. kake tuje države, nasvetujemo, da se obrnejo za tozadevne informacije na trgovsko in obrtniško zbornico, v katere okolišu se podjetje nahaja. V vseh drugih zadevah, pa tudi lahko v trgovskih, naj se interesenti obračajo naravnost na konzulate. Za nas Slovence pridejo v prvi vrsti v poštev naši konzulati v Severni Ameriki, ker imamo tam veliko svojih ljudi, dalje naši konzulati v Turčiji, Bolgariji, Srbiji, Italiji, Nemčiji, Egiptu in na Grškem, ker imamo s temi državami kupčijske zveze.

Naslov konzulatov je napraviti: k. u. k. oest.-ung. General- (Vize-) Konsulat.

V naslednjem navajamo avstro-ogrske konzulate:

1. Zedinjene države v Severni Ameriki. G. K. Chicago, G. K. New-York, K. Philadelphia, K. Pittsburgh, K. San Francisko, K. Manila, V. K. Cleveland, K. Honululu, K. Sant Juan, V. K. Charleston.

2. Argentinija: K. Buenos-Aires, V. K. Bahia Blanca, V. K. Parana, V. K. Rosario de Santa Fé.

3. Belgija: K. Antwerpen, K. Brüssel, K. Genf, K. Lüttich.

4. Boliva: V. K. Oruro.

5. Brasilija: G. K. Rio de Janiero, K. Curityba, K. Porto Alegre, K. Sao Paolo, V. K. Rio Grande do Sul.

6. Chile: G. K. Valparaiso.
7. Kitajsko: G. K. Shangai, K. Tientsin.
8. Kolumbija: K. Baranquilla, K. Bogota.
9. Costa Rica: K. San José.
10. Cuba: G. K. Havana.
11. Dansko: G. K. Kopenhagen, K. Aalborg, K. St. Thomas.
12. Nemčija: G. K. Bremen, K. Karlsruhe. K. Mannheim, K. München, K. Nürnberg, G. K. Hamburg, G. K. Berlin, G. K. Frankfurt a. M., G. K. Köln, K. Breslau, K. Danzig, K. Königsberg, K. Stettin, K. Dresden, K. Leipzig, K. Stuttgart, V. K. Chemnitz.
13. Equador: K. Guayaquil.
14. Francija: G. K. Marseille, G. K. Paris, K. Nizza, K. Bordeaux, K. Lion, V. K. Toulon, K. Nantes.
15. Algier, (francoska pokrajina v Sev. Afriki): G. K. Algier, K. Pointe à Pitre, K. Saigon.
16. Grško: K. Corfu, K. Patras, K. für den Pireaus und Athen v Atenah, K. Sira.
17. Anglija: G. K. Liverpool, G. K. London, G. K. Montreal, K. Belize, K. Britgetown.
18. Angleške kolonije: G. K. Kalcutta, G. K. Capstadt, G. K. Sydney, K. Gibraltar, K. Hongkong, K. Kingston, K. Malta, K. Penang, K. Singapore, K. Port Luis, K. Port of Spain, V. K. Lagos, V. K. Mombasa.
19. Guatemala: K. Guatemala.
20. Haiti: K. Cap Haiti, K. Port au Prince.
21. Italija: G. K. Genua, G. K. Neapel, G. K. Palermo, G. K. Benetke, K. Ankona, K. Bari, K. Bologna, K. Civitavecchia, K. Florenca, K. Livorno, K. Milan, K. Rim.
22. Japonsko: K. Jokohama.
23. Marokko: G. K. Tanger.
24. Mehika: K. Merida-Progreso, K. Mehika, K. Monterey, K. Tampico, K. Veracruz.
25. Monaco: K. Monako.
26. Montenegro: V. K. Antivari.
27. Nicaragua: K. Managua.
28. Nizozemsko: K. Amsterdam.

29. Nizozemske kolonije: K. Batavia, K. Curaçao.
  30. Norveško : G. K. Christiania.
  31. Turčija (in njena posestva v Mali Aziji): G. K. Skutari, K. Mitrovica, K. Prisren, K. Ueskub, K. Monastir, G. K. Janina, G. K. Saloniki, K. Adrianopol, K. Konstatinopol, G. K. Smirna, K. Canea, G. K. Trapezunt, K. Aleppo, G. K. Beirut, K. Jeruzalem, K. Bagdad, K. Tripolis.
  32. Egipt: G. K. Kajiro, K. Aleksandria.
  33. Bulgaria: G. K. Sofija: K. Rustschuk, K. Philippopol, K. Varna, K. Widdin.
  34. Luxemburg: K. Luxemburg.
  35. Tunis: G. K. Tunis.
  36. Panama: K. Panama, K. Colon.
  37. Paraguay: K. Asuncion.
  38. Perzija : K. Täbris, K. Teheran.
  39. Peru : G. K. Lima.
  40. Portugalsko: G. K. Lisabona, K. Funchal.
  41. Portugalske kolonije: G. K. Macao, K. Laurenzo-Marquez.
  42. Rumunska: K. Braila, K. Bukarešt, K. Galac, K. Jassy, K. Costanca.
  43. Rusija: G. K. Moskva, G. K. Odesa, G. K. Peterburg, G. K. Varšava, K. Kijev, K. Tiflis.
  44. Salvador: K. San Salvador.
  45. San Domingo: K. Puerto Plata.
  46. Švedsko: G. K. Stockholm, K. Gothenburg, V. K. Norrköping, K. Malmö.
  47. Švica: G. K. Zürich, K. Genf, K. St. Galen.
  48. Srbija: K. Belgrad, V. K. Niš.
  49. Siam : K. Bangkok.
  50. Španija: G. K. Barcelona, K. Madrid.
  51. Uruguay : K. Montevideo.
  52. Venezuela: K. Caracas, K. Maracaibo, K. Puerto Cabelo.
  53. Zanzibar: K. Zanzibar.
  54. Honduras: K. Amapala.
- G. K. = General Konsulat, K. = Konsulat, V. K. = Vize-Konsulat.

Kako se dobiva davka prosti bencin.

Mineralno olje ali bencin je podvržen konsumnemu davku, ki znaša 13 K za 100 kg z odredbo finančnega ministrstva z dne 9. julija 1903 št. 51513 drž. zak. št. 143 se je pa ukrenilo, da se sme za nekatere namene uporabljati davka prosti bencin in sicer tak, ki ima gostote 770⁰ pri + 12⁰ Reamurja. Eden teh namenov je tudi poraba bencina za gonitev motorjev, ki so tudi pri naših obrtnikih že jako v porabi.

Da se sme prejemati davka prosti bencin, je treba prositi za dovoljenje pri c. kr. finančnem ravnateljstvu dotične dežele. Ako se porablja davka prosti bencin v kakem obrtnem podjetju, je treba vložiti prošnjo za dovoljenje pri pristojni trgovski in obrtniški zbornici, nasloviti jo pa kajpada tudi na finančno ravnateljstvo.

Vzorec prošnje bi se glasil:

Slavno

c. kr. finančno ravnateljstvo!

Udano podpisani prosi, da mu slavno c. kr. finančno ravnateljstvo v zmislu določb razpisa c. kr. finančnega ministrstva z dne 9. julija 1903, drž. zak. št. 143 izda dovoljenje, prejemati davka prosto mineralno olje pod gostoto 770⁰ pri + 12⁰R. (bencin):

1. Bencin bom potreboval za gonitev motorja v svojem obrtovališču.
2. Približno bom potreboval . . . . . kg bencina na leto in ga dobival v množinah po . . . . . kg.
3. Bencin bom nabavljal pri rafineriji za mineralno olje v . . . . .
4. Varščino v zahtevani višini položim v . . . . .
5. Motor št. . . . . je sistem . . . . . in ima maksimalno storilno zmožnost . . . . . HP ter porabi vsako uro . . . . . kg bencina. Navedbe . . . . . potrjuje priloženi . . . . . certifikat.
6. Motor bo približno . . . . . dni v letu in . . . . . ur na dan v obratu.

Podpisani izjavljam, da se podvržem vsem zadevnim splošnim in posebnim varnostnim naredbam.

V . . . . . dne . . . . . 19 . . . . .

Podpis in natančen naslov.
K posameznim točkam te prošnje pripominjamo naslednje:

K 2. Napove se množina, ki se jo potrebuje tekom enega leta. Prošilec pa ni primoran vso množino v dotičnem letu vzeti ali porabiti, lahko mu je tudi preostane za prihodnje leto.

K 3. Napove se rafinerija, pri kateri se bo bencin jemal. Ako se vzame bencin pri rafineriji za mineralno olje v Trstu, se mora napovedati natančno množino, ki se jo bo vzelo do konca dotičnega leta, v katerem se prosi. Ako prosim meseca avgusta za davka prosti bencin, moram navesti množino, ki jo bom vzel do konca decembra. To velja pa le za Trst.

K 4. Varščina se vsled novejšje odredbe c. kr. finančnega ministrstva vloži le tedaj, ako presega množina bencina, za katerega se prosi za eno leto, 10.000 kg. Ako se prosi za manjšo množino t. j. do in pod 10000 kg, se varščina ne zahteva.

K 5. Priložiti je certifikat, ki ga da dotična strojna tvrdka, pri kateri se je motor kupil. Tak certifikat mora tvrdka za vsak motor pri prodaji dati.

K 6. Ker se motor zdržema ne rabi celo leto, se napove približno število dni, v katerih se bo obrat vršil.

Navede naj se tudi vedno natančen naslov, da se rešitev prošnje ne zavleče, kajti v tem oziru je finančna oblast zelo stroga.

Iz novejših odredb je še pripomniti, da zadostuje, ako se med letom menja dobavitelja, t. j. da se vzame bencin pri drugi rafineriji kakor se je v prošnji napovedalo, ali ako se vzame bencin v manjših ali v večjih množinah (k 3) kakor napovedano, da se te okolnosti prijavijo le pri finančni straži in ni treba še posebej prositi pri finančni oblasti.

Ugodnosti na železnicah za trgovske potnike, ki imajo kovčke z vzorci.

Uprave avstrijskih, ogrskih in bosensko-hercegovinskih železnic dovoljujejo trgovskim potnikom ob prevažanju kovčkov z vzorci tarifarične ugodnosti. V dosego teh olajšav se mora trgovski potnik izkazati z legitimacijsko in identitetno karto, katere izdajajo na prošnjo firme trgovske in obrtniške zbornice. Legitimacijske karte se izdajajo za dobo enega koledarskega leta in izgube redno dne 31. decembra dotičnega leta veljavo. Identitetne karte obsegajo ime potnika, njegov podpis, pečat in podpis oblasti, ki jih izdaja, ter so opremljene s fotografijo imetnika. Legitimacijske karte se smejo izdati: 1. Imetnikom protokoliranih firm in njih nastavljenecem. 2. Imetnikom neprotokoliranih firm in njim nastavljenecem. 3. Trgovskim agentom, kateri osebno opravljajo svoje kupčije, pa le tedaj, ako je sedež dotične firme v okrožju oblasti, ki izdaja legitimacijske karte. Ne sme se pa izdajati legitimacijskih kart uslužbencem trgovskih agentov. Trgovskim potnikom in stalnim agentom, ki za več obrtnikov nabirajo naročila, se izdajajo legitimacijske karte le proti predložitvi obrtnega lista. Ako se legitimacijska ali identitetna karta izgubi, sme se izdati nova legitimacijska ali identitetna karta. V legitimacijski karti navedena tvrdka je odgovorna za vsako zlorabo olajšav svojega nastavljenca. Na Kranjskem izdaja legitimacijske karte trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Pri zbornici je vlagati kolka proste prošnje katerim je priložiti sliko potnika (format $6\frac{1}{2} \times 10\frac{1}{2}$ cm), potrdilo, da je res v službi firme ter kolek za 1 K, za kolkovanje legitimacijske karte; v prošnji je dalje navesti ime potnika ter število in vsebino kovčkov z vzorci.

Dopustnost trgovskega potovanja.

Za trgovsko potovanje velja zakon z dne 25. februarja 1902, drž. zak. št. 49 ter ministrska ukaza z dne 27. decembra 1902, drž. zak. št. 242 ter z dne 27. julija 1903, drž. zak. št. 164. Določbe teh zakonov so v bistvu sledeče: Lastniki obrtnih podjetij imajo pravico, da iščejo, potujoči izven svojega stanovišča sami ali po svojih pooblaščenih (trgovinski potniki), naročila na blago. Trgovinski potniki morajo imeti seboj uradno legitimacijo, katero izda obrtno oblastvo, v čigar okrožju je obrtno podjetje, za katero potujejo. Ako potuje lastnik podjetja sam, mora imeti seboj kot legitimacijo svoj obrtni list. Naročila iskati je dovoljeno le pri strankah, ki potrebujejo blago ponujane vrste v svojem kupčijskem obratu. Trgovinski potniki, oziroma lastnik obrtnih podjetij ne smejo imeti seboj blaga samega, ampak le vzorce blaga. Pri zasebnih strankah je brezpogojno prepovedano iskati naročil za kolonialno, špecerijsko in materialno blago tako v kraju podjetja kakor izven kraja. Glede ostalega blaga je dovoljeno iskati naročila pri zasebnih strankah le, ako dojde lastniku podjetja izreden, pismen in na določeno blago se glaseč poziv stranke.

Glede iskanja naročil pri zasebnih strankah veljajo izjeme le za sledeče vrste blaga: za strojne naprave vseh vrst, za motorje, za stavbne potrebščine, za tehnične potrebščine, za razsvetljavo in kurjavo ter napravo vodovodov, lesena zastirala in vetrnice, za pisalne in šivalne stroje, bicikle ter za fino perilo. Za te vrste blaga je dovoljeno iskati naročila po predloženih vzorcih tudi pri privatnih strankah, ne da bi bilo treba više označenega pismenega poziva stranke. Za trgovce z zlatnino, srebrnino in dragimi kamni veljajo posebna določila. Ako prodaja po vzorcih ni mogoča, smejo iščoč naročila jemati seboj tudi blago, vendar pa z omejitvijo, da smejo blago prodajati samo tistim, ki ga imajo pravico prodajati, torej le trgovcem in obrtnikom teh strok.

Kako se protokolira firma?

Pri vsakem trgovskem sodišču in če tako ne obstoji, (kakor na Kranjskem) pri vsakem sodnem dvoru prve inštanice (deželno in okrožno sodišče) obstoji trgovski register za celo sodno okrožje. Trgovski register je javna knjiga, katero lahko vsakdo vpregleda ali si da uradne izvlečke napraviti iz nje.

Firma je ime, pod katerim izvršuje trgovec svoje podjetje in s katerim se podpisuje. Kot firmo lahko navede posamezni trgovec le svoje ime, javna trgovska družba vse javne družabnike ali le enega s pristavkom „in tov.“, komanditna družba ime enega osebno jamčujočega družabnika; delniška družba mora pa navesti predmet podjetja.

V trgovski register se vpiše: 1. Tvrdba (firma), imetnik in sedež trgovskega podjetja, javne trgovske družbe, komanditne družbe na delnice, in delniške družbe. 2. Vsaka izprememba v tvrdki, bodisi da se tiče izpremembe imena, javnih družabnikov, izpremembe družbene pogodbe, sploh vsaka prememba ali ugasnitev dejstev v trgovskem podjetju. 3. Vse tiste trgovske osebe, ki imajo formalno pooblastilo, to so: prokurist, zastopajoči družabnik, ki osebno jamči, likvidatorji in predstojništvo delniške družbe. 4. Premoženske pravice trgovčeve žene ali žene osebno jamčujočega družabnika. V trgovski register se mora tudi dati podpis posameznega trgovca in trgovskih oseb, ki imajo prokuro. 5. Vpisati se morejo tudi podružnice ali filialke, ki leže v okraju drugega sodnega dvora.

Trgovčeva obveznost, da protokolira svojo tvrdko, se ravna po višini letnega davka, ki ga plačuje od svojega podjetja. Primoran tvrdko protokolirati je trgovec, ki plačuje občne pridobnine brez doklad v krajih z nad 10.000 do 100.000 prebivalci najmanj 80 K in v krajih pod 10.000 prebivalci najmanj 50 K. Ako se davek pozneje zniža, ostane tvrdka registrirana.

Vpis v trgovski register se lahko naznani pismeno ali ustno. Ustno se priglasí, ako gre dotičnik osebno ob uradnih urah k trgovskemu sodišču. Ako se vpis tvrdke priglasí pismeno, se mora podpis dotičnika sodno ali notarielno legalizirati. To velja tudi za vse pismene zglasitve, ki se tičejo trgovskega registra. Kolkuje se vloga za vpis s kolkom za 15 K. če se tiče vpis tvrdke, ki nima nobene podružnice, v vseh drugih slučajih 20 K od prve pole. Vloga za vpis prokuristov, likvidatorjev in premoženjskih pravic trgovčeve žene se kolkuje s kolkom za 10 K.

Poleg tega se mora poravnati tudi pristojbina za objavo vpisa v časopisih.

Obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko ter prodajalcev čevljev.

Po novem obrtnem redu je ločiti 3 vrste trgovcev z naštetim blagom. Obrtne pravice vsake teh treh vrst so različne. Ločiti je: 1. Take trgovce, ki izvršujejo izključno ali vsaj v pretežni meri trgovino z obleko ali čevlji že od 1. januarja 1907. Ti smejo sprejemati popravila in sami tudi jemati mero pri naročilih. 2. Take trgovce, ki so sicer po 1. januarju 1907 pričeli prodajati obleko ali čevlje, toda pred 16. avgustom 1907. Ti ne smejo sicer jemati mere sami, pač pa sprejemati popravila. 3. Take trgovce z obleko ali čevlji, ki so pričeli s kupčijo po 16. avgustu 1907. Obrtne pravice takih prodajalcev so najbolj utesnjene, kajti ti trgovci ne smeje sprejemati niti popravil, niti sami jemati mere. Pomerjati smejo le v toliko, kolikor je potrebno, da odberó blago iz svoje že obstoječe zaloge. Prodajne pravice so seveda pri vseh treh vrstah enake.

Pokojninski zakon za zasebne uslužbence.

Zavarovanju podvrženi so po zakonu vse v privatnih in deloma tudi v javnih službah nastavljene osebe, ako so dovršile 18. in ne prekoračile 55. leta svojega življenja, ako imajo najmanj 600 K letne plače pri enem in istem delodajalcu in ako se jim plača izplačuje najmanj v štiritedenskih rokih. Dogovori zoper navado med šefom in nastavljencem z namenom, da se izognejo zavarovalni dolžnosti, niso dovoljeni. Naturalni prejemki, nagrade in tantijeme se vračunijo, ako je zajamčen najmanjši znesek in ako znašajo najmanj tretjino stalne plače, s to tretjino v zavarovanju podvrženo plačo.

Zavarovanju podvrženi so vobče le taki nastavljenci, ki jim gre uradniški značaj ali ki opravljajo izključno ali po večini duševna dela. Uradniški značaj je smatrati tedaj, ako se z dotično službo proti stalni plači sprejme trajno izpolnjevanje gotovih, z izvrševanjem stanovskega dela zvezanih dolžnosti z izključnim ali pretežnim duševnim delom in če je to delovanje kvalitativno omejeno. Porabo za izključno ali pretežno duševno delo, ako ni že vsled dotičnega poklica sama po sebi dovolj jasna, je v dvomu takrat smatrati kot dano, ako se za nastop dotične službe vsled običaja ali vsled posebne zahteve delodajalca zahteva primerna predizobrazba. Brez take zahteve zadostuje tudi že, da je dotični izobražen.

Blagajničarke in tako osebe, ki povečini tudi streže odjemalcem v prodajalni, po novejših rabsodbah ni podvrženo zavarovanju.

O razdelitvi zavarovancev, o predmetu zavarovalne dolžnosti in o izmeri zakonitih prispevkov nas pouči naslednji izkaz:

Plaćilni razred	z letno plačo od	mesečna premija	Od te plača mesečno		Temeljni znesek in- validne rente po preteku 120 mesecev plačevanja	Zvišanje po 12 me- secih prispevanja	Vdovska rentja	Vzgojevalni prispevki
			službodavec	uslužbenec				
I.	K 600 do K 900	K 6	4	2	K 180—	K 9—		
II.	" 900 " " 1200	" 9	6	3	" 270—	" 13·50		
III.	" 1200 " " 1800	" 12	8	4	" 360·60	" 18—		
IV.	" 1800 " " 2400	" 18	12	6	" 540—	" 27—		
V.	" 2400 " " 3000	" 24	12	12	" 720—	" 36—		
VI.	čez K 3000	" 30	15	15	" 900—	" 45—		
	" 7200	" 30	30	30	" 900—	" 45—		

Polovica rente, ki jo je zavarovaneč prejemal, oziroma, ki bi jo bil upravičen prejemati.

Tretjina temeljnega zneska za vsakega enostransko in dve tretjini za vsakega obojestransko osirotlega otroka.

Invalidnost, vsled katere imamo pravico do odškodnine, nastopi le v slučaju nezmožnosti za delo, t. j. če je zavarovanec vsled kake telesne ali duševne hibe nezmožen opravljati svoje dosedanje delo. Manjše hibe, vsled katerih je vsaj deloma mogoče zadostiti stanovski dolžnosti, še ne vtemeljujejo invalidnosti, tudi tedaj ne, če se mora poklic izpremeniti, s katerim je zvezana manjša plača do 600 K, ako je le novo opravilo primerno delavni moči zavarovanca. Tako opravilo je zlasti tedaj smatrati kot dano, ako prekorači dobo dnevnega dela ali v to potrebna telesna sila običajno izmero pri enakem opravilu ali ako se v resnici izvršujejo nenavadna dela.

Pravico do vdovske rente ima vdova po uslužbencu, ki je bil v zmislu tega zakona zavarovan, tedaj 1. če je po sklenjenem zakonu preteklo vsaj eno leto; 2. če je zavarovanec stopil v zakon pred dokončanim 50 letom življenja; 3. če umrli ni v času sklenjenega zakona užival že invaliditetne rente v zmislu tega zakona; 4. če vdova ob času moževe smrti ni bila po lastni krivdi sodnijsko ločena, ali če zakon ni bil sodnijsko razvezan; 5. če vdovi ni potom sodnijske razsodbe dokazano, da je sama ali pa kot sokriva namenoma provzročila moževo smrt. Pravica do vdovske rente ugasne v slučaju zopetne možitve in slučaju smrti vdove. Če se vdova zopet omoži, dobi enkratno odpravnino v visokosti trikratnega letnega zneska njene vdovske rente.

Vzgojevalni prispevek znaša glasom gorenjega razkaza, ako je otrok sirota samo po očetu ali samo po materi, eno tretjino, ako je pa otrok sirota po očetu in po materi, pa dve tretjini odpadajočega temeljnega zneska pokojnine, do katerega je imel pravico umrli oče ali umrla mati.

Enkratna odpravnina znaša 200% onega temeljnega pokojninskega zneska, ki bi si ga bil pridobil umrli zavarovanec po 120 mesecih prispevanja. Pravico do te odpravnine ima vdova, oziroma preo-

stali otroci zavarovane osebe, če ta umrje pred pretekom čakalnega časa (120 mesecev), če so dan poprej navedeni predpogoji za dosego vdovske rente oziroma vzgojevalnih prispevkov, in če nimajo pravice do rent.

V plačevanje premij preneha glasom zakonških določb po preteku 480 mesecev prispevanja v gori navedenem razkazu navedene plačilne kvote so za sedaj določene samo za dobo dvajsetih let. Premije se morajo prvega dne vsakega meseca napreplačevati. Zahteve do teh prispevkov se morejo uveljaviti najkasneje tekom treh let. Premije mora obračunavati službodajalec, ki je upravičen, da na zavarovanca odpadajoči delni znesek prilizplačilu službenih prejemkov mesečno odtegne vendar se mora te pravice poslužiti tekom treh mesecev, sicer jo izgubi.

Dokup službenih let, oziroma skrajšanje zakonito določene čakalne dobe 10 let od 1. januarja 1900 je dovoljena, ako je dotični v resnici ta čas bil v službi. Ako se hoče zavarovalni dolžnosti drugod zadostiti z nadomestnimi zavodi, lastnimi penzijskimi zavodi itd. je to dovoljeno in s posebno odredbo uravnano.

Po najnovjših razsodbah upravnega sodišča niso podvrženi zavarovanju: prodajalci vsake vrste blagajničarke in komiji, ne glede na to, kakšno postransko opravilo imajo še poleg tega, potem skladiščne osobe, manipulantje, ekspedienti, strojepisci, stenografi, kopisti in pisarji. Kot zavarovanju podvržene je pa upravno sodišče priznalo trgovske potnike zastopnike (Platzvertreter), nastavljenca, katerim je izročeno knjigovodstvo, korespondenca, katorno blagajniško opravilo in delovodje, ako imaj nadzorovalno polico in če njih glavno opravilo n manualno (ročno). Natančni seznam privatnih uslužbencev, ki so podvrženi, oziroma oproščeni zavarovanja, je objavljen v Sloven. trgov. Vestniku št. 5 letnik 1912. Sploh opozarjamo na ta letnik.

Delovni čas trgovskih uslužbencev in zapiranje trgovin.

Dne 4. maja 1910 je stopil v veljavo zakon o delovnem času uslužbencev v trgovinah in o zapiranju trgovin, ki odreja naslednje:

V trgovskem in spedijskem obrtu in v prodajalnah produkcijskih obrtov se mora dovoliti po končanem dnevnem delovnem času pomožnim delavcem nepretrgan počitni čas najmanj 11 ur. Za kočijaže v spedijskem obrtu mora znašati nepretrgan počitni čas najmanj 10 ur.

Tekom delovnega časa se mora dati pomožnim delavcem opoldanski odmor. Opoldanski odmor se lahko dovoli za vse pomožne delavce istega obrata istočasno ali pa potom menjavanja in mora znašati, ako znaša popoldanska delovna doba več kakor 4 ure, in ako pomožni delavec izven hiše, kjer se nahaja obrtovališče, obeduje, najmanj eno in pol ure, sicer eno uro.

Pri obrtih, kjer se vrši prodaja blaga v za odjemalce odprtih prostorih, morajo biti ti prostori skupno s pripadajočimi pisarniškimi prostori in skladišči zaprti od 8. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Le pri trgovinah z jestvinami smejo biti ti prostori in skladišča odprti do devete ure zvečer.

Odjemalcem, ki so ob času zapiranja trgovine še v prodajalni, se sme še postreči.

Deželna politična oblast lahko po zaslišanju trgovske in obrtne zbornice, dotičnih občin kakor tudi načelstev dotičnih zadrug in pomočniških odborov določi, da se v posameznih občinah ali pa v določenih delih teh občin tekom celega leta, v gotovih časovnih dobah ali pa v gotovih dneh, zapro prodajalne v zgodnejši uri, ki se določi med 7. in 8. oziroma 9. uro zvečer, ali pa da se odpro prodajalne po 5. uri zjutraj.

Ta določba se lahko izda za obrt sploh, ali pa za posamezne katagorije obrtov.

Ob tržnih dneh se v prejšnjem paragrafu označeni prostori za nakup in prodajo predmetov, s katerimi se trži na dotičnem sejmu, lahko odpro že začetkom sejma.

V zgoraj navedenih prostorih je pomožnim delavcem dati priliko za sedenje.

Določbe glede minimalnega počitnega časa za pomožne delavce, oziroma določbe glede zapiranja trgovin ne veljajo:

1. za dela v svrhu izvršitve inventure,
2. za preselitev ali prenovitev trgovine,
3. za obiske sejmov,
4. za dela, ki se morajo v svrhu preprečitve pokvarjenja blaga ali v drugih nezgodah takoj izvršiti,
5. razen tega za največ 30 dni v letu.

Ako nastane v pod točko 1—5 navedenih slučajih skrajšanje minimalne počitne dobe pomožnih delavcev, zadostuje, ako se to naznani obrtni oblasti, kar se v pod točko 4 navedenem slučaju lahko izvrši naknadno tekom 24 ur. Ako pa nastane v pod točko 5 navedenem slučaju poleg tega še skrajšanje zapiranja trgovin, se ti izjemni časi zapiranja trgovin kakor tudi dnevi izjemnega zapiranja trgovin določijo od obrtne oblasti prve instance po zaslišenju načelstev dotičnih zadrug in pomočniških odborov in sicer splošno ali pa za posamezne obrte in kraje.

V posameznih zdraviliščih, v katerih je promet v večernih urah običajno posebno živahen, se določbe o minimalni počitni dobi pomožnih delavcev oziroma o zapiranju trgovin za časa sezijske od trgovskega ministra v dogovoru z ministrom za notranje zadeve po zaslišanju dotičnih trgovskih in obrtnih zbornic, kakor tudi načelstev dotičnih zadrug in pomočniških odborov potem ukaza lahko razveljavijo in sicer popolnoma ali pa le deloma. Za podaljšani delavni čas gre pomožnim delavcem primerno posebno plačilo.

V času, v katerem morajo biti zgoraj navedeni prostori zaprti, je prodaja blaga od hiše do hiše in

prodaja blaga na cesti prepovedana, v kolikor niso od obrtne oblasti glede te prodaje blaga na cesti dovoljene izjeme.

Te določbe veljajo tudi za blagovni promet konzumnih društev in gospodarskih ter pridob. zadrug.

Delovni čas v trafikah in zapiranje trafik.

1. V tobačnih trafikah, v katerih se vrši prodaja tobačnih izdelkov samostojno, to se pravi kot glavno opravilo, morajo biti prostori, ki so odprti za promet odjemalcev, kakor tudi k tem prostorom pripadajoče pisarnice in skladišča, v času od devete ure zvečer do pete ure zjutraj zaprti.

Prodajni obrat sme tedaj v času od 5. ure zjutraj do 9. ure zvečer trafikant poljubno izvrševati, toda vsekako tako, da zdržema ne sme manj kakor 12 ur trajati.

Začetek in konec prodajnega časa se mora nannaniti pristojni oblasti, katere dolžnost je le nadzorovati, koliko časa in ob katerih urah je trafika zaprta.

2. Določbe prvega in tretjega odstavka točke 3., odredbe z dne 22. maja 1906, št. 23.810. Ukaznega lista št. 115, o prodaji postranskih predmetov v samostojnih tobačnih trafikah ob nedeljah, veljajo analogno tudi za delavnike v tem zmislu, da je prodajanje drugih postranskih predmetov, kakor eraričnih vrednostnic, kadilnih predmetov in časopisov med prodajnim časom (točka 1.) le v onem času dovoljeno, ki je sploh za razpečavanje takih predmetov po določbah zakona z dne 14. januarja 1910, drž. zak. šte. 19. ali pa na podlagi tega zakona izdanih predpisih glede delovnega časa in zapiranja prodajalen v trgovskih obratih in sorodnih kupčijskih obratih dopusten.

3. Samostojnim trafikantom je prostovoljna analogna vporaba določil zakona z dne 14. jan. 1910,

drž. zak. štev. 19, glede dovolitve najmanj 11 urnega, nepretrganega počitnega časa in najmanj 1 urnega opoldanskega odmora pomožnim delavcem pod tem pogojem dovoljena, da le ta ne ovira redno in nepretrgano izvrševanje prodajnega obrata, ki je dopusten po točki 1.

4. Ob posameznih delavnikih, ob katerih posebne razmere zahtevajo razširjenje kupčijskega obrata (tržni dnevi, slavnostne priredbe in enako) more pristojna oblast izjemoma dovoliti podaljšanje prodajnega časa, v katerem se sme vršiti prodajni obrat v pod točko 1 navedenih trafikah. Premaknitev večernega zapiranja prodajalnic pa je v takih primerih le najkasneje do 10. ure zvečer dopustna.

5. Za posamezne trafike, v katerih je zvečer prodajni obrat posebno živahen, tako, da bi se ako bi se ob predpisanem času prodajalnice zapirale, zdatno manj razpečalo, n. pr. v zdraviliščih med sezijo, v razstavah in zabavališčih, v kolodvorskih trafikah itd., mora pristojna oblast v točki 1 navedene utesnitve zapiranja prodajalnic trajno pa od slučaja do slučaja preklicati.

6. Določbe o zapiranju prodajalnic in o delovnem času ob delavnikih (točka 1–5) veljajo v splošnem tudi za praznike; pristojna oblast pa je pooblaščenca, da sme samostojnim trafikantom ob praznikih vsled obstoječih krajevnih razmer dovoliti zmanjšanje prodajnega časa do štirih ur, in določitev časa za zapiranje trafik ob najzgodnje 11. uri dopoldne.

Na Božični dan, na Novega leta dan in na sv. Rešnjega telesa dan, kakor tudi ob vseh praznikih, katerim sledi, ali pa je bil prejšnji dan nedelja ali praznik, obrat v samostojnih trafikah ni dopusten dalj časa, kakor ob nedeljah.

7. V trafikah, v katerih se prodaja tobačnih izdelkov ne vrši samostojno, ampak kot postransko opravilo v skupnem obrtovališču s kakim obrtom, se sme ob delavnikih prodaja tobaka vršiti le toliko časa, kolikor časa je obrat dotičnega obrta po predstojećih predpisih

o delavnem času (in o času zapiranja prodajalnic, v trgovskih in sorodnih kupčijskih obratih dovoljen). V primeru pa, da je obrtolišče tako urejeno, da omogoči tako prostorno ločitev obrtnega obrata od tobačne trafike, ki zanesljivo zajamči izpolnjevanje za dotični obrtni obrat obstojih predpisov o delavnem času in o času zapiranja prodajalnic, veljajo glede prodaje tobaka ob delavnikih in praznikih v takih prodajalnah ista določila, kakor za samostojne tobačne trafike, (Točka 1—6.)

8. Za tobačne zaloge pa odločbe te odredbe ne pridejo v porabo.

9. Za trafike, ki jih opravljajo založniki tobaka, kakor tudi prodajalne s tobačnimi specialitetami veljajo predpisi točk 1—7, za hišne trafike katere so se podelile lastnikom krčmarskih in gostilniških obrtov, pa veljajo predpisi točke 7 te odredbe.

10. V samostojno izvrševanih tobačnih trafikah je na v dotičnem deželnem jeziku sestavljenem stenskem plakatu na viden način naznaniti, kateri čas se trafika ob delavnikih in praznikih zapira.

Nedeljski počitek v trgovskih obrtih na Kranjskem.

I. V Ljubljani, na Glincah (občina Vič), Mostah, Selu, Štepanji vasi, Spodnji Šiški, Udmatu (občina Moste) in na Viču je ob nedeljah dopuščeno prodajati samo sveže sadje, od 7. do 10. ure dopoldne.

Izjeme: V nedeljo pred sv. Miklavžem (6. decembra) in pred Božičem (25. decembra), v nedeljo, ki nanjo pade praznik deželnega patrona (sv. Jožef 19. marca) je v pod I. navedenih krajih dopuščен obrat vseh trgovskih obrtov od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.

II. V mestih Kočevje, Kranj in Rudolfovo je ob nedeljah dovoljen nepretrgani obrat vseh trgovskih obrtov, in sicer v Kočevju od 7. ure dopoldne do 12. ure opoldne, v Kranju in Rudolfovem od 8. ure dopoldne do 1. ure popoldne, oziroma v Rudolfovem, dokler se gradi belokranjska železnica, od 7. do 1. ure popoldne.

Izjeme kakor pod III.

III. V vseh ostalih krajih dežele je ob nedeljah praviloma dovoljen obrat vseh trgovskih obrtov od 7. ure zjutraj do 1. ure popoldne, vendar z izključitvijo tistega časa, ki pade na dopoldansko glavno službo božjo.

Izjeme: V nedeljo pred sv. Miklavžem in pred Božičem, v nedeljo, ki nanjo pade praznik deželnega patrona (sv. Jožef) in v posameznih krajih tiste nedelje, ko se deli sv. birma, je dopuščen obrat vseh trgovskih obrtov od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 5. ure popoldne.

IV. Zaradi posebnih krajevnih razmer je dopuščen

1. Obrat vseh trgovskih obrtov:

- a) v Postojni na Binkoštno nedeljo in dne 15. avgusta, ako pade ta dan na nedeljo, od 7. do 12. ure dopoldne in od 1. do 4. ure popoldne;
- b) v Knežaku (polit. okr. Postojna) dne 15. avgusta, ako pade ta dan na nedeljo, od 7. ure zjutraj do 10. ure dopoldne ter od 11. ure dopoldne do 2. ure popoldne ter od 3. do 5. ure popoldne;
- c) v krajih Budanje, Vrhpolje, Šturje, Vipava in Col (polit. okr. Postojna) dne 8. septembra, ako pade ta dan na nedeljo, od 7. do 12. ure dopoldne ter od 1. do 4. ure popoldne;
- d) v Spodnji Šiški v nedeljo po sv. Jerneju (24. avgusta) od 7. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 5. ure popoldne;
- e) v Idriji tiste nedelje, ki padejo nanje prazniki sv. Florjana (4. maja), sv. Ahacija (22. junija) in

ob sv. Barbare (4. decembra) od 7. ure zjutraj do 3. ure popoldne;

f) na Jesenicah in na Savi (pol. okr. Radovljica) tiste nedelje, ki pade nanje praznik sv. Valentina (14. febr.) in sv. Petra in Pavla (29. junija), od 7. do 12. ure dopoldne ter od 1. do 4. ure popoldne;

g) v zdravniškem okolišu Bled v dobi od 1. maja do vštetega 30. septembra vse nedelje od 7. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 5. ure popoldne;

h) v Starem trgu (polit. okr. Črnomelj) Cvetno nedeljo in prvo nedeljo v Adventu od 7. ure zjutraj do 1. ure popoldne ter od 3. do 5. ure popoldne;

i) na Vinici (pol. okr. Črnomelj) šesto nedeljo po Veliki noči in v nedeljo Marijinega imena (prvo nedeljo po 8. septembru), kakor tudi dve naslednji nedelji za tem praznikom od 8. ure do 12. ure dopoldne ter od 2. do 6. ure popoldne.

2. Prodaja svetinj in odpustkov (devocionalij) in medarskega blaga:

a) v farnem kraju Dobrova (polit. okr. Ljubljanske okolice) ob nedeljah med 14. avgustom in med nedeljo Marijinega imena (prvo nedeljo po 8. septembru) yštevši to zadnjo nedeljo od 7. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 5. ure popoldne;

b) na božji poti Brezje vse nedelje leta brez razločka od 7. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 5. ure popoldne.

V. Peki smejo prodajati kruh v krajih pod I. od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne, v vseh ostalih krajih od 6. do 10. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

VI. Sladičarji smejo neomejeno prodajati svoje izdelke.

VII. Kolačarji, mandoletarji in medarji smejo prodajati v krajih pod I. od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer, v vseh drugih krajih od 8. do 10. ure dopoldne in od 1. do 7. ure popoldne.

ob VIII. Mesarji smejo prodajati v krajih pod I. do 9. ure dopoldne, povsod drugod do 10. ure dopoldne.

ob IX. Prekajevalci svinjskega mesa in izdelovalci klobas v krajih pod I. od 7. do 9. ure dopoldne, drugod od 7. do 10. ure dopoldne.

ob X. Mleko se sme prodajati po vsej deželi do 10. ure dopoldne.

ob XI. Cvetlice se smejo prodajati od 7. do 12. ure dopoldne; če padejo Vsi Sveti na nedeljo ali na soboto tedaj naslednjo nedeljo od 7. do 12. ure dopoldne ter od 1. do 4. ure popoldne.

ob XII. Kostanjarji smejo prodajati vse nedelje izyzemši Velikonočno nedeljo od 9. ure dopoldne do 8. ure zvečer.

ob Nadomestni počitni čas. V tistih trgovskih obrtih, v katerih se osobje ob nedeljah uporablja dalje nego tri ure, je temu osobju zamejoma dati popolnoma prosto vsako drugo nedeljo ali, kadar se to ne da izvršiti, mu je dovoliti polovico delavnika kot počitni čas.

Določiti to ali ono alternativo, navedeno za nadomestni počitni čas, je za vsak posamezni obrtni obrat prepuščeno dogovoru med delojemalcem in njegovimi pomožnimi delavci.

Ob urah, ko nedeljsko delo za trgovski obrt ni dovoljeno, morajo biti zaprta vhodna vrata k prodajalnicam, ki so določena za promet z občinstvom. To velja tudi za tiste imetnike trgovskih obrtov, ki nimajo pomožnega osobja.

Kadar se s trgovskim obrtom izvršuje v skupnem obratovališču drug obrt, glede katerega je nedeljski počitek uravnan drugače, tedaj velja glede vsega obratovanja strožji počitni predpis, kadar uredba obratovališča ne omogoči take ločitve posameznih obratov po prostoru, ki bi zanesljivo jamčila za to, da se izpolnujejo dotični predpisi o nedeljskem počitku.

Delo po kontorjih in pisarnah je ob nedeljah dopuščeno samo v Ljubljani pri spediterjih, ki imajo posebno pisarniško osobje, za nujne potrebne

odredbe od 8. do 10. ure dopoldne pod pogojem, da se vsakemu posameznemu uslužbencu da vsaka druga nedelja popolnoma prosta.

Predpisi o nedeljskem počitku se uporabljajo na prodajo blaga v prodajalnah, na prodajanje od kraja do kraja, na tržni promet in na obrat krošnjarijenja.

Prestopki se kaznujejo po kazenskih določilih obrtnega reda.

Važnejša določila iz sotrudniškega zakona.

Sotrudniški zakon z dne 16. januarja 1910 ureja službeno razmerje trgovskih in drugih uslužbencev. Zakon je že objavljen v Koledarju za l. 1911, letos objavljamo nekaj važnejših določil.

Kedaj se sme službeno razmerje takoj in brez odpovedi prenehati?

Imajoč za vodilo, da so gotovi dogodki na strani delojemalca ali na strani delodajalca tako velikega upliva na službovanje, ki vedno predpostavljajo medsebojno zaupanje in spoštovanje, našteva zakon gotove primere, v katerih sme uslužbenec, in take, v katerih sme gospodar brez odpovedi razvezati službeno razmerje. Vendar so v zakonu navedeni vzroki naštetih samo vzgledoma in je takojšen izstop sploh dovoljen iz važnih razlogov. O važnosti razloga je v konkretnem slučaju odločati sodiščem, vendar pa strankam ni treba čakati še le sodbe, razveza se izvrši z izjavo stranke in sodnikova sodba samo ugotovi, ali je bil takojšnji izstop upravičen ali ne. Opozoriti je, da zakon razlikuje med razvezo že pričetega službovanja in med razvezo dogovorjenega, pa še ne pričetega službovanja. Določila zakona so sledeča: Službeno razmerje sme gospodar in uslužbenec brez

odpovedi razvezati iz tehtnih razlogov. Za tehten razlog, ki upravičuje predčasni izstop uslužbenca, je zlasti smatrati: 1. če delojemalec postane nezmožen za nadaljno opravljanje službe ali če brez škode za svoje zdravje ali za svojo nrvnost ne more službe nadaljevati; 2. če delodajalec delojemalcu pristojčo plačo nepristojno krati ali pridržuje; če ga pri naturalnih prejemkih s tem, da mu daje nezdravo ali nezadostno hrano ali nezdravo stanovanje, oškoduje ali krši druge bistvene določbe pogodbe; 3. če se delodajalec brani izpolnjevati dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon v varstvo življenja, zdravja ali nrvnosti delojemalca; 4. če zagreši delodajalec nasilnosti, žaljenja nrvnosti ali hudo razžaljenje časti napram delojemalcu ali njegovi rodbini ali se brani, varovati delojemalca zoper taka dejanja kakega drugega uslužbenca ali kakega člana delodajalčeve rodbine.

Na strani delodajalca je smatrati za tehten vzrok, ki upravičuje takojšen odpust, zlasti nezvestobo službojemalca v službi; sprejemanje nedopustnih provizij in drugih nagrad; zagrešitev dejanj, ki jemljejo zaupanje delodajalca; nezmožnost službojemalca, opravljati obljubljenaa odnosno primerna dela; izvrševanje samostojnega trgovskega podjetja brez dovoljenja gospodarja ali kupčije v gospodarjevi stroki za lasten ali tuj račun; surovo in nespodobno ravnanje ali žalitve gospodarja, njegove družine ali souslužbencev; nadalje v primeru, da je delojemalec vsled bolezni ali kake nezgode dlje nego šest tednov ali vsled daljše kazni na prostosti ali vsled odsotnosti v po okolnostih izdatnem času ali vsled poziva v vojaško službo, ki presega zakonito trajanje orožnih vaj, oviran v izvrševanju svoje službe.

Odškodninske pravice vsled prenehanja službovanja pred časom.

Ako službojemalec brez tehtnega razloga predčasno izstopi iz službe ali če zakrivi predčasni odpust,

pristoji delodajalcu pravica do povračila povzročene mu škode. Za že izvršena dela, katerih plačilo še ni doteklo, pristoji delojemalcu pravica do primernega delnega plačila v toliko, v kolikor niso vsled predčasne razveze službenega razmerja za delodajalca izgubila svojo vrednost bodisi popolnoma ali povečjem delu.

Ako gospodar odpusti uslužbenca brez tehtnega vzroka pred časom ali pa je kriv predčasnega izstopa, sme uslužbenec, brez ozira na eventualne daljne pravice do povračila škode, poleg onega dela plače, ki odgovarja dotedanjemu delu, zahtevati po pogodbi pristojecho plačo za ono dobo, ki bi morala še poteči do konca službenega razmerja, ki je bilo dogovorjeno na določen čas ali pa do poteka odpovednega roka.

Kdaj preneha službeno razmerje? Odpoved.

Novi zakon prinaša glede prenehanja službenega razmerja in glede odpovedi bistveno drugačna določila in sicer v korist službojemalcem. Dočim je bila doslej v tem pogledu popolna svoboda prepuščena strankam in njih dogovorom in je bilo moč tudi izključiti vsako odpoved, dopušča novi zakon prenehanje službenega razmerja brez odpovedi samo v slučaju, da je bila dogovorjena poskusna doba. Postavni odpovedni rok, določen v trgovskem zakoniku tako, da je podajati odpoved 6 tednov pred koncem kvartala, torej 17. februarja za konec marca, 19. maja za konec junija, 19. avgusta za konec septembra in 19. novembra za konec decembra, pridržuje tudi novi zakon. Določila so pa sledeča: Službeno razmerje preneha s potekom časa, za katerega se je sklenilo. Službeno razmerje, dogovorjeno za poskušnjo, se sme od obeh delov in to vsak čas razvezati v prvem mesecu poskusne dobe. Kadar je službeno razmerje sklenjeno za nedoločen čas, se lahko razveže z odpovedjo. Če glede odpovednega roka ni izrecnega dogovora, se sme razvezati službeno razmerje s potekom vsakega koledarskega četrletja potem, ko se je podala šest-

tedenska odpoved. Odpovednega roka se ne sme skrajšati pod dobo enega meseca in mora poteči vselej dne 15. ali zadnjega dne kakega koledarskega meseca. Če je bilo službeno razmerje pogojeno le za začasno potrebo, ga sme v prvem mesecu vsaka stranka razvezati vsak čas, držeč se pri tem odpovedne dobe v izmeri enega tedna. Odpovedna doba mora biti za oba dela enaka; če je bil dogovorjen neenak odpovedni rok, velja za oba dela daljši rok. Službeno razmerje, ki se je dogovorilo za vso dobo življenja kake osebe ali za dalj nego 5 let, sme delojemalec s potekom petih let razvezati, držeč se šestmesečnega odpovednega roka. Po podani odpovedi je delojemalcu dovoliti na njegovo zahtevo ob delavnikih primeren čas za iskanje nove službe, ne da bi se mu prikrajšali prejemki.

Prenehanje službe vsled konkurza.

Ako pride po nastopu službenega razmerja delodajalec v konkurz, vstopi v pogodbo konkurzna masa. Tekom enega meseca, računano od dneva otvoritve konkurza, ima delojemalec pravico razvezati službeno razmerje brez odpovedi, upravitelj mase pa sme razvezati službeno razmerje, držeč se postavnega ali dogovorjenega krajšega odpovednega roka. Če se službeno razmerje razveže vsled odpovedi upravitelja mase pred potekom določenega časa ali pa se je v pogodbi določil daljši odpovedni rok, sme delojemalec zahtevati povračilo provzročene mu škode.

Pravica do dopusta.

Novi zakon prinaša določna določila glede pravice nastavljenecv do dopusta. Predmetnih določil se ne sme po pogodbi niti izpreminiti niti utesniti. Vsi delodajalci so sedaj enako postavljeni, izgovor na konkurenco, ki je bil ob prostovoljnih dopustih mogoč, izgine; letni čas, ob katerem je dati dopust, v zakonu ni določen, spričo različnih razmer je to tudi skoro

neizvedljivo. Uslužbenci z obvezno uvedbo dopusta pridobe znatno izboljšanje.

Predmetna določila so sledeča: Ako službovanje traja nepretrgoma že 6 mesecev, je dovoliti uslužbencu vsako leto nepritrigan dopust, ki traja vsaj 10 dni. Če je trajalo službeno razmerje brez presledka že 5 ali 15 let, znaša vsakoletni dopust najmanj dva, v zadnjem primeru najmanj tri tedne. Nastop dopusta se mora določiti pravočasno in sicer z ozirom na obratnim razmeram odgovarjajoč čas dogovorno. Delojemalcu gre za čas dopusta pravica do plače. V obrtnih podjetjih, ki ne dajejo posla več nego trem uslužbencem, je dopustno deliti dopust in sicer v dva približno enaka dela. V čas dopusta ni všteti onega časa, v katerem je bil nastavljenec oviran opravljati službo vsled bolezní ali nesreče. Če je uslužbenec odpovedal, gospodar ni vezan dati dopusta.

Izpričevalo.

Zakon prinaša glede izpričevala nova določila, podobna onim, ki jih navaja obrtni red za obrtno pomožno osebje. Določila so vsekakor namenjena, varovati koristi uslužbencev. Nazvlic temu pa je vprašanje, če vsled novih določb ne izgube izpričevala na vrednosti prav za službojemalce. Določila so sledeča: Delodajalec je obvezan, delojemalcu ob končanem službenem razmerju na zahtevo dati pismeno izpričevalo o dobi in načinu službovanja. Vpisi in opazke v izpričevalu, vsled katerih se delojemalcu obtežuje dobiti novo službo, so nedopustne. Če zahteva delojemalec med službenim razmerjem izpričevalo, se mu ga mora na njegove stroške dati. Izpričevala, ki so v hrambi delodajalca, se morajo delojemalcu na zahtevo izročiti.

Veljava zakona.

Zakon je stopil v veljavo 1. julija 1910. Določila tega zakona pa veljajo tudi za službena razmerja, ki so že obstajala ob času uveljavljenja tega zakona.

Trgovsko-obrtni strokovni tolmač.

Adresa — naslov pri menicah, s katerim imenuje izdajatelj menice osebo, na katero se je treba obrniti v slučaju, da trasat ne akceptira ali pa akceptant ne plača. **Adresat** — naslovljenec je oseba, ki je v meničnem naslovu označena, **adresant** — naslovitelj pa oseba, ki je napisala tak naslov. (Not-adresse, Notadressat.)

Akcept, akceptacija — sprejem ali sprejetje poziva izdajatelja menice, zabeležen na menici.

akceptant — sprejemnik takega poziva.

akceptirati — sprejeti. (Akzept.)

Akcija — glej delnica.

Akciza — dac, užitnina, potrošnina v mestih.

Akreditiv ali kreditno pismo — nakaznica na vsoto denarja, katero sme v pismu označeni akreditovanec v poljubnih zneskih do izrecno določene maksimalne mere dvigati pri odkazancu (asignatu) na račun nakazitelja (asignanta). Za vrnitev izplačanega denarja jamči odkazancu kot glavni dolžnik nakazitelj (asignant), ki prejme za to intercesijo od akreditovanca provizijo.

Alonž (franc. allonge, čitaj: alónž) podaljšek menice, to je oni list, v dolžini in širini enak menici, ki se le-tej prilepi, ako na menici sami ni več prostora za nadaljnje indosamente ali hrbtopise.

Amortizacija vrednostnih papirjev — njih razveljavljenje v slučaju, da se izgube; sodišče izda na predlog stranke amortizacijski dekret, ako se na podlagi v časnikih razglašenega edikta v ediktalnem roku nihče kot lastnik papirja, ki se naj amortizira, ne priglasí. Ediktalni rok za papirje, ki se glase na prinesitelja, znaša 3 leta; za hranilne knjižice 6 mesecev; za menice, trgovske nakaznice ter obveznice in za skladovne liste javnih skladišč 45 dni; v drugih slučajih pa navadno 1 leto, 6 tednov in 3 dni. (Bankovci, loterijski vložni listi, srečke dobrodelnih loterij in taloni se sploh ne amortizirajo.)

Anticipacija — prejem v naprej **anticipativno** — ono kar je v naprej prejeti, v naprej plačati.

Ara — zadavek (Angeld, Angabe) je denarni ali drugovrstni dar, ki ga izroči povodom sklepanja pogodbe eden pogodnik drugemu v varnost ali zagotovilo, da bo pogodbo tudi zares izpolnil, ali pa v znak, da se je pogodba sklenila. Tak zadavek obstoji najčešče v tem, da pogodnik na račun sprejete obveznosti že v naprej nekaj odplača. Ta v naprej plačani znesek mora prejemnik pogodniku pri svoječasni izpolnitvi obveznosti vračunati oziroma mu mora tak zadavek, ki ni istovrsten s predmetom izpolnitve in se vsled tega ne da vračunati navadno vrniti, če ni posebno pogojeno, da sme aro obdržati kot nameček ali navrhnilino (Draufgabe). Pri trgovskih opravilih se smatra aro kot navrhnilino, tako da je ni treba vrniti, tudi če to ni posebej pogojeno, ampak na dotičnem kraju običajno. Ara ima pa tudi lahko značaj skesnine ali odstoppnine (Reugeld) v slučaju namreč, da se pogodnik premisli ter odstopi od kontrakta. Odstop mu je dovoljen proti temu, da izgubi plačano ali tudi le pogojeno skesnino. Tudi tukaj velja za trgovska opravila posebnost, da ima ara značaj skesnine ne le na podlagi specialne pogodbe ampak že v slučaju take običajnosti dotičnega kraja.

Arbitraža — Primerjevanje borznih kurzov različnih denarnih trgov in dognanje onega trga, na katerem se vsled najbolj ugodnega kurza najceneje kupi in na kateri kraj se najuspešneje trasira menica.

Asignacija — nakaznica, nakaz.

asignant — nakaznik, nakazitelj, nakazujoči dolžnik.

asignat — odkazanec, za plačnika odkazani

asignatar — nakazani upnik, nakazanec.

Aval — menično poroštvo, ki je na menici zapisano in tako že iz menice same razvidno.

avalist — porok označen na menici.

Ažijo (it. l'aggio, franc. surcharge čitaj: suršânž, nem. das Aufgeld) — nadavek, ki se ima odšteti ali

prejeti pri zamenjavi ali prodaji denarja; sploh razlika med zlatim ter srebrnim denarjem ali med pravkar omenjenimi ter papirnimi novci; pa tudi razlika v denarni vrednosti med zakonitim in med meničnim ali krajevnim kurzom.

Ažiotaža — zamenjavanje denarja raznih vrst proti ažiju (nadavku); sploh operacija onih, ki špekulirajo na dviganje ali padanje borznih kurzov ter kupujejo ali prodajajo državne ter industrialne vrednostne papirje ali pa tudi blago, a teh predmetov ne posedujejo in faktično tudi ne kupijo ali prodajo, temveč samo plačajo diferenco ali razliko v ceni do gotovega v naprej določenega dobavnega roka.

Bankerot — kazniv konkurz, denarni polom, nezmožnost plačevanja, ki je nastala vsled zanikarnega, nepremišljenega, goljufivega ravnanja trgovca; to razlikuje bankerot od falimenta, ki pomeni nezakrivljeno, le vsled kake nesreče nastalo nezmožnost plačevanja.

Bésa (fr. la baisse, čit. bés) — padanje cene vrednostnih papirjev; **besijé** ali **besist** — fr. le bessier čit. besjé) oni, ki skuša s padanjem kurza kaj pridobiti, špekulant „na nizko“ — Baš nasprotno operira **hosijé** ali **hosist**, računajoč na hoso. Glej „hosa“.

Bilanca — zaključek trgovskih knjig, končno izenačenje vseh računov, izkaz aktivov ter pasivov (dati — imeti) dobička ter izgube trgovskega podjetja.

Blanket — golica ali formular, papir s predtiskanim besedilom, **menični blanket** — menična golica.

Blanko (fr. blanc, belo) — čisto, nepopisano, prazno; **blanko-kredit** — je kredit, ki se otvarja komu brez pokritja; **blanko-trasant** — je oni, ki se poslužuje takega blanko-kredita ter potegne **blanko-menico** (blanko-trato) na dajalca kredita; **blanko-indsament** ali **blanko-žiro** — nastane, če indosant ali žirant napiše samo svoje ime ali tvrdko na hrbet menice ter pusti mesto, ki je rabi indosant za izpolniteve indosamenta, prazno.

bloc, en bloc — počéz, vsesкупaj; **kup en bloc** —

kup vsega skupaj, ne glede na število, mero, težo ter kakovost kupljenega blaga.

Bodmerijska ali bodmerska pogodba — (od „bodem“ beseda iz nižjenemškega narečja, ki pomeni toliko kot ladjo ali dno ladje) — se sklene med kapitalistom ter imetnikom ladje povodom pomorskega transporta s tem, da prejme slednje imenovani od kapitalista posojilo ter se zaveže le-to in pa še posebno premijo dajalcu po izvršenem prevozu vrniti oziroma do one vsote odšteti, ki jo dosega vrednost do cilja dospele bodmerske ladje, katera je dajalcu kredita takorekoč zastavljena. Ker pa prejemnik kredita jamči le do vrednosti na cilj dospelega bodmerskega blaga in je torej, ako je to blago vsled kake nesreče na prevoznem potu zdaj manj vredno, zavezan vrniti posojilo le v tej manjši izmeri, je bodmerski dolžnik ob enem zavarovan proti elementarni nezgodi. Bodmerska pogodba vsebuje torej obenem posojilno, zastavno ter zavarovalno pogodbo.

Borza — je kraj, kjer se shajajo trgovci ob gotovih urah v svrhu obavljanja borznih opravil, izmenjavanja menic, državnih ter industrijskih vrednostnih papirjev ter določevanja meničnih kurzov, blagovnih cen i. t. d. **Borzna opravila** — so vedno obojestranska, absolutna trgovska opravila. Po borznem zakonu so borzna opravila le ona pravna opravila, ki se sklepajo v javnem borznem lokalu (n. pr. ne v menjalnici) ob zato določenem borznem času o predmetih, ki so v borznem prometu dopuščeni.

Cesija — odstop; **cedent** — odstopnik; **cesionár** — odstoposprejemnik **cessus** (debitor) — odstopljeni dolžnik, odstopljenec.

Certifikat — poverilo, potrdilo, izkaznica.

Credit — desna stran v trgovskem knjigovodstvu („imeti“).

Cimentirati — mero (posod, uteži, tehtnic i. t. d.) uradno dognati ter na le-teh predmetih zaznamovati; vsa javna merila morajo biti cementirana in se

morajo v gotovih presledkih — 2 do 5 let — na novo glede njih mere preizkusiti, kar se imenuje recimentirati.

Častni akcept ali honoracija — je akceptacija že protestirane menice s strani kake od trasata različne osebe ali pa trasata samega, toda ne zato, ker ga je bil pozval trasant, ampak v svrhu rešitve časti dotične menice. — **Častni akceptant** ali honorant je oni, ki je dal častni akcept, **honorat** pa oni, za kogar se je menica akceptirala.

Debet — leva stran v trgovskem knjigovodstvu („dati“).

Deklaracija — izjava; **blagovna deklaracija** — napoved, prijava blaga pri carinskem uradu pri uvozu ter izvozu.

Delcredere — pogodba — je prevzem poročstva proti proviziji. Provizijo ima plačati poroku upnik, ker je poročstvo v njegovo (upnikovo) korist.

Deponent — položnik, pokladnik, oni, ki da kako stvar v hrambo; **deponirati** — dati, položiti, izročiti v hrambo. **Depozitar** — oni, ki prevzame kakó stvar v hrambo. **Depozitni urad** — navadno davčni, kot sodno-hranilni urad, ki hrani v varstvo mu izročene predmete (depozite) ter vodi tozadevne (depozitne) knjige. **Depozitum** — predmet, ki se je dal v hrambo.

Dešarža — razbremenitev, ki jo je upravičen zahtevati komisionar od komitenta glede obveznosti, ki jih je moral prevzeti vsled komisijskega naloga.

Denaturirati — neužitno napraviti potom neužitne — primesi (tako se denaturira žganje ter sol).

Deviza — menica potegnjena na inozemski trg.

Diskonto, skonto, eskont (franc. l' escompte, le discompte) — odbitek obresti za toliko časa, kolikor še manjka do roka plačljivosti (dospetka) menice ali vrednostnega papirja. **Eskomptirajo** se torej menice ali vrednostni papirji glaseči se na gotovo vsoto.

Disolucija — razveljavljenje, razrušenje (pogodbe, družbe).

Domicil menični — dostavek, da naj se plača menica v kakem drugem kakor v zakonitem plačilnem kraju; domicil določa torej naslov plačila. **Domicilijant** je oni, ki določa domicil (kraj plačila) **domicilijant** pa oni, ki je poklican, da izvrši plačilo na dotičnem posebnem kraju.

Dospetek — dan zapada, ko je treba plačati menico. Dospetek se nazivlje tudi **skadenca**.

Družbe trgovske so:

1. **javna trgovska družba**, ako jamčijo vsi trgovski zadružniki osebno s celim svojim torej ne le s premoženjem, katero so posvetili družbi, ampak tudi z vsem svojim zasebnim imetkom.

2. **komanditna družba**, kjer jamči en del trgovskih zadružnikov kakor pri javni trgovski družbi z vsem svojim imetkom, drugi del pa le do višine gotovih družbi namenjenih ter v trgovinskem registru zabeleženih deležev. Prvi se imenujejo **koplementarji**, drugi pa **komanditisti**.

3. **delniška ali akcijska družba**, kjer tvorijo družbeno glavnico gotove v naprej določene vloge delničarjev, tako da le-ti ne jamčijo s svojim zasebnim imetkom ampak le neposredno do višine imenovanih vlog, za katere se jim izdajo delnice ali akcije.

4. **Komanditna družba na akcije**, v kateri se dele družbeniki v skupino osebno jamčujočih družbenikov ali **komplementarjev**, ki jamčijo neposredno ter neomejeno to je s celim, tudi zasebnim premoženjem in v skupino **komanditnih akcionarjev**, ki jamčijo le neposredno, namreč le z dotičnimi akcijami, v katere se razdeli njihov skupni donesek, in le omejeno, kajti le do višine dotičnih delnic.

Edikt — oklic. **Edikalni rok** — oklicna doba pri oklicnem postopanju (glej tudi pod beseda amortizacija).

Efektivno — pomeni v trgovskem zmislu toliko kot resnično, v oni vrsti kovanega denarja plačljivo, ki je označena v besedilu menice.

- Ekstrat** — izvleček.
- Embargo** (špan.) — zaplemba tujih ladij in njih blaga, vsled katere se ne smejo odstraniti iz dotičnega pristanišča.
- Emisija** — izdaja (delnic in sličnih vrednostnih papirjev); **emitirati** — izdajati; **emitent** izdajatelj.
- Eskontirati** — diskontirati.
- etablissement** — **etablismá** — trgovska hiša, sličen javen ali zaseben zavod; **etablirati se** — pričeti, otvoriti (trgovino ali obrt).
- Faktura** — trgovski račun, ki ga pošlje trgovec trgovcu o doposlanem mu blagu. Oni računi, ki so namenjeni osebam, ki niso trgovci, ne spadajo pod pojem fakture v strogo-trgovskem zmislu, če v navadnem življenju tudi trgovci sami le-te račune imenujejo fakture. V fakturah se čestokrat stavijo razni dodatki, pripombe gledé pogodjenih določb, izjave in naznanila, ki se imenujejo fakturne klavzule.
- Fasona** — kraj ali oblika kakega izdelka; **fasonirati** — dati obliko, dati kraj; **fasonirano blago** — se imenuje ona tkanina, ki kaže na gladkem dnu različne risbene črte.
- Fierant** — (it. la fiera, sejem) — sejmar, sejmovalec, sejmski trgovec.
- Fuzija** — združitev; navadno združitev ene delniške družbe z drugo, pri čemer se prva razdruži, med tem ko druga stopi na mesto prve. Tako razdruženje se izvrši brez obširnega obračuna, takozvane ugoditve stroškov ali likvidacije, ker družba sama ob sebi preneha vsled fuzije, med tem ko na njeno mesto stopi druga, oziroma nova delniška družba, ki delnice prejšnje razdružene družbe zamenja proti novim delnicam.
- Garant** — porok.
- Gerant** — poslovodja ter zastopnik kake trgovske družbe.
- Golica menična** — list s predtiskanim besedilom za izpolnitev menice (menični blanket).

Havarija — pomorska škoda; **havarirati** — na morju poškodovati; **havarirano blago** — na morju poškodovano blago. Razločevati je **veliko havarijo** — ako se v splošno dobrobit in v svrhu rešitve ladije žrtvuje na ladiji se nahajajoče blago, n. pr. pri viharju pomeče v morje, da se razbremeni ladja, in **malo havarijo**, ako se povzročena škoda tiče ladje same ali pa samo nekaterega blaga.

Honoracija — glej častni akcept.

Hósa (fr. la hausse, čit. hós) — dviganje cene vrednostnih papirjev; **hosijé** ali **hosist** — oni, ki skuša z dviganjem kurza kaj pridobiti, špekulant „na visoko“.

Indosament ali **žiro** — nahrbtnica, to je na menici sami, na kopiji ali alonžu zabeležen prenos meničnih pravic na kako drugo osebo. Pri indosamentu razločujemo **indosanta**, to je oni, ki prenese svoje menične pravice na koga drugega, hrbtnopisec, prenosnik, prenositelj, prepustitelj ter **indosatárja**, to je oni, ki sprejme, ki prevzame nanj prenesene menične pravice, sprejemnik.

Intercesija — prevzeteje tujega dolga ali pa poročstva za tuj dolg, v trgovskem življenju navadno proti proviziji tako pri akreditivu ali kreditnem pismu, kreditnem nalogu ter delcredere-pogodbi.

Intervencija — posredovanje; tako intervenira osobito v meničnem prometu častni akceptant, posredujoč v prilog trasanta s tem, da akceptira oziroma plača menico mesto trasata.

Komanditist — glej družbe trgovske.

Komisijsko opravilo — je trgovsko opravilo, pri katerem prevzame takozvani komisijonar sklepanje kupčij v lastnem imenu na račun tretjega, to je komitenta ali dajalca naloga proti proviziji. Komisijonar je vedno trgovec, komitent je pa lahko trgovec ali netrgovec. Osebe, ki niso trgovci, ne morejo torej nikdar obavljati komisijskega opravila kot komisijonariji, temveč le kot komitentje — naročitelji, nalogodajalci.

- Kreditni nalog** — naročilo enega bankirja napram drugemu bankirju, naj slednji izplača gotovi tretji osebi kredit; pri tem prevzame prvi bankir kot naročitelj poroštvo za izplačano vsoto proti proviziji.
- Kreditno pismo** — glej akreditiv.
- Krida** — konkurz; **kridatar** — trgovec, o čigar premoženju se je otvoril konkurz.
- Kvitirano** — s pobotnico opremljeno.
- Legalizirati** — poveriti; **legalizacija** — poverilo, poveritev.
- Legitimirati se** — izkazati se;
- Legitimacija** — izkaznica.
- Levirati** — dvigniti (menični protest).
- Licenca** — dovolilo, dopustilo, pravica; **licencirati** — dati dovolilo.
- Mandant** — pooblastitelj, pooblastilec.
- Mandat** — pooblastilo, pooblastitev.
- Mandatar** — pooblaščenec.
- Mandator** — toliko kot mandant.
- Menica** — pisana izjava, s katero se kdo menično pravno zaveže, da plača sam ali pa kdo drug zanj določeni osebi ob določenem času v določenem kraju določeno vsoto denarja. Menica je **suha ali lastna menica**, ako se kdo obveže, da plača menično svoto sam ali pa je **tuja menica, pozivka, potezka ali trata**, ako se kdo z menico obveže, da bode plačal kdo drug zanj. Menica se izdaja v enem ali pa tudi več izvodih. Ti izvodi so takozvani duplikati menice (drugi, tretji i. t. d. izvod menice) in so vsi originali ali izvorniki menice, dočim je kopija menice samo prepis kakega meničnega izvornika.
- Monopol** — izključna pravica, samotrštvo, samoprodaja.
- Moratorij** — zakon v prid meničnim upnikom ali pa dolžnikom, ki odvrta posledice menične zamude, kajti prezentirati, protestirati ali tožiti se sme šele po preteku v moratoriju določenega roka. Moratorij vobče odlog glede plačila, ki se ga dovoli sicer

- plačila zmožnemu, a v hipnih denarnih neprilikah se nahajajočemu dolžniku.
- Mračnica** — neke vrste menica, ki obstoji v tem, da napiše trasant kot trasata neživečo, torej izmišljeno osebo in pristavi ali pa dá od druge osebe pristaviti njen akcept ter potem to menico ekskontira.
- Nameček** ali **navrhina** — glej ara.
- Netto teža** — čista teža, po odbitku tare, to je teže posode, oziroma zavoja. (Prim. sporco- ali bruto-teža).
- Nominalen** — imenski; **nominalna vrednost** — imenska vrednost, n. pr. kakega vrednostnega papirja je ona stalna že pri izdaji določena vrednost, na katero se dotični papir glasi, dočim je cena, po kateri se prodaja v borznem in bančnem prometu, takozvana kurzna cena, spremenljiva.
- Običaj trgovski** — ono ravnanje ali poslovanje, ki sicer ni zakonito utemeljeno, ki se je vsled krajevne navade delj časa na tak način izvrševalo; imenuje se tudi **uzansa**. Taka uzansa ali trgovska navada sicer nima one moči kot trgovsko običajno pravo, pač pa se dá s pomočjo uzanse tolmačiti, razjasniti ne zadosti točno izražena volja strank. (Važno pri pogodbah).
- Obligacija** — obveznica ali zadolžnica. Vrednostni papir, z izdajo, katerega se izdajatelj obvezuje plačati prezentantu (navadno prinesitelju papirja) v papirju označeno vsoto.
- Odpravnik** — špeditér.
- Oferta** — ponudba; **ofertna razprava** — ponudbena razprava; **oferent** — ponudnik; **oblat** — oni, kateremu se je stavila ponudba.
- Okazija** — posebna (ugodna) prilika;
- Okazijonalno** — s posebno (ugodno) priliko v zvezi, n. pr. okazijonalne cene (izvanredno ugodne cene).
- Ordra** — (franc. l'ordre) ukaz, nalog, naročilo. Pri menicah ukaz ali nalog, komu naj se plača v menici označena vsota.
- Paciscent** — pogodnik, pogodbeni stranka.
- Parcijalna obligacija** — delna obligacija.

Pari, al pari — toliko kot „enako“; v denarnem in meničnem prometu, pri delnicah in državnih vrednostnih papirjih znači „pari“, da je njih borzna oziroma trgovska cena enaka njih nominalni vrednosti.

Prejudicirana menica — zamujena menica, to je menica, gledé katere so se vsled zamuditve ali neizvršitve zakonito predpisanih dejanj izgubile menične pravice, tako da se taka menica ne dá več iztožiti meničnopravno.

Prezentacija — predložitev; prezentacija se vrši pri menicah ter je dvojna: a) prezentacija v sprejetje ali v akcept in b) prezentacija v plačilo.

Prezentant — predložitelj; **presentat** — predloženec.

Prima — prvi izvod menice.

Prioriteta — prednost, predstvo.

Prioritetna akcija, obligacija — prednostna, predstvena delnica, obveznica, zadolžnica; vrednostni papirji, v katerih so prvotnim delničarjem oziroma pri obveznicah prvotnim upnikom zajamčene gotove predpravice.

Privitek — glej alonž.

Prokura — pooblastilo, glasom katerega je prokurist upravičen podpisovati tvrdko, ki ga je pooblastila, s predstavkom črk p. p. to je „per procura“ ali „po pooblastilu“. Prokurist je zakonito upravičen k vsakemu sodnemu ter izvensodnemu opraviilu ter pravnemu dejanju, ki je v zvezi z obratom kateregakoli trgovskega obrta. Ni pa upravičen prenesti prokuro na kakega drugega ali imenovati koga drugega prokuristom in tudi ne sme prodajati ali pa obremenjevati nepremičnine tvrdke, ki jo zastopa kot prokurist, ako k takim dejanjem ni posebej pooblaščen.

Promesa — vrednostni papir, v katerem se prodaja upanje na dobiček podrobno označene srečke glede na gotovo žrebanje proti gotovemu znesku.

Prolongacija — podaljšava, podaljšanje.

Protest — izpričba je špeciijelno v meničnem prometu ona notarska ali sodna listina, glasom katere

se uradno izjavlja ali konstatira, da kako meni-
nično dejanje ni imelo zaželjenega uspeha in se
zobenem navaja vzrok, zakaj ga ni imelo. Taka uradna
listina „protest“ se napravi ali protest levira za
„protestanta“ proti „protestatu“. Posebno
važni protesti so:

a) akceptni protest, ki izjavlja, da trasat
noče akceptirati, da je umrl ali nezmožen akcepta,
ker je stavljen pod kuratelo,

b) plačilni protest, ki konstatira, da se me-
nica ni plačala,

c) varnostni protest, ki konstatira, da dolž-
nik ni več zmožen plačila, da ni več „plačevit“. V
takem slučaju ima imetelj pravico, ni pa primoran
levirati protest.

Protokolacija — vpis; **protokolirana tvrdka** —
v trgovski register, ki se vodi pri trgovskem so-
dišču, vpisana tvrdka. Pri vsakem trgovskem so-
dišču oziroma okrožnem ali deželnem kot trgov-
skem sodišču se vodita dva trgovska registra, eden
za trgovce posameznike, drugi pa za trgovske družbe
(primerjaj register).

Rabat — glej diskonto.

Refakcija — nameček na prodano blago, ki se daje
glede na izgubo pri teži takega blaga, ki se znatno
vsušuje, obrablja ali ki izkapava. Refakcija je pa
tudi (navadno procentualni) odbitek pri netto-teži,
eventualno odbitek pri ceni glede na oni del blaga,
ki je pokvarjen, poškodovan sploh glede na nerabne
primesi.

Regres menični — je trojen: plačilni regres, var-
nostni regres radi neakcepta in varnostni
regres radi nesigurnosti.

Regres je menično pravno plačilo oziroma povra-
čilo, katero dolgujejo vsi predniki svojim naslednikom,
če glavni dolžnik ni plačal menice.

a) plačilni regres se lahko zahteva, kadarkoli
ne plača menice akceptant, bodisi da je ne more
ali noče; v takem slučaju ima zadnji indosatar pra-

vico zahtevati od vsakega prednika, katerega si hoče izbrati, da mu plača menično vsoto s pripadki.

b) varnostni regres radi neakcepta se lahko zahteva, če se menica ne akceptira ali pa če postane akceptant pred dospelkom menice plačila nezmožen ali „neplačevit“.

c) varnostni regres radi nesigurosti se more zahtevati, kadar postane akceptant tuje ali izdajatelj lastne menice pred dospelkom neplačevit in kadar ob teh dveh ni dobiti varnosti. V takem slučaju so vsi predniki dolžni dati varnost, če sta se preje levirala varnostni protest in akceptni protest proti meničnim naslovom, toda zadnji le, če se ti naslovi glase na plačilni kraj.

Regresant ali regredijent — oni, ki išče povračila oziroma plačila od svojih prednikov, povračilojemnik.

Regresat — oni, od katerega se zahteva povračilo, povračilodajec.

Respiro — podaljšava dobe, v kateri se ima izvršiti plačilo; odgoditev plačilnega roka; pri menicah znači respiro dobo od izdaje do dospelka.

Riziko — nevarnost, nesigurnost; **na koga riziko** — na koga dobiček ali izgubo; **riskantno** — kar je nevarno, nesigurno.

Sekunda — drugi izvod menice.

Sensal — mešetar.

Shranitelj, hranitelj — glej depozitar.

Skadenca — glej dospeltek.

Skesnina — glej ara.

Skonto — glej diskonto.

Sola — pri menicah edini izvod menice.

Solidarno — skupno, nerazdelno; **solidarno jamstvo**, nerazdelno jamstvo, pri katerem jamčijo vsi jamčitelji medsebojno, posameznik za vse, vsi za posameznika; če tudi le eden izmed njih izpolni obvezo, oprostí s tem vse ostale.

Sporco — ali **brutto-teža**, je teža blaga brez odbitka teže posode oziroma zavoja, takozvana kosmata teža.

Stornirati — razrušiti, uničiti (n. pr. pogodbo).

Šek — pismena nakaznica na vsoto, deponirano pri neki banki ali drugem denarnem zavodu.

Špeditér — glej odpravitelj.

Tara — odbitek na posodo pri tehtanju, ki se izraža navadno v procentih ali odstotkih kosmate teže (glej sporco- ali brutto-teža). Tara je je sploh teža posode, zavoja ali ovoja, ne glede na blago in ž njo določamo, ako jo odbijemo od brutto-teže, netto-težo.

Tercija — tretji izvod menice.

Trasat, trasant, trata — glej menica.

Trgovska opravila — so ona pravna opravila, ki se obavljajo s špekulacijskim namenom, to je z namenom, napraviti dobiček s posredovanjem blagovnega prometa. Trgovska opravila se dele na več vrst, med katerimi so najvažnejša takozvana absolutna ter relativna trgovska opravila.

Absolutna trgovska opravila so taka opravila, ki so že sama po sebi, po svoji kakovosti vedno trgovska opravila, tudi če jih obavlja oseba, ki ni trgovec ali obrtnik in tudi če se vrše samo v pol-dinih slučajih.

Taka trgovska opravila sama po sebi so:

- a) špekulacijski kup,
- b) špekulacijska prodaja,
- c) špekulacijsko zavarovanje ali prevzetje zavarovanja proti premiji (to je v naprej določenem in navadno v obrokih plačljivem znesku),
- d) bodmerijska in bodmerska pogodba.

Relativna trgovska opravila so pa ona, ki so le tedaj trgovska opravila, ako se obavljajo ali izvajajo na obrten način, ali pa če jih — bilo tudi le v posameznih slučajih — opravlja trgovec v obratu svoje trgovine s špekulacijskim namenom.

Taka obrtno-trgovska opravila so:

- a) prevzetje obdelovanja ali izdelovanja premičnin za druge osebe, ako obrat podjetja presega meje rokodelstva.

b) bankirska in denarnomenjalna opravila.

c) opravilo komisijonarja, špediterja in prevoznika blaga ter zavodov za prevažanje oseb.

d) prevzem posredovanja pri obavljanju trgovskih opravil, obavljanje takih v imenu in na račun drugih oseb, kakor tudi prevzem takega obavljanja proti plačilu.

e) založni obrt ter ostala opravila knjigo-trštva ter trgovine z umetninami ter tiskarska opravila, ako tozadevni obratni samo rokodelski.

Razen tu naštetih trgovskih opravil so tudi borzna opravila ter opravila javnih skladovnic trgovska opravila.

Pogodbe pa, katerih neposredni predmet so nepremičnine, niso nikdar trgovska opravila.

Uzanca — glej običaj.

Valuta — vrednost kake denarne vrste ali novčna veljava, to je v posamezni deželi zakonito določena notranja vrednost novcev. — Pri menici znači valuta vrednost v denarju ali blagu, ki se je prejela za menico.

Varant — skladni list (angl. warrant, čit. uórent) je blagovni papir, glasom katerega se javna skladovnica zavezuje v izročitev gotovega v hranitev prevzetega blaga proti plačilu raraslih pristojbin in terjatev. Pri nas odstoji varant po francoskem vzorcu iz dveh ločljivih delov: iz skladno posestnega lista ali recepisa ter iz skladno zastavnega lista ali varanta.

Voznik, prevoznik blaga — pogodnik, ki se v vozni pogodbi zavezuje, da izvede ali preskrbi prevoz blaga na kopnem, na rekah ali suhozemeljskem vodovju proti plačilu voznine.

Vrednostni papir ali vrednotnica — je listina o imovinski pravici, ki jo pa more uveljavljati le oni, ki ima listino v rokah, to je v svoji oblasti. V vrednotnici zajamčeno pravico morem le na ta način

uveljaviti, da jo zavezancu pokažem ali prezentiram; zatoorej so vrednotnice **prezentacijski** papirji. Zavezanec pa tudi nima druge obveze, kot one, da izplača prezentantu kot takemu v listini zajamčeno vsoto (ne gledé ali je res upravičeni lastnik listine ali ne) in se s tem odkupi ali reši vsake nadaljne obveze; zatoorej se vrednotnice **odkupilni** papirji.

Vrednotnice so **denarni papirji** ali **efekti**, če se glasi v listini zajamčena pravica na izplačitev denarne vsote, ali pa **blagovni papirji**, če se glasi v vrednotnici zabeležena terjatev na izročitev blaga.

Zadavek — glej ara.

Zadruga — so združitev malih kapitalistov, obrtnikov a tudi konsumentov, da s pomočjo skupnega združnega premoženja ter na podlagi skupnega jamstva ložje dobe kredit, boljše in cenejše nakupujejo surovine ter ložje in boljše prodajajo svoje izdelke oziroma predmete vsakdanjega konzuma.

Razločevati je druge z **neomejeno zavezo**, kjer zadružniki jamčijo z vsem svojim imetkom, torej nele z vplačanim skupnim zadružnim premoženjem, in zadruga z **omejeno zavezo**, ali pravilnejše izraženo, z obvezo **naknadnega omejenega doplačila**, kjer so zadružniki zavezani v zadružno blagajno doplačati v slučaju potrebe vsaj še enkratni znesek prvotne vloge.

Zadruga, ki sklepajo kupčije tudi z drugimi osobami, ki niso zadružniki in tako obavljajo trgovska opravila na obrten način tudi preko kroga zadružnikov, se imenujejo **trgovske zadruga**.

Zadruga mora imeti zadružno **tvrdko**, pismeno zadružno pogodbo in mora biti vpisana v zadružni register.

Žiro — indosament.

Pravilnik

podpornega zaklada slov. trgovskega društva „Merkur“.

§ 1.

Podporni zaklad je last slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani.

§ 2.

Podporni zaklad je dobrotvorna naprava društva „Merkur“, namenjena praviloma le društvenim članom.

Podpiranje nečlanov ali njih rodbin se sme vršiti le, če temu pritrdi društveni odbor z dvetretjinsko večino.

O vseh stvareh, ki se tičejo „Podpornega zaklada“, odloča končno in definitivno redni občni zbor društva z dvetretjinsko večino navzočnih članov.

§ 3.

„Podporni zaklad“ upravlja kuratorij, kateri obstoji iz petih članov. Kuratorij voli društveni odbor z večino glasov, in sicer tako, da pošilja v kuratorij tri člane iz svoje srede, ostala dva člana pa voli izmed nastavlencev, ki so društveniki.

§ 4.

Kuratorij si voli načelnika.

Načelniku bodi skrb, da se vrše upravni posli redno. V stvareh „Podpornega zaklada“ more odbor vabiti načelnika k svojim sejam. Načelnik skrbi za točno izvršitev sklepov kuratorija.

§ 5.

O sklepih kuratorija glede dejanja podpor po § 10. in sledečih obvešča načelnik društvenega predsednika ali namestnika. Nakazila dovoljenih podpor na blagajno podpisuje društveni predsednik ali njegov namestnik.

§ 6.

Društveni odbor ima pravico takoj odstaviti člane kuratorija, če vidi, da se posluje neredno.

§ 7.

Kuratorij si more po potrebi sestaviti poseben poslovni red, ki ga potrdi društveni odbor.

§ 8.

Denarna sredstva.

Za podpore iz „Podpornega zaklada“ služijo:

- a) vsakoletne obresti glavnice;
- b) polovica prispevkov, ki jih dobiva društvo za razpečane kavne surogate od Kolinske tovarne kavnih primesi;
- c) oni znesek, ki ga društvo „Merkur“ na vsakoletnem občnem zboru votira v ta namen iz rednih dohodkov.

§ 9.

Vsi drugi dohodki, kakor volila, dohodki veselice, odmembe iz poslovnih prebitkov, darila itd. se stekajo v glavnico.

§ 10.

Podpore.

Podpore se dajejo:

- a) podpore vrednim članom, ki so dokazano brezposelni, ne da bi sami zakrivali;
- b) onemoglim, za delo nesposobnim članom;
- c) ubogim vdovam in sirotam društvenikov.

§ 11.

Brezposelnost.

Do podpore za primer brezposelnosti imajo v zmislu § 10. le tisti društveniki pravico, ki so že vsaj šest mesecev člani društva, oziroma prvo leto po izučanju vsaj tri mesece člani društva.

Podpora za primer brezposelnosti se daje najdalje šest tednov v razdobju enega leta.

Podpora znaša pri onih, ki so nad pet let društveniki, na dan maksimalno 2 K 40 v tekom prvih štirih tednov, 2 K tekom ostalih dveh tednov. Pri onih, ki še niso člani pet let, za prve štiri tedne maksimalno 2 K, za ostala dva tedna pa največ 1 K 50 v.

O podporah brezposelnim odloča kuratorij, ki ustreza prošnjam ali jih odklanja, ne da bi moral navesti razloge. Prošilec ima pravico vzklica na odbor, ki odloča končno.

Poleg te podpore se more od primera do primera priskočiti brezposelnemu v pomoč na ta način, da se plača zanj za čas brezposelnosti odpadajoči obrok plačila za penzijsko zavarovanje.

§ 12.

Podpore onemoglim članom ter podpore vdovam in sirotam društvenikov.

Podpore za slučaj onemoglosti se naklanjajo praviloma le takim prosilcem, ki so že tri leta društveni člani ter so dokazali, da se jih navzlic prijavi ni sprejelo v „Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani“; vdovam in sirotam se dajejo podpore, če je bil mož ali oče tri leta društvenik.

Izjeme sme dovoliti društveni odbor z dvetretjinsko večino v izrednih slučajih, če je res sila velika.

O izmeri in trajanju v tem paragrafu omenjenih podpor odloča odbor društva po svojem svobodnem preudarku v mejah razpoložnih sredstev končno, in sicer na temelju predlogov kuratorija, „Podpornega zaklada“.

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Velika zaloga raznovrstnega
suknenega, modnega, perilnega
•• in platnenega blaga. ••
Zaloga preprog, zaves i. t. d.
Postrežba strogo solidna!

V prid družbe sv. Cirila in Metoda!

**Prva češka splošna delniška družba za
zavarovanje na življenje v Pragi.**

**Vrhovno zastopstvo za vse jugo-
slovanske dežele v Trstu.**

Edina, slovanska delniška družba za zavarovanje
na življenje. ...
Edina, katera kolekuje zavarovalne listine z na-
rodnim kolekom. ...
Edina, katera kolekuje svoje dopise z narodnim
kolekom. ...

Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine!

**Pojasnila dajejo vedno brezplačno okrajna
zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.**

L. SCHWENTNER

v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

Knjigarna in zaloga muzikalij.

Trgovina s papirjem, pisalnim
::: in risalnim orodjem. :::

Potrebščine za šole, urade in
kontore.

ALOJZIJ LILLEG

V LJUBLJANI.

Trgovina s špecerijskim
= blagom na debelo. =

oooooooooooooooooooooooooooo

Velika zaloga kave ter
= južnega sadja. =

H. Suttner, Ljubljana.

Največja razpošilja'na trgovina ur, zlatnine in srebrnine ter juvelov.

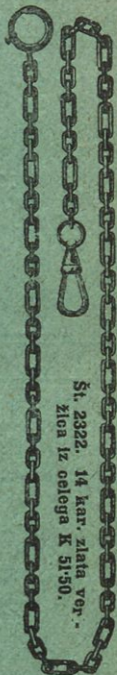
Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Št. 2324. Amerik. double veržica K 5.50.

Št. 100. Nikelnasta Roskopi K 4.50. — Št. 158. Nikelnasta cil. posebno ploščnata K 7.50.
 Št. 719. Sreb. cil. rem. K 7.80.
 Št. 519. Srebrna anker rem. ploščnata (tanko) K 17.50. Št. 520. Srebrna ank. rem. ploščn. zdvojnati pokrovom K 19.50.
 Št. 1200. 14 kar. zlata ženska K 25. Št. 793. 14 kar. zlata ženska ank. K 44. Št. 795. 14 kar. zlata moška ank. z dvojnati pokrovom K 65.

Št. 2322. 14 kar. zlata veržica iz celega K 51.50.

Največja izbira zlatnine in srebrnine, žepnih, stenskih in salonskih ur ter budilk, kina srebrnega in pravosrebrnega blaga. — Neugajajoče se zamenja ali denar povrne!

Lastna tovarna ur v Švici.

Solidna postrežba!

Nizke cene!

MODERNI ATELIJE

ZA UMETNIŠKO FOTOGRAFIRANJE
USTREZAJOČ NAJVIŠJIM ZAHTEVAM

AVG. BERTHOLD

:: LJUBLJANA ::

SODNIJSKA ULICA ŠT. 11.

IZVRŠITEV VSEH V TO STROKO SPA-
DAJOČIH NAROČIL. REPRODUCIRANJE
IN POVEČANJE; FOTOGRAFIRANJE
VSAKOVRSNIH TEHNIŠKIH PRED-
METOV, NA RAZPOLAGO JE TUDI
::: ROENTGENOV APARAT. :::

ZALOGA RAZLIČNIH KRASNIH
MOTIVOV Z GORENJSKEGA.

FOTOGRAFIRA SE TUDI PRI ELEK-
TRIČNI RAZSVETLJAVI.

NAJBOLJŠA POSTREŽBA!

Skladišča.

Spedijska in komisijska družba

„BALKAN“

Prevažanje blaga.

Spedicije vsake vrste.

≡ Centrala : ≡

: v Trstu. :

:: Podružnica : ::

v Ljubljani

Dunajska cesta 33.

Preselitve s patentovanimi vozovi.

Zacarivanja.

Prva slovenska

veletrgovina z železnino in
:: poljedelskimi stroji ::

FR. STUPICA

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1

priporoča bogato zalogo razno-
vrstne železnine, stavbnih po-
trebščin, motorjev, železnih bla-
gajn, kosilne stroje „Deering“ itd.

Najnižje cene in solidna postrežba.

Modna in športna trgovina

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte

priporoča vse modne in nakitne
predmete, potrebščine za krojače
in šivilje, damsko perilo, bluže,
hišne halje, narodne vezenine,
:: zastave, trakove in znake. ::

Poseben oddelek za gospode :

vsake vrste klobuki za gospode
in otroke, tkano barvasto in belo
perilo, kravate, rokavice in vsi
športni in toaletni predmeti.

Jos. Zidar

Ljubljana

Dunajska cesta 31.

Zastopstvo prvih ogrskih
:: tvrdk za žito. ::

Zastopstvo
veležganjarne za slivovko in tropinovec
A. Hermana v Varaždinu

ter

Quinto Segre v Trstu

za

jedilno in namizno olje.

Tovarna kanditov in sladčic
Josipina Schumi
Ljubljana, Gradišče 9

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih v svojo stroko spadajočih izdelkov, kot: mnogovrstnih sladčic (bonbonov) od navadnih do najfinejših.

Razno navadno pecivo, piškote, vafelne itd. Edina zaloga za Ljubljano čokoladne tvornice **J. Mannerja na Dunaju**: čokoladne in druge predmete na drobno in debelo.

Kakovost mojih izdelkov brez konkurence!
Postrežba točna! Cene zmerne!

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9.

priporočata v največji izbiri po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice.

I. WIDER, LJUBLJANA

UMETNI IN TRGOVSKI VRTNAR

Točna postrežba in
takojšna izvršitev
vsakovrstnega ve-
zanja cvetlic.

Trgovina cvetlic
Šelenburgova ulica št. 3.

Vrtnarija

Cesta na Rožnik št. 27.

Najcenejše dežnike in
—— solčnike ——
domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO ŠT. 19.

PREŠERNOVA ULICA ŠT. 4.

POPRAVILA TOČNO IN CENO.

Fr. Mally & dr.

parna opekarna

v Ljubljani, Reseljeva cesta 2

priporoča

svojo dobro žgano
zarezano strešno in zidno

==== **opeko** ====

na stroj v vsaki množini.

Najboljša pražena kava je
iz velepražarne „Record“

tvrdke T. MENCINGER

v Ljubljani

Sv. Petra cesta 37.

Velika zaloga specerije,
delikates in vina.

::: Zajutrkovalnica. :::

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911 614.5 milijonov kron.
Stanje hranil. vlog nad 42 mil. K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

 4¹/₄⁰/₀

brez odbitka. — Za vloge jamči **rezervni zaklad** hranilnice in **mestna občina ljubljanska** z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo. Poslovanje nadzoruje **c. kr. deželna vlada.**

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane **lične domače hranilnike.**

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Delniška glavnica K 8,000.000.

Rezervni zaklad K 800.000.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče transakcije, katere je pripravljena najkulantneje izvršiti.

Denarne vloge sprejema na knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}$ od sto.

Čekone račune odvarja tverdkam, katere lahko poljubno razpolagajo s čeki o svojem imetju. Sprejema **naročila na vrednostne papirje**, preskrbuje **nakup in prodajo** vseh vrst rent, zastavnih pisem, prioritet, delnic in srečk. Pri nakupu vrednostnih papirjev za **vojaške ženitvanjske akcije** se ozira v prvi vrsti na kolikor mogoče visoko obrestovanje in preskrbuje vse tozadevne manipulacije.

Predujme na vrednostne papirje daje proti primernim obrestim; sprejema

Borzna naročila za dunajsko, praško, tržaško in inozemske borze, katere najkulantneje izvršuje.

Eskoptuje in vnovčuje menice, kakor tudi nakaznice na vsa mesta.

Stavbene kredite dovoljuje pod ugodnimi pogoji.

Zavaruje srečke in druge vrednostne papirje proti kurzni izgubi pri izžrebanju.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju. Sprejema v **depot in oskrbo** vrednostne papirje. Prodaja večje **srečke na tekoči račun**; v tem slučaju vloži kupovalec na račun 20—30 od sto kurzne cene in ostanek pa lahko odplačuje v poljubnih obrokih. Izvršuje najkulantneje **izplačila** za vsa tu- in inozemska mesta.

Blagovni oddelek se peča s prodajo sladkorja. Vsa vprašanja se rešujejo z obratno pošto.

Ravnateljstvo.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agentura v Gradežu.

IVAN KNEZ

Ljubljana, Marije Terezije cesta 3.

Trgovina z žitom in
: deželnimi pridelki. :

Priporoča svoje najboljše mlevske
izdelke iz lastnega valjčnega mlina,
:: sosebno fino pšenično moko. ::

Velika zaloga sliv, laškega in
istrskega brinja, semenske detelje,
različnih travnih in poljskih semen.

Tovarna zidne, strešne in zarezne
strešne opeke (Strangfalzziegel)
priznana najbolj trpežne kakovosti.

ANTON STACUL

LJUBLJANA

Špecerijska, materialna in
:: delikatesna trgovina ::

Vedno bogata in najraznovrstnejša zaloga različnega špecerijskega in materialnega blaga, špirituoz in likerjev tu in inozemstva (konjak, Jamajka- in Kuba-rum) itd. ter izvorno najbolj znane in priljubljene mineralne vode.

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, vin v steklenicah, mesa in konserv vseh vrst znamk.

VINKO MAJDIČ

valjčni mlin, Kranj.

Brzojavke: Valjčni mlin, Kranj.

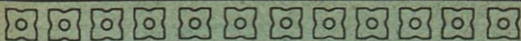
— Zastopstva in skladišča: —

Beljak, Bolcan, Celovec, Cerknica, Ercegnovi, Inomost, Kotor, Ljubljana, Mostar, Podgrad, Pulj, Reka, Rovereto, Sv. Lucija ob Soči, Spljet, Trident, Trnovo-Bistrica, Trst, Zadar.

Vzorci in ceniki
na razpolago.

Tudi se naznani voz-
nina do vsake postaje.

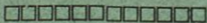
Ustanovljeno l. 1842.

Telefon št. 154.

Brata EBERL

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 6
nasproti hotela Union.

Tovarna oljnatih barv, raznih lakov in firneža.
Slikarija napisov, dekoracijska, stavbinska
◇ ◇ ◇ in pohištvena pleskarija. ◇ ◇ ◇

∴ Delavnica: Igriška ulica števil. 6. ∴
Električni obrat.

J. KOSTEVC

trgovina z manufakturnim
blagom in krojaškimi do-
datki na drobno in debelo.

Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 4.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.
Cene strogo solidne!
Postrežba točna!

Svoji k svojim!

Engelbert Franchetti

Ljubljana : Sodnijska ulica št. 2

v hiši gosp. ravnatelja Ivana Hribarja
priporoča svoj najelegantneje in z vsemi higijeničnimi
aparati urejeni

brivski salon.

Za dobro in točno postrežbo je v vsakem oziru naj-
bolje skrbjeno ter se za obilen obisk priporoča.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Žirokonto pri avstro-ogrski banki.

Ustanovljena 1882. — Telefon št. 185.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

: Kmetiska posojilnica :

Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

V Ljubljani v lastnem združnem domu na Dunajski cesti števil. 18.

je imela koncem 1. 1911 denarnega prometa **K 100,000,000**

Obrestuje hranilne vloge po 4^{1/2}0/0

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog K 20,000,000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. ure pop.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

edini zavod

za kemično čiščenje obleke
ter zastorjev, barvarija in
: likanje sukna na par. :

Poljanski nasip. Ozka ulica 4.

Sprejemališče: Šelenburgova ul. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Na debelo. Na debelo.

Priporoča se velezaloga
galanterijskega, norimberškega,
: modnega blaga in pletenin :

A. Adamiča v Kranju.

Lastna izdelovalnica damskih pasov.

Modni salon damskih klobukov in slamnikov.

Postrežba točna! Cene najugodnejše.

Zahtevajte ponudbe!

Mirenski premog!

Nad 10.000 gospodinj kuri že
: : : : sedaj z : : : :

: **mirenskim premogom.** :

Prišle so do prepričanja,
da je v ceni kakor po
kakovosti eden najboljših
∴ in najcenejših vrst ∴
==== premoga. ====

Pogori popolnoma brez kakih ostankov
(kamna). — Ne vsebuje nikakih smrdljivih
snovi (brez žvepla). — Cena pri večjem
odjemu 1 K, pri manjšem 1·10 za 50 kg.
— En vagon 10.000 kg 155 K franko na
Dolenjski kolodvor.

Priznalna in pohvalna pisma so na razpolago.

Glavna zaloga: Naročila sprejema podružnica:
H. Richter   **Iv. Jelačin**
Cojzova cesta 1.   Ljubljana, Cojzova cesta 1.

! Tovarna za **!**
zarezane strešnike !
F. P. Vidic & K^{omp.}

Ljubljana.

Zaloga glinastih peči ter vseh
stavbenih izdelkov.

Zahtevajte popise
: : in uzorce. : :

Artistični atelje : : :

za slikanje napisov, črk, grbov itd.
na steklo, kovine, les, zid, platno itd.

FILIP PRISTOU

LJUBLJANA, hotel „pri Maliču“, 2. dvorišče.

:: Izvršitev točna in okusna. ::

Kmet & Ko., Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 8.

Trgovina z žitom, semeni in
deželnimi pridelki ter zastop-
stvo valjčnega mlina Vinko

: : Majdiča v Kranju. : :

. Najmočnejše delavsko perilo in :
predpasnike razpošilja

Jugoslovanska izdelovalnica perila

R. Stermecki v Celju.

Vzorčne pošiljatve prosto! Neugajoče se vzame nazaj!

Poskusite! Nikakšen riziko! Naročite!

Delniška glavnica K 8,000.000.

Jadranska banka

Filijalka v Ljubljani
Šelenburgova ulica šte. 7
(nasproti glavne pošte).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. Pro-mese k vsem žrebanjem.

Vloge na knjižice od dneva vložitve $4\frac{1}{2}\%$ do dneva dviga, rentni davek plačuje banka iz svojega. — Na tekoči in žiro-račun po dogovoru. — Živahna zveza z Ameriko. Akrediti.

Menjalnica.

Eskomptuje: menice, devize in fakture. Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. — Stavbni krediti. Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.

Centrala v Trstu.

Filijalke: v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Opljetu, Šibeniku in
: : : : : Zadru. : : : : :

Rezervni fond okoli K 750.000.

Svoji k svojim! Mal položi dar,
domu na altar!

Tvrdka

IVAN PERDAN

=== v Ljubljani ===

špecerijska trgovina na debelo in drobno

priporoča najtopleje

VŽIGALICE

katere se prodajajo

: : v prid družbi : :

sv. Cirila in Metoda.

Slovenski trgovci, podpi-
rajte to velevažno društvo!

Svoji k svojim! Mal položi dar,
domu na altar!

NARODNO TISKARNO

V LJUBLJANI

PRIPOROČAMO ZA IZVRŠEVANJE VSEH
TISKARSKIH DEL, KAKOR KUPČIJSKIH
TISKOVIN, ČASOPISOV, KNJIG, TISKOVIN
ZA URADE, BRANILNICE IN POSOJILNICE,
SPOREDE, VIZITNICE, KUVERTE i. t. d.

TOČNA, SOLIDNA POSTREŽBA

∴ PO ZMERNIH CENAH. ∴

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica 7.

Priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih šolskih
in pisarniških potrebščin. Bogata izbira trgovskih
knjig vseh vrst, trgovskega papirja in zavitkov od
najpriprostejše do najfinejše vrste. Sprejema v tisek
trgovska pisma, račune in zavitke. — Pri šolskih
knjigah in zvezkih dobe gg. trgovci izdaten popust.

Razglednice za vse prilike v najnovejših izdajah vedno v zalogi.
Pismena naročila izvršijo se obratno.

Cene nizke.

Na drobno in debelo.

Blago solidno.

Prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine

Ivan N. Adamiča

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 33.

Ilustrovani ceniki brezplačno in franko.

Ilustrovani ceniki brezplačno in franko.

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega vrvarskega blaga lastnega izdelka. Viseče mrežnice, mreže za konje za navadno in razkošno vprego, vsakovrstnega motvoza, vrvi za seno, dvigalnice, zvonove in transmisije ter vsa v to stroko spadajoča dela se solidno, točno in po **nizki ceni** izvršujejo.

Slovensko trgovsko društvo

„Merkur“

==== v Ljubljani ====

naznanja, da je založilo sled. knjige :

J. Gasteiner-Volc :

Knjigovodstvo.

Cena 4 krone.

Anton Kuder :

Menično pravo.

Cena 2 kroni 50 vin.

Albert Sič :

Trgovsko računstvo

za trgovske nadaljevalne šole in
enoletne trgovske tečaje za deklice,
v treh delih.

I. del : Cena vezani knjigi 1 K 60 vin.

II. del : Cena vezani knjigi 2 K.

III. del : Cena vezani knjigi 2 K 40 vin.

Knjige so vsakemu trgovcu in trgovskemu
sotrudniku nujno potrebne. ..

Ljubljanska industrija probkovih zamaškov
Jelačin & Ko., Ljubljana.

Uvoz španske, portugalske in afriške probkovine. Izdelovanje vseh vrst zamaškov za vino, pivo, likerje, mineralne vode, špecerijske trgovine in lekarne.

Solidna postrežba. — Konkurenčne
: : cene. — Zahtevajte cenik! : :

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica šte. 6.

V bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otoman, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih, lesenih rolô, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. Prevzame naročila za telovadne blazine iz kokosove trave v poljubnih velikostih.

Priznalna pisma, cenovniki in vzorci na poljubno razpolago.

| : Lastna tovarna ur v Švici. : |

UNION ure najbolj trpežne in
natánčne.

Fr. Čuden Ljubljana
samo nasproti franč. cerkve.
delničar družbe „Union - Horlogère“.

Eksportna trgovina ur, zlatnine in srebrnine.

| Zahtevajte „Jubilejni cenik“ zastonj. |

Kranjska betonska tvornica
Tribuč & Komp.

Ljubljana, Tržaška cesta

se priporoča
za vsa v betonsko stroko
spadajoča dela, kakor: ce-
mentne cevi in plošče, stop-
njice, balkone, ograje itd.

Zaloga cementa in stavbnega
: : : : : materijala. : : : :

Tovarna kemičnih izdelkov

Golob & Komp.

LJUBLJANA-VIČ

priporoča sledeče svoje izdelke: kremo za čevlje, čistilo
za kovine v škatljah in steklenicah, vazelin v lesenih in
pločevinastih škatljicah, lak za usnje, modrilno esenco za
perilo, mrčesni prašek v kartonskih škatljicah in odprt,
parketno voščilo, kolomaz, voščilo (biks), olje za vsako-
vrstne stroje v sodih in za šivalne stroje v steklenicah.

Najfinejše gonilno olje za motorje.

Pozor!

gospodje trgovci!

Najbolje postrežete svojim odjemalcem s

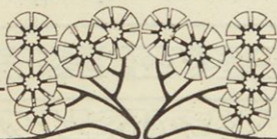
„Kolinsko“

„Zvezdno“

in

„Ciril - Metodovo“

cikorijo, ki se najskrbneje izdeluje v Kolinski tovarni za kavične primese v Ljubljani.

A. ŠARABON

Ljubljana.

Velika zaloga špecerijskega
blaga, žganja, raznovrstnih
mok, deželnih pridelkov in
∴ zanesljivih semen. ∴

—
: Glavna zaloga rudninskih vodà. :

—
Velika pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
———— obratom. ————

—
Na drobno in debelo.

—
Ceniki na razpolago.

